

3. Plan prostornog uređenja

3.1. PRIKAZ PROSTORNOG RAZVOJA NA PODRUČJU OPĆINE OTOK U ODNOSU NA PROSTORNU I GOSPODARSKU STRUKTURU ŽUPANIJE

Područje Općine Otok je prostor velikih potencijalnih mogućnosti prostornog razvitka. Uvažavajući obveze i usmjerenja iz Strategije i Programa prostornog uređenja Republike Hrvatske i Prostornog plana Vukovarsko - srijemske županije, Prostornim planom uređenja Općine Otok predložen je cjelovit sustav prostornog uređenja koji bi trebao omogućiti daljnji razvitak Općine a postiže se:

- određivanjem organizacije i namjene prostora,
- unapređenjem kvalitete korištenja prostora,
- određivanjem sustava gospodarskih i društvenih djelatnosti,
- propisivanjem učinkovitih uvjeta korištenja, uređenja i zaštite prostora,
- određivanjem prostornih uvjeta za razvoj infrastrukturnih sustava, te osobito
- vođenjem računa o očuvanju prostora i sprečavanju nepovoljna utjecaja na okoliš.

Koncepcija prostornog uređenja Općine Otok može se izraziti u nekoliko sljedećih točaka:

1. razvitak naselja Otok kao područnog i većeg lokalnog (malog razvojnog) središta,
2. razvitak naselja Komletinci kao područnog i manjeg lokalnog središta,
3. modernizacija i unapređenje prometne i komunalne infrastrukture,
4. poticanje osnivanja gospodarske zone "Otok",
5. razvitak različitih vidova turističke djelatnosti (lovni, tranzitni, seoski turizam),
6. restrukturiranje poljoprivredne proizvodnje stimuliranjem specijalizirane proizvodnje i proizvodnje zdrave hrane,
7. očuvanje šumskog bogatstva,
8. očuvanje vrijednih dijelova prirodne baštine u funkciji razvitka.

DEMOGRAFSKI RAZVOJ

Procjena je da će se u planiranom razdoblju ostvariti minimalni porast broja stanovnika u odnosu na 2001. godinu, te da će 2015. godine Općina Otok imati cca 8.500 stanovnika.

Bez obzira na očekivani gospodarski razvitak, zbog demografske stagnacije prostorni razvoj u narednom razdoblju neće zahtijevati značajne nove površine za razvoj građevinskih područja, što je naročito značajna olakotna okolnost vezano na zaštitu prirode i pretpostavljene ekološke standarde.

RAZVOJ GOSPODARSTVA

Općina Otok raspolaže izuzetno bogatim prirodnim resursima: kvalitetnim poljoprivrednim obradivim površinama i velikim površinama kvalitetnih šuma. Prirodni uvjeti omogućili su razvoj:

- ratarske i stočarske proizvodnje,
- šumarstva,
- lovnog i ribolovnog turizma,
- prehrambene i drvnoprerađivačke industrije.

Program obnove usmjerava gospodarstvo na uspostavljanje nove strukture vlasništva i odnosa privređivanja, uvažavajući komparativne prednosti prostora. Osposobljavanje i modernizacija postojećih kapaciteta jedan je od osnovnih zahvata koji se moraju poduzeti s ciljem oživljavanja gospodarskih aktivnosti.

Preduvjet uspješnijeg razvoja gospodarstva i poduzetništva je:

- osnivanje gospodarske zone "Otok" (između Otoka i Komletinaca)
- modernizacija prometnog sustava gradnjom obilaznice naselja Otok,
- obnova i izgradnja prateće infrastrukture.

Važno je usmjeravanje razvitka gospodarskih sadržaja u gospodarsku zonu "Otok", čime se bitno utječe na cijenu i troškove opremanja komunalnom infrastrukturom.

RAZVOJ PROMETA I INFRASTRUKTURNIH SUSTAVA

Planom se rezervira prostor za smještaj koridora prometne i komunalne infrastrukture državnog i županijskog značaja koje su definirani dokumentima prostornog uređenja širih područja.

U narednom razdoblju investicije u komunalnu infrastrukturu uglavnom će se koncentrirati na povećanje standarda i poboljšanje razine opremljenosti pojedinih komunalnih sustava.

3.2. ORGANIZACIJA PROSTORA I OSNOVNA NAMJENA I KORIŠTENJE POVRŠINA

Organizacija, namjena i korištenje prostora Općine Otok temelje se na prirodnim obilježjima prostora, mreži naselja i infrastrukturnih sustava, utvrđenim prostornim mogućnostima, ograničenjima i ciljevima budućeg razvoja, očekivanom demografskom razvoju i utvrđenim osnovnim procesima gospodarskog razvoja. Prostornim planom uređenja evidentiraju se, štite i čuvaju temeljna obilježja i vrijednosti prostora, a pretpostavke za nesmetan i uravnotežen razvitak u prostoru osiguravaju se **određivanjem namjene prostora** za pojedine kategorije korištenja prostora. Prostornim planom uređenja Općine Otok izvršeno je detaljno razgraničenje prostora (građevinsko područje, poljoprivredna namjena, šume, vode, infrastrukturni koridori i dr.), u skladu s odredbama Prostornog plana Vukovarsko - srijemske županije (SV VSŽ 07/02), podacima nadležnih tijela državne i županijske uprave i pravnih osoba s javnim ovlastima, te studijama, projektima i ostalom dokumentacijom.

Planiranje i uređenje prostora koncipirano je na način da se **ne smanjuju kvalitetne poljoprivredne i šumske površine** te da se poveća zaštita prostora i štedljivo gospodarenje resursima. Područja očuvane biosfere i posebnih vrijednosti prostora važna su za očuvanje okoliša, prirodni i kulturni identitet, te je korištenje prostora izvan građevinskog zemljišta prioritetno namijenjeno poljoprivredi, šumarstvu i vodnom gospodarstvu. Temeljni zahvati u prirodnoj strukturi su zahvati u poboljšanju kvalitete poljoprivrednog zemljišta tj. u regulaciji razine podzemnih voda.

Građevinska područja naselja racionalno koriste prostor te nije predviđeno njihovo dalje širenje na vrijednom poljoprivrednom ili šumskom zemljištu. Oblik građevinskih područja naselja u najvećoj mjeri slijedi izvorni identitet naselja čuvajući cjelovitost krajolika. Izgradnja sadržaja u funkciji **društvenih djelatnosti** usmjerava se u naselja.

Gospodarske poslovne i proizvodne zone planirane su nastavno na građevinska područja naselja, odnosno na spojnici naselja Otok i Komletinci.

Izvan građevinskih područja mogu se smještavati građevine sukladno Zakonu i odredbama za provođenje ovog plana, što se prvenstveno odnosi na građevine u funkciji poljoprivrede, turističke objekte, rekreacijske zone i slično. **Gradnja farmi** regulirana je u skladu sa Prostornim planom Vukovarsko - srijemske županije (SV VSŽ 07/02) s temeljnim ciljem da se ostvare optimalni uvjeti smještaja u odnosu na veličinu i tehnologiju farme te potrebnu kvalitetu života u njihovom okruženju. Izgradnja građevina u funkciji **seoskog turizma** izvan građevinskog područja uvjetuje se izgradnjom gospodarskih sadržaja u funkciji poljoprivredne proizvodnje.

Izgradnja **turističkih, športskih i rekreacijskih sadržaja** usmjerava se na lokalitete koji su planom određeni za ovu namjenu.

Korisnici **trasa infrastrukture** usmjereni su ovim planom na korištenje zajedničkih koridora, dok se novi koridori ne mogu planirati u prirodno vrijednim područjima. Rekonstrukcija i održavanje postojećih infrastrukturnih koridora u vrijednim prostorima mogu se vršiti samo uz racionalno korištenje tla vodeći računa o vizualnom identitetu i vrijednostima krajolika. Uz javne kategorizirane ceste dozvoljava se izgradnja pratećih građevina: benzinskih postaja i uz njih sadržaja tranzitnog turizma, trgovačkih, servisnih i drugih uslužnih sadržaja.

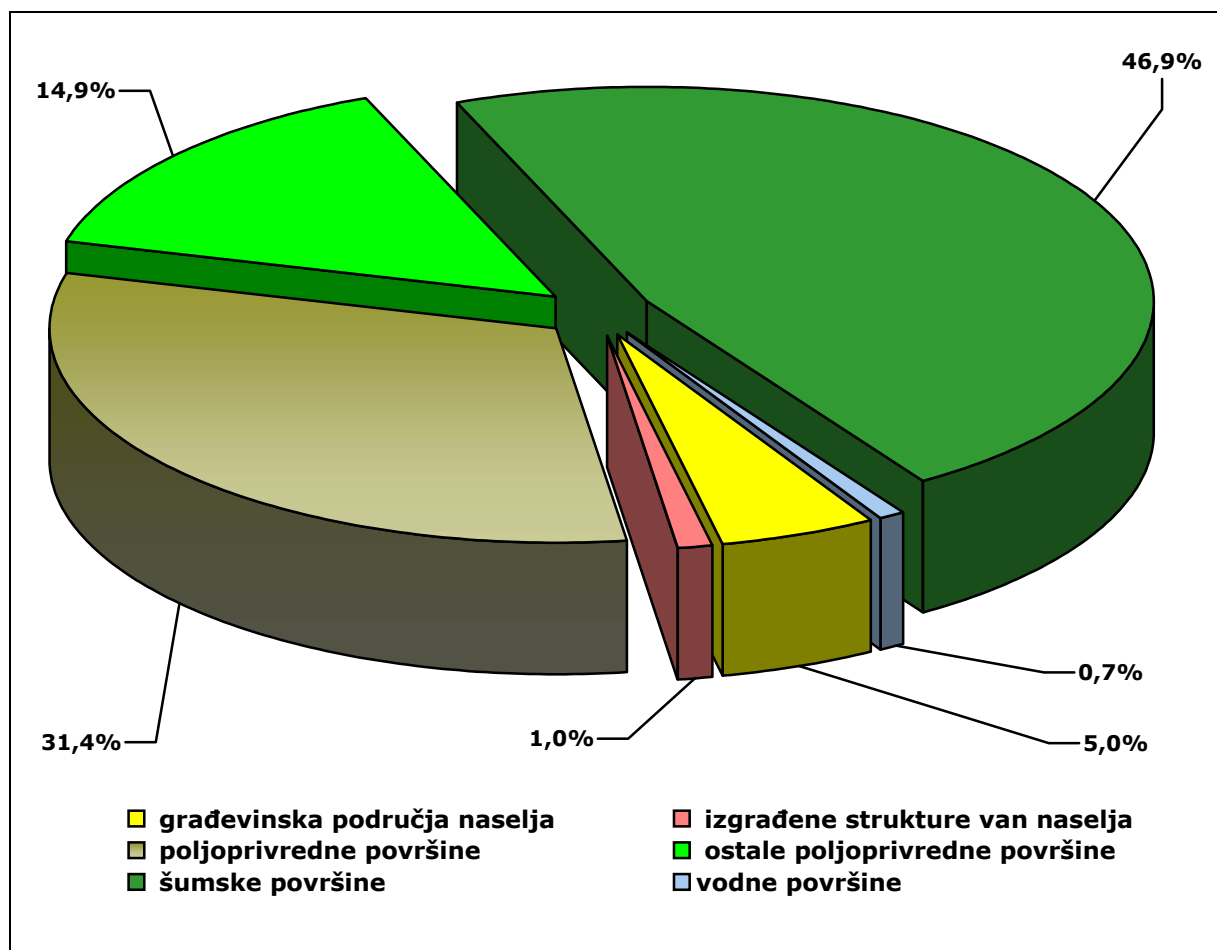
3.2.1. Iskaz prostornih pokazatelja za namjenu površina (naselja i izgrađene strukture van naselja; poljoprivredne, šumske, vodne te površine posebne namjene i ostale površine)

tablica 3. - prvi dio

redni broj	OPĆINA OTOK	oznaka	ukupno ha	% od površine Općine	stan / ha ha / stan*
1.0.	ISKAZ PROSTORNIH POKAZATELJA ZA NAMJENU POVRŠINA				
1.1.	Građevinska područja ukupno	GP	679,4	4,99%	12,5
	izgrađeni dio GP ukupno		502,0	3,69 %	16,9
	- obalno		-	-	-
	- otočno		-	-	-
	- kontinentalno - granično		-	-	-
	- ostalo		679,4	4,99 %	12,5
1.2.	Izgrađene strukture van građ.područja ukupno		141,8	1,04 %	60,0
	- gospodarska namjena - proizvodna/poslovna	G	66,5	0,49 %	127,8
	- gospodarska namjena - za poljop. djelatnost	F	49,7	0,36 %	171,0
	- površina za iskorišt. mineralnih sirovina (u sklopu P1, P2 i Š)	E	u sklopu P1, P2 i Š	u sklopu P1, P2 i Š	u sklopu P1, P2 i Š
	- površine uzgajališta (akvakultura)	H	-	-	-
	- površine za poljoprivrednu djelatnost	F	-	-	-
	- poslovna namjena	K	-	-	-
	- ugostiteljsko - turistička namjena	T	3,5	0,03 %	2.428,6
- športsko - rekreacijska namjena	R	22,1	0,16 %	384,6	
1.3.	Poljoprivredne površine - obradive ukupno	P	4.274,8	31,40%	0,50 *
	- osobito vrijedno obradivo tlo	P1	1.055,2	7,75 %	0,12 *
	- vrijedno obradivo tlo	P2	2.822,4	20,73 %	0,33 *
	- ostala obradiva tla	P3	397,2	2,92 %	0,05 *
1.4.	Šumske površine ukupno	Š	6.388,4	46,92%	0,75 *
	- gospodarske	Š1	6.062,2	44,53 %	0,71 *
	- zaštitne	Š2	268,0	1,97 %	0,03 *
	- posebne namjene	Š3	58,2	0,42 %	0,03 *
1.5.	Ostale poljoprivredne i šumske površine ukupno	PŠ	2.028,1	14,90%	0,24 *
1.6.	Vodne površine ukupno	V	101,2	0,74%	0,01 *
	- vodotoci		101,2	0,74 %	0,01 *
	- jezera		-	-	-
	- akumulacija		-	-	-
	- retencije		-	-	-
	- ribnjaci		-	-	-
1.7.	Ostale površine ukupno		1,3	0,01%	0,00 *
	- posebna namjena	N	-	-	-
	- površine infrastrukturnih sustava	IS	-	-	-
	- groblja (samo izvan građ. područja)	G	1,3	0,01 %	0,00 *
	Općina Otok ukupno		13.615	100,0%	1,60*

napomena : u zadnjem stupcu koeficijenti su izraženi u stan / ha, osim u onima koji su označeni s * u kojima su koeficijenti izraženi u ha / stan

ISKAZ PROSTORNIH POKAZATELJA ZA NAMJENU POVRŠINA OPĆINE OTOK
(naselja i izgrađene strukture van naselja; poljoprivredne, šumske i ostale površine)

Prostornim planom se dio površina namjenjuje za izgradnju (naselja²⁴, poslovne i proizvodne zone, turističko - rekreacijske i športske zone izvan naselja).

Prilikom osiguravanja prostora za razvoj i širenje naselja uvažavane su smjernice i mjere u pogledu racionalnog gospodarenja prostorom i zaštite prostora koje su definirane Programom prostornog uređenja Države i Prostornim planom Vukovarsko - srijemske županije.

Površine izvan naselja definirane su kao površine osnovne namjene (poljoprivredno zemljište, šume, vodne i ostale površine), koje se u Prostornom planu strukturiraju u odnosu na vrste, bonitet i način korištenja.

²⁴ Unutar površina za razvoj naselja nalaze se površine za stanovanje, društvene djelatnosti, centralne i javne funkcije, šport i rekreaciju, zone zelenila, gospodarstvene zone, zone groblja i druge.

3.2.2. **Razvoj i uređenje prostora naselja - građevinska područja, GP**

GRAĐEVINSKA PODRUČJA - OPĆENITO

Površine za razvoj i uređenje naselja utvrđene su građevinskim područjima naselja čime je određen jedan od glavnih instrumenata za uređivanje i racionalno korištenje prostora. Građevinska područja naselja predviđena su pretežito za mješovitu stambenu izgradnju. Uz ovu osnovnu namjenu unutar građevinskih područja predviđena je i izgradnja građevina drugih namjena (gospodarske, proizvodne, poslovne, ugostiteljsko - turističke, javne i društvene, športsko - rekreacijske, te komunalne i prometne infrastrukture) te drugih sadržaja koji upotpunjuju osnovne sadržaje naselja i pridonose kvaliteti prostora i života).

Unutar građevinskog područja razlučuju se neizgrađeni dijelovi predviđeni za potrebe daljnjeg širenja i razvoja naselja, te **izgrađeni dijelovi građevinskog područja** unutar kojih je predviđeno popunjavanje i dopunjavanje izgrađene strukture.

Pod **neizgrađenim dijelom građevinskog područja** podrazumijevaju se dijelovi građevinskog područja koji su zaposjednuti sporadičnom izgradnjom ili bez ikakve izgradnje (zauzetost do 5%). U cilju osiguravanja površina za budući razvoj naselja rezervirane su površine neizgrađenog dijela građevinskog područja za novu gradnju na dosada neizgrađenim površinama.

Neizgrađeni dijelovi unutar građevinskih područja (parkovi, zaštitne zelene površine, površine za šport i rekreaciju i sl.) koji svojom ekološkom funkcijom, funkcijom očuvanja prirodnih resursa i sl. pridonose ukupnoj kvaliteti i vrijednosti naselja određuju se kao **negrađivi dio građevinskog područja**.

Unutar građevinskih područja naselja rezervirane su površine za **javnu prometnu infrastrukturu, te druge građevine i uređaje komunalne infrastrukture**.

UTVRĐIVANJE GRAĐEVINSKIH PODRUČJA NASELJA

Građevinska područja naselja utvrđena su u skladu s obvezama iz planova šireg područja (prvenstveno Prostornog plana Vukovarsko - srijemske županije, SV VSŽ 07/02), ciljevima prostornog razvoja i uređenja Općine Otok, a u odnosu na demografske podatke, izgrađenost, iskorištenost i gustoću izgrađenosti, obilježja pojedinog naselja, vrijednosti i posebnosti krajobraza, prirodnih i kulturno - povijesnih cjelina.

POSTOJEĆA GRAĐEVINSKA PODRUČJA NASELJA NA PODRUČJU OPĆINE OTOK

	NASELJA	STANOVNIKA 1991. g.	GRAĐEVINSKA PODRUČJA	GUSTOĆA NASELJENOSTI G_{st}
		broj	ha	st/ha
Općina Otok	Komletinci	2.035	253	8,0
	Otok	5.889	561	10,0
ukupno		7.924	780	10,0

izvor podataka : Prostorni plan Vukovarsko - srijemske županije (SV VSŽ 07/02), izračun izvršen na temelju podataka iz PPO Vinkovci - izmjene i dopune iz 1998. godine

Uvjeti određivanja građevinskih područja ²⁵

Građevinska područja moraju racionalno iskoristavati prostor pri čemu:

- ne smiju se širiti duž županijskih i državnih cesta, a niti na vrijednom poljoprivrednom ili šumskom zemljištu,
- ne smiju se širiti isključivo u jednom smjeru na način da postupno teže ka prostornom povezivanju dvaju ili više naselja,
- oblik građevinskog područja naselja treba u što većoj mjeri slijediti izvorni identitet prostora naselja čuvajući cjelovitost krajolika,
- građevinske parcele koje se utvrđuju prenamjenom poljoprivrednog zemljišta treba oblikovati tako da se racionalno koristi prostor te postigne primjerena izgrađenost.

Analizom dosadašnjih demografskih kretanja uočena je tendencija stagnacije broja stanovnika Općine Otok kao cjeline, ali i u oba naselja pojedinačno. S druge pak strane uočeno je smanjenja broja članova po kućanstvu. Prema tome, za očekivati je i **dalje smanjenje gustoće stanovanja u građevinskim područjima naselja**, odnosno zauzimanje većih površina s manjim brojem stanovnika.

Obzirom na navedeno, utvrđeno je da građevinska područja nije potrebno proširivati u odnosu na površine koje su bile određene Prostornim planom (bivše) Općine Vinkovci. Potreba ograničenja rasta građevinskih područja naselja utvrđena je i Prostornim planom Vukovarsko - srijemske županije (SV VSŽ 07/02).

ODREĐIVANJE PLANSKIH POVRŠINA GRAĐEVINSKIH PODRUČJA NASELJA

	planirani broj stanovnika 2015. godine	površina građevinskog područja prema PPO (bivše) općine Vinkovci (ha)	ostvarena površina građevinskog područja PPUO Otok (ha)	od toga izgrađeni dio građevinskog područja (ha)	neizgrađeni dio građevinskog područja (%)		povećanje, + /smanjenje, - građevinskog područja u odnosu na PPO iz 1998. godine (2 - 3) (ha)	gustoća naseljenosti građevinskog područja (1 / 3) (st/ha)	
					ostvareno PPUO Otok	propisano PPŽ		ostvareno PPUO Otok	propisano PPŽ
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Otok	6.500	561,0	481,9	341,8	29,1%	15,0 %	- 79,1	13,5	15,0
Komletinci	2.000	253,0	197,5	160,2	18,9%	15,0 %	- 55,5	10,1	15,0
OPĆINA OTOK UKUPNO	8.500	814,0	679,4	502,0	26,1%	15,0 %	- 134,6	12,5	15,0

Temeljem članka 18. Odluke o donošenju Prostornog plana Vukovarsko - srijemske županije (SV VSŽ 07/02) konačna površina građevinskog područja naselja nakon provedenog postupka dimenzioniranja može biti najviše jednaka površini postojećeg građevinskog područja utvrđenog prostornim planovima koji su bili na snazi na dan stupanja na snagu PPŽ (stupac 2). Samo u iznimnim slučajevima kada to razvojne potrebe površina građevinskog područja može biti i veća, ali najviše do 10% od te površine.

²⁵ izvor: Prostorni plan Vukovarsko - srijemske županije, SV VSŽ 07/02

Kao rezultat navedenih postavki planirana površina građevinskih područja naselja :

- **ukupno iznosi 679,4 ha**
- **za 134,6 ha, odnosno za cca 16,5% je manja u odnosu na Izmjene i dopune PPO Vinkovci** iz 1999. godine kada je površina građevinskih područja naselja iznosila 814,0 ha

Građevinska područja naselja na području Općine Otok su bitno smanjena u odnosu na ona koja su bila planirana Prostornim planom (bivše) općine Vinkovci te se nalaze u okvirima preporučene površine građevinskih područja koju je propisao Prostorni plan Vukovarsko - srijemske županije (SV VSŽ 07/02).

SVEUKUPNI BILANS POVRŠINA GRAĐEVINSKOG PODRUČJA

površina građevinskog područja predviđena Prostornim planom Županije 814,0 ha

površina građevinskog područja ostvarena PPUO Otok 679,4 ha

građevinsko područje ukupno smanjeno za - 134,6 ha

BROJČANI PROSTORNI POKAZATELJI

G_{bst} - bruto gustoća stanovanja je odnos broja stanovnika i površine građ. područja

$$G_{bst} = \frac{8.500 \text{ stanovnika}}{679,4 \text{ ha}} = \mathbf{12,5 \text{ st/ha}}$$

G_{nst} - gustoća stanovništva je odnos broja stanovnika i površine obuhvata plana

$$G_{nst} = \frac{8.500 \text{ stanovnika}}{13.615 \text{ ha}} = \mathbf{0,625 \text{ st/ha (62,5 st/km}^2 \text{)}}$$

3.2.3. Razvoj i uređenje prostora izvan naselja - izdvojena građevinska područja

Površine za razvoj i uređenje izvan naselja tretiraju se kao negradive površine za potrebe poljoprivredne proizvodnje i gospodarenje šumama a samo iznimno i malim dijelom na njima je moguća gradnja na način utvrđen Prostornim planom uređenja Općine Otok.

G - GOSPODARSKA NAMJENA - PROIZVODNA / POSLOVNA

U cilju stvaranja povoljnih prostornih i infrastrukturnih uvjeta za razvoj poduzetništva na području Općine Otok Prostornim planom uređenja je u području između naselja Otok i Komletinci planirano **uređenje Poduzetničke zone "Otok"**.

Realizacija Poduzetničke zone "Otok" planirana je na temelju iskazanog poduzetničkog interesa i prostorno planske dokumentacije. Poduzetnička zona smještena je u kontaktnoj zoni naselja Otok i Komletinci, uz županijsku cestu 4224 Otok – Komletinci – Nijemci. Teren je ravan i u potpunosti zadovoljava uvjete za gradnju. Uređenje prve faze Poduzetničke zone je u tijeku, a u skladu s iskazanim interesom poduzetnika, planirano je daljnje proširenje Poduzetničke zone na izdvojenom građevinskom području između naselja Otok i Komletinci.

Izgradnja u prvoj fazi Poduzetničke zone "Otok" provodi se temeljem lokacijskih dozvola, dok je za uređenje proširenja Poduzetničke zone u izdvojenom građevinskom području gospodarske namjene propisana **izrada Detaljnog plana uređenja proširenja Poduzetničke zone "Otok", površine cca 48,5 ha.**

PODUZETNIČKA ZONA "OTOK"

U Poduzetničkoj zoni "Otok" kao izdvojenom građevinskom području gospodarske namjene omogućiti će se izgradnja:

- **građevina proizvodne namjene (planska oznaka I)** koje uključuju industriju i zanatstvo, kao i građevine za doradu poljoprivrednih i povrtlarskih kultura, te izgradnju sušara, hladnjača i sličnih sadržaja
- **građevina poslovne namjene (planska oznaka K)** koje uključuju trgovačke i veletrgovčke sadržaje, skladišta i slično

Do sada su za potrebe Poduzetničke zone "Otok" izgrađeni slijedeći infrastrukturni objekti: trafostanica, vodocrpilište, plinska mreža (u koridoru ceste Otok – Komletinci) i telefonska mreža, a u tijeku su radovi na izgradnji kanalizacijske mreže iz smjera naselja Otok. Planira se **kompletno infrastrukturno opremanje** Poduzetničke zone "Otok" koje uključuje izgradnju interne cestovne, elektroenergetske, plinske, vodovodne i telefonske mreže, te sustav odvodnje s uređajem za pročišćavanje.

Općina Otok, kao osnivač i nositelj razvoja poduzetničke zone "Otok", pored izdvajanja sredstava iz proračuna za infrastrukturu opremanje zone, odriče se i dijela prihoda u cilju stimuliranja i poticanja poduzetničke aktivnosti.

Osim uređenja Poduzetničke zone "Otok", planirano je dalje **zadržavanje i uređenje postojeće gospodarske zone smještene sjeverno od naselja Otok** (bivši prostor PIK Vinkovci, danas u vlasništvu "Agrokora"), površine cca 4,7 ha.

F - GOSPODARSKA NAMJENA - POVRŠINE ZA POLJOPRIVREDNU DJELATNOST

Kako bi se optimalno iskoristile poticajne mjere Države i Županije kojima se omogućava gradnja stočnih farmi, PPUO-om Općine Otok izvan građevinskog područja naselja, planirana je **površina za gradnju građevina za uzgoj stoke - farmi**, odnosno građevina isključivo za poljoprivrednu djelatnost:

- Zona gospodarske namjene za poljoprivrednu djelatnost (površina za gradnju građevina za uzgoj stoke - farmi), sjeverozapadno od naselja Otok, površine 25,5 ha
- Zona gospodarske namjene za poljoprivrednu djelatnost (površina za gradnju građevina za uzgoj stoke - farmi), sjeverno od naselja Komletinci, površine cca 25,0 ha

Uvjeti za gradnju farmi u izdvojenom građevinskom području za isključivo poljoprivrednu djelatnost jednaki su kao i za gradnju pojedinačnih farmi koje se u skladu s odrednicama PPUO Otok grade izvan građevinskog područja.

Općina Otok planira kompletno komunalno opremanje građevinskog područja za isključivo poljoprivrednu djelatnost (cestovni pristup, elektroenergetska, plinska, vodovodna i telekomunikacijska mreža, te izdvojeni sustav odvodnje sa samostalnim uređajem za pročišćavanje otpadnih voda) čime će se pružiti dodatna pogodnost za gradnju farmi, jer zadovoljavanje propisanih uvjeta za udaljenost farmi od građevinskog područja naselja, odnosno javnih cesta značajno poskupljuje njihovu izgradnju.

Ukoliko se ukaže potreba, u dogovoru sa Hrvatskim željeznicama, moguća je gradnja industrijskih kolosjeka za potrebe zone gospodarske namjene za poljoprivrednu djelatnost.

E - GOSPODARSKA NAMJENA - ISKORIŠTAVANJE MINERALNIH SIROVINA²⁶

Sjeverno od područja Općine Otok nalaze se crpilišta nafte i plina od važnosti za Državu²⁷ - eksploatacijska naftna polja: Đeletovci, Ilača, Privlaka i eksploatacijsko plinsko polje: Privlaka. Procesom proizvodnje, sabiranja i otpreme upravlja INA Naftaplin, Sektor proizvodnje nafte i plina - Pogon Vinkovci.

Ukupna površina eksploatacijskih polja Đeletovci, Ilača, Privlaka je 5.900 ha, od čega se u sjevernom dijelu Općine Otok nalazi **manji dio eksploatacijskih polja Privlaka i Đeletovci**, površine cca 1.515 ha. Unutar granica Općine Otok nalazi se samo proizvodna bušotina Đt-34, na kojoj će se po završetku proizvodnje obaviti likvidacije kanala i sanacija bušotinskog radnog prostora.

Sjeverni dio područja Općine Otok perspektivan je i za obavljanje novih istražnih aktivnosti na eksploataciji nafte i plina. Ukoliko se provedu istražni radovi i otkriju rezerve ugljikovodika čije bi privođenje eksploataciji bili ekonomski opravdano, INA - Industrija nafte d.d., SD Naftaplin planira izradu i opremanje razradnih bušotina i bušotinskih radnih prostora, te izgradnju sabirno - transportnog sustava. Na prostoru Općine Otok nalaze se **4 istražne bušotine** koje su negativne i na kojijma se neće izvoditi nikakvi radovi. Istražne bušotine Otok-1 i Brežnica-1 i -1alfa su napuštene, dok su za bušotine Županja-1 i Lešić-1 dati nalozi za napuštanje.

²⁶ prema podacima: INA - Industrija nafte d.d. - SD Naftaplin, Služba zaštite zdravlja, sigurnosti i okoliša (dopis znak: 146/0435/2/05/BP od 25. srpnja 2005. godine)

²⁷ Na eksploatacijskim poljima Đeletovci, Privlaka i Ilača godišnja proizvodnja 1990. godine iznosila je cca 250.000 t nafte i 26 mil. m³ zemnog plina.

Na sjevernom dijelu područja Općine Otok koji je perspektivan za obavljanje novih istražnih radova, ne nalaze se područja zaštićene prirode ili predjeli osobitih krajobraznih vrijednosti prostora, ali kako se radi o području visokovrijednog poljoprivrednog zemljišta sve uvjete eksploatacije potrebno je podrediti mjerama zaštite i sanacije okoliša kako u tijeku, tako i nakon dovršenja korištenja nalazišta.

Na eksploatacijskom polju opekarske gline koje se nalazilo na području Općine Otok (K.o. Otok, k.č. 3483/2 i 3492/2) **trajno je obustavljena eksploatacija opekarske gline.**

T - GOSPODARSKA - UGOSTITELJSKO TURISTIČKA NAMJENA

R - ŠPORTSKO REKREACIJSKA NAMJENA

Lokalitet Otočki Virovi već danas značajno rekreacijsko područje i izletišta za ljubitelje netaknute prirode. Kombinacija vodene površine izuzetno bogate ribom te slavonske šume daje poseban ugođaj.

Kako je po definiciji Zakonom o zaštiti prirode (NN 70/05) značajni krajobraz prvenstveno prirodni predjel namijenjen odmoru i rekreaciji, Prostornim planom uređenja Općine Otok uz društveni dom Športsko - ribolovnog društva iz Otoka i županijsku cestu ŽC 4223 planirano je uređenje **Športsko rekreacijske zone s ugostiteljsko - turističkim sadržajima "Virovi"**.

U sklopu zone "Virovi" nije moguća gradnja stambenih građevina, što uključuje i građevine povremenog stanovanja ("vikendice").

Radi zaštite neposrednog pojasa oko vodotoka Virovi, zona je podijeljena na:

- športsko rekreacijsku zonu neposredno uz vodotok Virovi, površine cca 10,2 ha
- zonu ugostiteljsko - turističkih sadržaja, površine cca 3,5 ha

Za uređenje predmetnog prostora propisana je **izrada Urbanističkog plana uređenja Športsko rekreacijske zone s ugostiteljsko - turističkim sadržajima "Virovi", površine cca 14,0 ha.**

R - ŠPORTSKO REKREACIJSKA NAMJENA

Južno od naselja Otok, a sjeverno od šumskog kompleksa Spačvanskih šuma (između željezničke pruge i ŽC 4223) planirano je uređenje **Zone športsko rekreacijske namjene "Čistine" na kojoj je planiran razvoj postojećih sadržaja, te uređenje hipodroma.**

Izdvojeni lokaliteti športsko rekreacijske namjene su:

- lovačka kuća "Lovakovica" sjeverno od Otoka
- lovačka kuća južno od Komletinaca

Trim staze, biciklističke staze i slični rekreacijski sadržaji se na području Općine Otok mogu uređivati izvan građevinskog područja na prostorima primjerenim za tu namjenu, uključivo šumske i poljoprivredene površine, kao i zaštićene dijelove prirode.

N - POSEBNA NAMJENA ²⁸

Ministarstvo obrane Republike Hrvatske na području Općine Otok **nema posebnih zahtjeva** u vezi potreba za rezerviranjem prostora posebne namjene temeljem Zakona o obrani (NN 33/02 i 58/02) i Pravilnika o zaštitnim i sigurnosnim zonama vojnih objekata (NN 175/03).

²⁸ prema podacima: MINISTARSTVO OBRANE, Uprava za materijalne resurse, Služba za nekretnine, graditeljstvo i zaštitu okoliša (dopis klasa: 350-02/05-01/34, urbroj: 512M3-020202-05-8 od 22. srpnja 2005. godine)

G - GROBLJA

Na području Općine Otok nalaze se groblja u Otoku i Komletincima kojima gravitira stanovništvo pripadajućih naselja. Grobljima upravlja komunalno poduzeće VRANJEVO d. o. o. iz Otoka. Na oba groblja su sagrađene mrtvačnice i kapelice.

Kapela s kritpom na groblju u Komletincima, površine 35 m², koju je sagradio Matej Knoll 1859. godine posjeduje istaknutu spomeničku vrijednost.

Na groblju u Otoku postavljen je Križni put na otvorenom koji je urezbaren u plohe slavenskog hrasta lužnjaka (rad kiparske kolonije iz Ernestinova).

KRIŽNI PUT NA GROBLJU U OTOKU

KAPELA NA GROBLJU U KOMLETINCIMA GRAĐENA 1858. - 1859. godine

Osim navedenih groblja na kojima se obavljaju redovni ukopi, istočno od naselja Komletinci nalazi se memorijalno, tzv. "Partizansko groblje".

IS - POVRŠINE INFRASTRUKTURNIH SUSTAVA

Ove površine čine linijske (trase i koridori) i površinske infrastrukturne građevine državnog i županijskog značaja. Infrastrukturni sustavi veliki su korisnici prostora, te je potrebno posvetiti veliku pozornost vođenju infrastrukturnih koridora tako da osiguravaju dobro povezivanje, ali istodobno da što manje ugrožavaju vrijednosti prostora.

Infrastrukturni sustavi državnog i županijskog značaja (promet, vodoopskrba, odvodnja, vodno gospodarstvo, plinoopskrba, elektroopskrba, telekomunikacije) razvijati će na temelju zasebnih konceptijskih rješenja, poštujući plansku razradu organizacije, namjene i zaštite prostora.

3.2.4. Izgrađene strukture izvan građevinskog područja

Odredbama članka 42. Zakona o prostornom uređenju (NN 30/94, 68/98, 61/00, 32/02 i 100/04) određene su građevine i objekti koje je, u skladu sa smjernicama i kriterijima prostornog plana uređenja općine, moguće graditi izvan naselja, odnosno građevinskih područja.

To su:

- objekti infrastrukture (prometne, energetske, komunalne građevine i objekti),
- zdravstvene i rekreacijske građevine,
- građevine za potrebe obrane,
- građevine za istraživanje i iskorištavanje mineralnih sirovina te
- stambene i gospodarske građevine za vlastite potrebe i potrebe seoskog turizma, ali isključivo u funkciji obavljanja poljoprivredne djelatnosti.

Gradnja navedenih građevina može se odobravati na pojedinačnim lokacijama površine do najviše 10,0 ha, dok se gradnja građevina na lokacijama veće površine može odobravati samo ukoliko je kao izdvojeno građevinsko područje izvan naselja određeno na kartografskim prikazima PPUO Otok.

Na poljoprivrednom zemljištu I. i II. bonitetne klase izvan građevinskog područja može se planirati izgradnja samo stambenih i gospodarskih objekata u funkciji obavljanja poljoprivredne djelatnosti, objekata infrastrukture te objekata za istraživanje i iskorištavanje energetskih mineralnih sirovina.

Građevinske čestice s izgrađenim pojedinačnim gospodarsko - stambenim građevinama ili sklopovima gospodarsko - stambenih građevina za poljoprivrednu djelatnost koje su ostale izvan utvrđenih granica građevinskih područja (tzv. "salaši ili stanovi") PPUO-om Otok smatraju se izdvojenim dijelom građevinskog područja čija se površina ne smije proširivati, no moguće je postojeće građevine rekonstruirati u opsegu neophodnom za poboljšanje uvjeta života i rada u skladu sa smjernicama ovog plana. Ativiranjem **"salaša" i "stanova" u turističke svrhe** potiče se razvoj ruralnog turizma uz isticanje značaja ekopoljoprivrede i proizvodnje zdrave hrane, oživljavanje tradicionalnih obrta i graditeljstva.

3.2.5. Razvoj i uređenje prostora izvan naselja

P - POLJOPRIVREDNO TLO ISKLJUČIVO OSNOVNE NAMJENE

Pod poljoprivrednim površinama smatraju se oranice, vrtovi, voćnjaci, vinogradi, livade i pašnjaci. Obradive poljoprivredne površine se, u skladu s odredbama Pravilnika o sadržaju, mjerilima kartografskih prikaza, obveznim prostornim pokazateljima i standardu elaborata prostornih planova (NN 106/98, 39/04, 45/04 i 163/04), kategoriziraju na:

- **P1** - osobito vrijedno obradivo tlo - u području istočno od Komletinaca
- **P2** - vrijedno obradivo tlo - na sjevernom dijelu područja Općine Otok
- **P3** - ostala obradiva tla - na nekoliko lokacija južno od Otoka i Komletinaca

Obradive poljoprivredne površine na području Općine Otok prema Prostornom planu Županije ulaze u sve tri kategorije (P1, P2 i P3).

Prekategorizacija poljoprivrednih površina u višu bonitetnu kategoriju moguća je nakon procjene opravdanosti i provedbe gospodarsko - ekološki opravdanih mjera (melioracija, odvodnjavanje, navodnjavanje, zaštita od poplava i slično).

Š - ŠUMSKE POVRŠINE ISKLJUČIVO OSNOVNE NAMJENE

Šume se Pravilnikom o sadržaju, mjerilima kartografskih prikaza, obveznim prostornim pokazateljima i standardu elaborata prostornih planova (NN 106/98, 39/04, 45/04 i 163/04) razvrstavaju u tri osnovne kategorije:

- **Š1** - šume gospodarske namjene predviđene su prvenstveno za proizvodnju drva. Iskorištavanje gospodarskih šuma podrazumijeva održavanje biološke raznolikosti, produktivnosti, sposobnosti obnavljanja i vitalnosti na način da se ispune ekološke, socijalne i gospodarske funkcije šume, bez štete drugim ekosustavima - na području Općine Otok zauzimaju najveću površinu šumskog zemljišta, odnosno 5.822,96 ha ili cca 86% od ukupne površine šuma;
- **Š2** - zaštitne šume koje služe prvenstveno kao zaštita zemljišta, vodnih tokova, erozionih područja, naselja, te gospodarskih zona - na području Općine Otok zastupljene kao Posebni rezervat šumske vegetacije "Lože" i Zaštićeni krajobraz "Virovi" (ukupne površine 260,71 ha);
- **Š3** - šume posebne namjene su šume unutar zaštićenog predjela prirodne baštine koje predstavljaju posebnu pejzažnu, ekološku ili znanstvenu vrijednost, namijenjene su potrebama HV, odmora i rekreaciji ili slično - na području Općine Otok šume posebne namjene su zastupljene na površini od 699,33 ha ili cca 10% od ukupne površine šuma (sjemenska plantaža hrasta lužnjaka "Petkovac" zapadno od naselja Otok).

Na području pod šumama ovim planom je iznimno predviđena mogućnost izgradnje infrastrukturnih građevina državnog i županijskog značaja, te građevina za potrebe športa, rekreacije i lova, ali samo ako to nije moguće iz tehničkih ili ekonomskih razloga planirati izvan šuma.

PŠ - OSTALO POLJOPRIVREDNO TLO, ŠUME I ŠUMSKO ZEMLJIŠTE

U ostale poljoprivredne i šumske površine ubrojene su manje rascjepkane obradive površine, neobradive površine, pašnjaci i manji šumarci - gajevi, neobrasle šume i neplodne šumske površine. Proizvodna vrijednost zemljišta ove kategorije nije velika, ali značajne su radi zaštite identiteta prirodnog i kultiviranog krajolika.

V - VODNE POVRŠINE

U vodne površine ulaze vodotoci, jezera, akumulacije, retencije, ribnjaci i slično. Značajniji vodotoci na području Općine Otok su:

- Bosut koji teče sjevernom granicom Općine Otok
- vodotok Spačva koji protječe središnjim dijelom Općine Otok
- vodotoci Virovi i Brežnica (pritoke Spačve) koji formiraju dijelove južne granice Općine Otok

VODOTOK VIROVI

(izvor fotografije: službene internet stranice Općine Otok - www.opcina-otok.com)

3.3. PRIKAZ GOSPODARSKIH I DRUŠTVENIH DJELATNOSTI

3.3.1. Gospodarske djelatnosti

Gospodarstvo je na području Općine Otok, kao i u Republici Hrvatskoj u cjelini, u proteklom desetljeću doživjelo temeljne promjene. Obzirom na promijenjeno tržišno okruženje, promijenjen model potražnje, pad broja zaposlenih, te procese pretvorbe s planskog na tržišno gospodarstvo, nameće se potreba stvaranja **novog gospodarskog i prostornog modela razvitka**.

Otok i Komletinci moraju dobiti mogućnosti da zaposle svoje stanovništvo u manjim pogonima proizvodno - poslovnih zona čiste industrije. Perspektiva daljnjeg gospodarskog razvoja Općine Otok počivat će na **prirodnim resursima, ulaganju kapitala i ljudskom potencijalu** te je orijentirana je na disperziju manjih pogona čiste industrije, s izgradnjom skladišnih kapaciteta i razvojem transportnih usluga (čemu pogoduje izrazito dobar prometni položaj). Uz to je realno očekivati razvoj gospodarskih djelatnosti koje će biti oslonjene na glavne nositelje razvitka poljoprivredu i šumarstvo razvojem mreže malih pogona dopunske, specijalizirane i sirovinke proizvodnje.

Poljoprivreda: Tlo, blaga kontinentalna klima i povoljan godišnji raspored oborina ovog podneblja omogućavaju kvalitetnu ratarsku i stočarsku proizvodnju. Primjenom Zakona o poljoprivrednom zemljištu omogućeno je obiteljskim gospodarstvima da zakupe značajne površine državnog zemljišta te su time stvoreni uvjeti za stvaranje većih obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava. Velika (veća od 50 ha) i srednja (25 - 50 ha) poljoprivredna gospodarstva su usmjerena pretežito na ratarsku proizvodnju, a mala poljoprivredna gospodarstva (manja od 25 ha) na mješovito ratarsko - stočarsku proizvodnju.

Šumarstvo: Općina Otok raspolaže velikim kompleksima šumskog zemljišta u kojima prevladavaju šume visokokvalitetnih vrsta drva (uglavnom hrast lužnjak, te grab i jasen). Šumama gospodari Šumarija Otok koja je u sastavu Uprave šuma Vinkovci.

Lovstvo na području Općine Otok ima dugu tradiciju, a površina državnih i zajedničkih lovišta zauzimaju ukupnu površinu Općine. U šumama obitava visoka lovna divljač: jelen, srna, divlja svinja, kao i niska divljač: lisica, zec, kuna zlatica, jazavac, itd te ptice močvarice.

Prehrambena industrija: Obzirom na prirodne predispozicije područja, kao i tradicionalno iskustvo u proizvodnji poljoprivrednih proizvoda, a relativno nerazvijenu finalizaciju prehrambenih proizvoda, prehrambena industrija ima veliku perspektivu, prvenstveno više faze prerade poljoprivrednih proizvoda:

- mljevenje i proizvodnja finalnih proizvoda na bazi žitarica
- proizvodnja finalnih proizvoda na bazi industrijskog bilja
- proizvodnja finalnih proizvoda na bazi voća i povrća
- proizvodnja finalnih proizvoda na bazi mesa (mesne prerađevine)
- proizvodnja mlijeka i jaja i proizvoda na toj bazi
- intenzivna proizvodnja povrća, uz restrukturiranje poljoprivredne proizvodnje u smjeru i razvoj pratećih industrija (kapaciteti za pothlađivanje i zamrzavanje, pakiranje proizvoda, prerada i konzerviranje).

Drvno - prerađivačka industrija: Na bazi bogatih stoljetnih šuma slavonskog hrasta na području Općine Otok postoji perspektiva za razvoj manjih drvoprerađivačkih tvrtki sa proizvodnjom:

- rezane građe i ploča
- drvene galanterije, parketa i ambalaže
- namještaja i ostalih finalnih proizvoda od drva
- građevinske stolarije
- finalnih proizvoda na bazi kvalitetnih vrsta drveta vrhunskog dizajna.

Turizam i ugostiteljstvo: Prirodne ljepote kraja, uz bogatu slavonsku šumu koja skriva brojne vrste visoke i niske divljači, pružaju dobre pretpostavke za razvoj kontinentalnog turizma: od elitnog lovačkog i ribolovnog turizma, preko seoskog turizma, posebno u okviru seljačkih turističkih gospodarstava.

POLJOPRIVREDA

Poljoprivreda predstavlja najznačajniju gospodarsku granu Općine Otok. Od ratarskih kultura su najviše zastupljene žitarice – kukuruz i pšenica, a nešto manje soja, suncokret i šećerna repa. Poljoprivredne površine zauzimaju 6.313 ha ili cca 46% ukupne površine Općine Otok, te predstavljaju osnovu kvalitetne primarne proizvodnje žitarica, povrća, voća, stočne hrane i industrijskih kultura, za što postoje veoma povoljni uvjeti.

POLJOPRIVREDNE POVRŠINE IZMEĐU OTOKA I KOMLETINACA

Naročiti značaj u razvoju poljoprivredne proizvodnje u budućnosti pružaju mogućnosti **kontrolirane proizvodnje zdrave hrane**, što uključuje biljnu proizvodnju bez primjene umjetnih sredstava, te ekstenzivno stočarstvo.

Postojeća struktura **poljoprivrednih obiteljskih gospodarstava** je rezultat agrarne politike nakon II. svjetskog rata koja je limitiranjem veličine zemljišnog posjeda dovela do prekomjerne usitnjenosti obiteljskih gospodarstava koja ne mogu osigurati racionalnu i konkurentnu poljoprivrednu proizvodnju, korištenje poljoprivredne mehanizacije i radne snage. Usprkos ograničenjima poljoprivredni sektor karakterizira visok stupanj tehničko - tehnološke stručnosti i osposobljenosti, no potrebno je postići maksimalnu iskorištenost zemlje, strojeva, radne snage, znanja i proizvodno - tehnološkog iskustva. Najperspektivnija su ratarsko - stočarska obiteljska gospodarstva koja će morati pratiti tržišne zahtjeve i prema njima odrediti strukturu proizvodnje (proizvodnja stočne hrane za vlastite potrebe, veća sjetvu industrijskog bilja i sl.). Manja obiteljska poljoprivredna gospodarstva moraju se orijentirati na radno intenzivnu proizvodnju kao što su uzgoj povrća, voća i cvijeća, sitno stočarstvo, kooperativna proizvodnja za poznatog kupca i sl.

Ograničenja korištenja prostora u smislu lociranja određenih sadržaja odnose se na **zaštitu poljoprivrednih površina visoke kvalitete tla**. Korištenje prostora izvan građevinskog zemljišta namijenjeno je prioritetno poljoprivredi, šumarstvu i vodnom gospodarstvu. Očuvanje vrijednog poljoprivrednog zemljišta i osiguranje potrebnih novih površina za razvoj gospodarstva naglašava potrebu donošenja mjera za poticanje boljeg iskorištenja građevinskog zemljišta. Izgradnju izvan utvrđenih građevinskih područja na poljoprivrednom zemljištu relativno najboljih bonitetnih klasa (I – IV klase) može se iznimno dozvoliti samo u slučajevima kada zbog reorganizacije i racionalizacije poljoprivredne proizvodnje postoji potreba za izgradnjom novih objekata u funkciji poljoprivredne proizvodnje.

STOČARSTVO ²⁹

Poticajne mjere Države provode se temeljem :

- Zakona o državnim potporama u poljoprivredi, ribarstvu i šumarstvu (NN 82/04)
- Pravilnika o načinu i uvjetima provedbe modela poticanja proizvodnje (NN 24/05)

Poticajne mjere Županije uključuju:

- Program kreditiranja razvitka poljoprivrede (putem Croatia banke d.d. Zagreb)
- Program razvoja poljoprivrednih zadruga i udruga
- Sufinanciranje registracije objekata za obradu, preradu i uskladištenje proizvoda životinjskog podrijetla na obiteljskim poljoprivrednim gospodarstvima
- Sufinanciranje jednog iznosa troškova umjetnog osjemenjivanja krmača na području Vukovarsko - srijemske županije
- Organizacija, prikupljanje, čuvanje i distribucija neškodljive utilizacije trihineloznog mesa na području Vukovarsko - srijemske županije
- Sufinanciranje troškova uzgoja autohtonih pasmina

²⁹ prema podacima: VUKOVARSKO - SRIJEMSKA ŽUPANIJA, Upravni odjel za poljoprivredu i šumarstvo (dopis klasa: 350-02/05-01/12, urbroj: 2196/1-07-05-1 od 16. lipnja 2005. godine)

ŠUMARSTVO

Bogatstvo šuma u kojima dominira hrast lužnjak temeljno je obilježje prostora Općine Otok. Površina šuma iznosi 6.238 ha ili čak 45,6 % od ukupne površine Općine. Potreba revitalizacije ruralnog prostora i usmjerenje na razvoj izletničkog rekreacijskog, tranzitnog i lovnog turizma ciljevi su uređenja i korištenja ovog prostora.

Šumskim površinama na području općine Otok gospodare "Hrvatske šume" d.o.o. Uprava šuma Vinkovci - Šumarija Otok. Šumarska politika i šumarsko planiranje ima za cilj unapređenje učinkovitog načina korištenja šuma uz uvjet da se koriste sve njene funkcije (ekološke, društvene i gospodarske), što podrazumijeva uz gospodarske učinke i održavanje biološke raznolikosti, sposobnosti obnavljanja, vitalnosti i potencijala šume.

Gospodarenje šumama vrši se prema šumskogospodarskoj osnovi koja se temelji na načelima biodiverziteta i obnovljivim resursima. Obzirom da su šumska područja zaštićena, odnosno evidentirana kao vrijedni dijelovi prirodnog krajobraza, potrebno će biti uskladiti njihovo daljnje gospodarenje s uvjetima zaštite (šume posebne namjene).

SJEMENSKA PLANTAŽA HRASTA LUŽNJAKA "PETKOVAC" U OTOKU

Šumske površine na području općine Otok razvrstane su na:³⁰

vrsta šume		površina (ha)
- GOSPODARSKE ŠUME		5.822,96 ha
- ZAŠTIĆENE ŠUME		
- Posebni rezervat šumske vegetacije - "Lože"	110,41 ha	260,71 ha
- Zaštićeni krajobraz - "Virovi"	150,30 ha	
- ŠUME S POSEBNOM NAMJENOM (sjemenske sastojine)		
- sjemenske sastojine	697,33 ha	699,33 ha
- šume namijenjene znanstvenim istraživanjima, nastavi i sl.	2,00 ha	
ŠUMSKE POVRŠINE UKUPNO		6.783,00 ha

Zaštita šuma odnosi se posebno na cestovne koridore koji prolaze kroz zaštićena područja prirode Spačvanskih šuma, te se na tim dionicama primjenjuju posebne mjere zaštite. Jačanjem cestovne mreže na rubnim područjima uz šume omogućiti će se kvalitetniji pristup s ciljem ekonomičnijeg korištenja šuma, turističkog obilaska i provođenja mjera zaštite. Šume na području Općine Otok nisu ugrožene građenjem i infrastrukturnim koridorima, već prvenstveno velikim promjenama vodnog režima te odlaganjem komunalnog otpada na šumskom području. Na šumskom području na sjeveru Općine Otok nalaze se eksploatacijska polja nafte i zemnog plina koja su također potencijalan izvor nepovoljnih utjecaja na prirodno okruženje.

Bogatstvo šuma Općine Otok i **usmjerenje na razvoj izletničkog rekreacijskog, tranzitnog i lovnog turizma** ciljevi su uređenja i korištenja ovog prostora. Racionalnim korištenjem prostora mora se postići učinkovitija funkcionalna organizacija i štednja resursa. Očuvanje raznolikosti krajolika temelji se na očuvanju šuma i prirodnih oblika vodotoka, a sprečava se građenje na izloženim lokacijama u krajoliku.

Šume u Šumariji Otok su zaštićene kao **šume posebne namjene**, namijenjene za znanstvena istraživanja i potrebe nastave te za proizvodnju šumskog sjemena. Šume i dijelovi posebne namjene za znanstvena istraživanja, potrebe nastave te potrebe uređene posebnim propisima su šume u Šumariji Otok - GJ Slavir i GJ Otočke šume. Šume i dijelovi posebne namjene za proizvodnju šumskog sjemena te za izabrane sjemenske sastojine u Šumariji Otok je GJ Slavir.

PRERAĐIVAČKA INDUSTRIJA

Perspektiva gospodarskog razvoja, u skladu sa Strategijom prostornog razvitka Republike Hrvatske, oslanja se na uvođenje modernih tehnologija, učinkovite organizacije i osvajanju novih tržišta. Razvitak se orijentira prema industriji koja koristi komparabilne prednosti prostora: položaj, prirodne resurse, sposobne radnike, tržište, kapital, tradiciju, znanje i drugo. Svaka strategija razvoja industrije mora biti u okvirima teorije održivog razvitka, a to znači da energetska i ekološka dimenzija industrije ne smije umanjivati kvalitetu okoliša.

³⁰ prema podacima: URED DRŽAVNE UPRAVE U VUKOVARSKO - SRIJEMSKOJ ŽUPANIJI, Služba za gospodarstvo - Vukovar (dopis klasa: 300-01/05-01/02, urbroj: 2196-02-02-05-2 od 07. srpnja 2005. godine)

Mogući sadržaji vežu se na tradicionalne gospodarske namjene: prvenstveno prerađivački kapaciteti **na bazi prerade poljoprivrednih proizvoda i prerade drva, ali i sve druge proizvodnje koje ne zagađuju okoliš**, a privučene su dobrim prometnim položajem, stručnom radnom snagom i olakšicama koje pruža država i lokalna samouprava.

Postupno oživljavanje gospodarstva u Općini Otok razvijati će se na temeljima **privatnog poduzetništva** koje se smatra jednim od osnovnih faktora lokalnog i regionalnog razvoja i procesa industrijskog restrukturiranja i značajan je generator razvoja. Disperzija industrije u manje jedinice znatno doprinosi uvođenju visoke tehnologije, razvitku sustava upravljanja te omogućava veću dinamiku i prostornu distribuciju djelatnosti u prostoru.

Od posebnog značenja je **prostorno uklapanje proizvodnih sadržaja** u naselja, čime se nastoji pridonijeti poboljšanju slojevitosti sadržaja i broja funkcija u naseljima. Po veličini, funkciji i smještaju u naselju razlikuju se :

- prostori namijenjeni **većim proizvodnim i poslovnim sadržajima** predviđaju se u izdvojenoj zoni gospodarske namjene "Otok" između naselja Otok i Komletinci;
- smještaj prostora namijenjenih **srednjem i malom poduzetništvu** (npr. proizvodno zanatstvo) omogućen je:
 - u samostalnim građevinama u sklopu naselja (u skladu s Odredbama za provođenje Plana), uz nužno poštivanje odrednica o očuvanju okoliša ili
 - u sklopu zone gospodarske namjene "Otok" čime se omogućuju manji troškovi opremanja i uređevanja zemljišta, te lakše ostvaruju beneficije u cilju podržavanja poduzetništva i slično.

RADOVI NA UREĐENJU PODUZETNIČKE ZONE "OTOK"

TURIZAM I UGOSTITELJSTVO

Općina Otok raspolaže **značajnim turističkim potencijalima** koji do sada nisu odgovarajuće iskorišteni, a temelje se na prirodnim ljepotama kompleksa hrastovih šuma, očuvanom ruralnom prostoru, te mogućnostima razvoja lovnog, ribolovnog i seoskog turizma. Koncept turističke ponude leži u zadovoljenju načela održivog razvitka i razvitka ruralnog prostora, te spoznaje konverzijske sposobnosti održivog turizma da prirodna i kulturna nematerijalna dobra konvertira u gospodarska dobra, a da ona pri tom ne gube svoje zaštitne značajke. Posebna je pogodnost laka dostupnost (auto-cesta Zagreb - Lipovac) koja može doprinijeti razvoju tranzitnog i izletničkog turizma.

Razvoj turizma na prostoru Općine Otok je danas u začecima, ali se početak valorizacije ove važne gospodarske grane ogleda ponajprije u osnutku Turističke zajednice Općine Otok. Zahvaljujući turističkim potencijalima naselje Otok je jedno od rijetkih mjesta u Vukovarsko - srijemskoj županiji koje je Pravilnikom o proglašenju i razvrstavanju turističkih mjesta u razrede (NN 75/94, 69/97, 60/98, 78/99) **proglašeno turističkim mjestom i razvrstano je u turističko mjesto D razreda.**

Turistička ponuda Općine Otok danas uključuje:

- Turističku zajednicu Općine Otok
- Kulturnu, gospodarsku i športsku manifestaciju "OTOČKO PROLJEĆE"
- Konjičku manifestaciju "ZLATNE GRIVE"
- Manifestaciju udruge uzgajatelja crne slavonske pasmine svinja "OTOČKA KULENIJADA"
- Izložbe i kolonije Udruge likovnih umjetnika "OTOČKI VIR"
- Turističku agenciju "Ružić"
- Lovni turizam (Otočki Virovi, Spačvanski Bazen)
- Izložbe Udruge za osnivanje muzejske zbirke Otok
- Eko - aktivnosti Pokreta prijatelja prirode - Ogranak Otok

Poljoprivreda sa tradicijskim običajima pružaju mogućnost za budući razvoj **ruralnog turizma**, naročito aktiviranjem **etnološke baštine** (očuvana i obnovljena Suvara, mlin koji su pokretali konji spomenik je najviše kulturne vrijednosti), te **tipičnih slavonskih "stanova"** u turističke svrhe, uz isticanje značaja ekopoljoprivrede i proizvodnje zdrave hrane.

U turističku ponudu Općine potrebno je svakako uključiti danas nedovoljno istražene i neadekvatno prezentirane **arheološke lokalitete** iz prapovijesnog i srednjovjekovnog razdoblja.

Lovni turizam treba upotpuniti organiziranim obilaskom lovišta i promatranjem divljači, ugostiteljskim uslugama i specijalitetima s posebnostima obilježjima tradicionalnog kulinarstva i oživljavanjem tradicionalnih obrta. Preduvjet za razvoj lovnog turizma je pravilno gospodarenje lovištima što osobito obuhvaća poticanje uzgoja divljači.

Športski ribolov razvija se naročito na području Otočkih Virova, te vodotoku Spačva.

U svrhu turističke eksploatacije područja Općine Otok potrebno je razvijati niz **dodatnih usluga** i to prvenstveno sještajne kapacitete i ugostiteljske usluge, te potom informativne, servisne, športsko - rekreacijske, trgovačke, zdravstvene i druge usluge.

LOVSTVO ³¹

Na području Općine Otok nalaze se dva zajednička lovišta (Lovakovica i Ripača),³² te dio državnog lovišta Spačva - Sjever.³³ Šumske površine navedenih lovišta su slijedeće:

- Lovakovica	429 ha
- Ripača	199 ha
- Spačva - Sjever (dio na području Općine Otok)	6.155 ha
- u k u p n o	6.783 ha

broj lovišta	naziv lovišta	lovozakupnik ovlaštenik prava lova	površina lovišta* (ha)	površina izvan lovišta (ha)	površina izvan lovišta (ha)
ZAJEDNIČKA LOVIŠTA					
6.	LOVAKOVICA	LU "Jelen", Otok	3.490	909	4.399
13.	RIPAČA	LU " Jelen", Komletinci	2.768	456	3.224
DRŽAVNA LOVIŠTA					
XVI/12	SPAČVA – SJEVER	Hrvatske šume d.d. Uprava šuma Vinkovci	6.155	-	6.155

napomena: * U ukupnu površinu lovišta je uključen je i prostor od 300 metara od naselja i javnih prometnica koja prema članku 8. Zakona o lovstvu ne ulazi u prostor lovišta. Ovlaštenik prava lova dužan je poduzimati mjere za sprječavanje šteta od divljači, graditi i održavati lovnogospodarske objekte, održavati prosjeke i šumske čistine te održavati brojno stanje divljači u granicama kapaciteta lovišta dozvoljenog propisanog lovnogospodarskom osnovom

Zajedničko lovište broj 6. "Lovakovica", ukupne površine 4.399 ha

Granice lovišta utvrđuju se:

- Sjeverna granica lovišta počinje na ušću kanala Ervenica u rijeku Bosut. Nastavlja Bosutom na istok sve do puta Slakovci - Otok, gdje i završava sjeverna granica lovišta.
- Istočna granica nastavlja putem Slakovci - Otok na jug sve do izlaska iz šume Ripača, između odjela 25 i 26 te zapadnim rubom odjela 26, 28 i 29 do granice k.o. Komletinci. Nastavlja na jug rubom rudine Skorotinci, preko ceste Komletinci – Otok nastavlja na jug preko rudine Livade te dolazi do ruba šume Zapadna Gradina.
- Južna granica ide dalje rubom šume Zapadna Gradina na zapad do ceste Otok - Vrbanja, prelazi cestu i zatim rubom šume Jelac dolazi do željezničke pruge Vinkovci - Brčko, prelazi prugu i rubom šume ide dalje do rijeke Spačve, nastavlja rubom šume do puta Otok - Bošnjaci i dalje na sjeverozapad rubom šume Slavir do rudine Vranjevo, gdje i završava južna granica.
- Zapadna granica nastavlja dalje na sjever prema šumi Lovakovica, a granicom k.o. Otok - Privlaka, zapadnim rubom šume Lovakovica izlazi na željezničku prugu Privlaka - Otok, nastavlja na sjeveroistok do asfaltne ceste Privlaka - Otok te skreće na sjever kanalom Ervenica do rijeke Bosut, odnosno početne točke.

Površina lovišta pod šumom iznosi 429 ha.

Lovište ne obuhvaća površinu naselja i površinu do 300 m udaljenosti od naselja u ukupnoj površini od 792 ha.

³¹ prema podacima:

- URED DRŽAVNE UPRAVE U VUKOVARSKO - SRIJEMSKOJ ŽUPANIJI, Služba za gospodarstvo - Vukovar (dopis klasa: 300-01/05-01/02, urbroj: 2196-02-02-05-2 od 07. srpnja 2005. godine)
- VUKOVARSKO - SRIJEMSKA ŽUPANIJA, Upravni odjel za poljoprivredu i šumarstvo (dopis klasa: 350-02/05-01/12, urbroj: 2196/1-07-05-1 od 16. lipnja 2005. godine)

³² Zajednička lovišta Lovakovica i Ripača ustanovljena su Odlukom o ustanovljenju zajedničkih lovišta Vukovarsko - srijemske županije (klasa:322-02/97-01/01, ur.broj: 2188/1-03-97-1) od 30. siječnja 1997. godine.

³³ Državno lovište Spačva - Sjever ustanovilo je Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodnog gospodarstva - Uprava šumarstva i lovstva, Odjel gospodarenja šumama (rješenje klasa: UP/I-323-04/03-01/97, ur.broj: 525-3-03-01 od 05. siječnja 2004. godine).

Zajedničko lovište broj 13. "Ripača", ukupne površine 3.224 ha

Granice lovišta utvrđuju se:

- Sjeverna granica počinje na rijeci Bosut, na mjestu gdje rijeku prelazi put Otok - Slakovci, nastavlja rijekom Bosut na istok sve do granice k.o. Komletinci i Općine Nijemci, gdje i završava sjeverna granica.
- Istočna granica nastavlja na jug preko rudine "Čakovci", a sve granicom k.o. Komletinci - Nijemci do asfaltne ceste Komletinci - Nijemci i dalje na jug preko rudine "Duge njive", a sve granicom k.o. Komletinci - Donje Novo Selo do šume Istočna Gradina.
- Južna granica ide na zapad rubom šume Istočna Gradina i Zapadna Gradina do granice k.o. Komletinci - Otok.
- Zapadna granica nastavlja na sjever granicom k.o. Otok - Komletinci, preko rudine Livade izlazi na asfaltnu cestu Otok - Komletinci, prelazi cestu i ide dalje na sjever granicom k.o. Otok - Komletinci preko rudine Skorotinci do šume Ripača. Zapadnim rubom odjela 29, 28 i 26 izlazi na put Otok - Slakovci. Nastavlja putem dalje na sjever između odjela 25 i 26 izlazi na rijeku Bosut, odnosno dolazi na početnu točku.

Površina lovišta pod šumom iznosi 199 ha.

Lovište ne obuhvaća površinu naselja i površinu do 300 m udaljenosti od naselja u ukupnoj površini od 447 ha.

Državno lovište broj XVI/12 "Spačva - Sjever"

Državno lovište broj XVI/12 "Spačva - Sjever" nalazi se dijelom i na području Općine Otok.

Sjeverna granica lovišta "Spačva - sjever" nastavlja se na južnu granicu lovišta br. 6 "Lovakovica" i lovišta "Ripača" i zauzima cijeli južni dio Općine Otok. Lovište Spačva - sjever je smješteno u sklopu najvećeg neprekinutog kompleksa šuma u cijeloj Europi, poznatog slavonskog hrasta (*Quercus robur slavonica*), koje su idealno stanište za jelena, srnu, divlje svinje i ptice močvarice. Lovište je naročito poznato po atraktivnom zimskom lovu na divlje svinje prigonom uz upotrebu posebno dresiranih lovnih pasa.

Na području Općine Otok nije ustanovljeno niti jedno uzgajalište divlječi.

Obzirom na kvalitetna prirodna staništa **uvjeti za razvoj lovstva na području Općine Otok izrazito su povoljni**, te će u narednom razdoblju razvoj lovstva biti neposredno vezan uz razvoj turizma.

RIBOLOV

Radi jakih podzemnih izvora **voda Otočkih Virova je uvijek svjež i bogata je nizinskim ribama** (som, smuđ, šaran, štika i ostale autohtone vrste: deverika, linjak, karas i ostala sitnija bijela riba). Na obali Otočkih Virova, desetak kilometara od Otoka, izgrađen je društveni dom Sportsko - ribolovnog društva iz Otoka.

Za športski ribolov na području Općine Otok vrlo zanimljiva je i rijeka Spačva.

Bosut je danas postao prirodnim kolektorom za odvodnjavanje suvišnih voda s većih područja, pa je voda Bosuta nizvodno od Vinkovaca je zagađena. Ljeti u vodi izraste i previše vodenog bilja, te uslijed pomanjkanja kisika dolazi do tzv. "zijeve" i uginuća riba, te Bosut na području Općine Otok nije atraktivno ribolovno područje.

OSTALE DJELATNOSTI

Obzirom na planirani koncept policentričnog razvoja Županije raznovrsnost i specijaliziranost ponude tercijarnih i kvartarnih djelatnosti imati će značajno mjesto u poboljšanju kvalitete života i boljoj opskrbi stanovništva Općine Otok. Novom generacijom dokumenata prostornog uređenja napušteno je monofunkcionalno planiranje prostora, te u građevinskim područjima naselja mogu biti smješteni i različiti poslovni i uslužni sadržaji (trgovački, uslužni, servisni, turistički i ugostiteljski sadržaji kao i manji prostori za rad). Način izgradnje detaljno je definiran provedbenim odredbama PPUO pri čemu je nužan preduvjet da se njihovom izgradnjom i funkcioniranjem ne narušava stanje okoliša ili na bilo koji način snižava kvaliteta života u naselju.

Od posebnog značenja za lokalnu razinu su mogućnosti razvitka **obrtništva, malog i srednjeg poduzetništva**, što omogućava brži gospodarski razvitak, veće zapošljavanje i viši oblik zadovoljenja potreba stanovništva. Prioritetnim se na ovoj razini predviđa razvoj malih i srednjih tvrtki i obrta. U strukturi obrtništva karakterističan je malen ali stalan broj proizvodnih radionica, a znatno se povećava broj trgovina i ugostiteljskih objekata. Poticajne mjere za proizvodno obrtništvo trebale bi poboljšati ovo stanje.

Trgovinom se na području Općine bave tvrtke i obrti registrirani za obavljanje poslova trgovine na veliko i malo. Trgovačka djelatnost je usitnjena usmjerena na lokalno tržište, te se strategija razvoja trgovine temelji se na povezivanju gospodarskih grana: poljoprivrede, prehrambene industrije, trgovine i turizma.

POSLOVNI SADRŽAJI U CENTRU OTOKA

3.3.2. Društvene djelatnosti

Javne i društvene djelatnosti pripadaju grupi središnjih funkcija, te su usmjerene prema podizanju standarda i kvalitete života. One podižu obrazovnu, kulturnu i znanstvenu razinu te zdravstvenu kulturu cjelokupnog stanovništva i predstavljaju aktivnog činitelja ekonomskog i društvenog razvoja. Ujedno, one pridonose povećanju pružene socijalne skrbi stanovništvu radi otklanjanja postojećih socijalnih problema i razlika, ostvaruju mogućnost rekreacije i odmora stanovništva, te osiguravaju ostvarenje drugih mnogobrojnih dugoročnih ciljeva.

Prostornim planom Županije potiče se razvitak društvenih djelatnosti: obrazovanja, znanosti, kulture, zdravstva i športa, te je planirano ravnomjernije raspoređivanje građevina i prostora društvenih djelatnosti u prostoru kako bi bili što dostupniji svim korisnicima. To se osobito odnosi na općinska središta te je razvitak društvenih djelatnosti u Općini Otok u skladu je s predviđenim konceptom policentričnog razvitka.

Postojeći sustav društvenih djelatnosti prati razmještaj stanovništva po naseljima, te predstavlja solidnu osnovu za daljnji razvitak koji je danas usmjeren **prvenstveno u cilju podizanja kvalitete života**. Opremanje naselja društvenim djelatnostima i uslužnim funkcijama preduvjet je stvaranja policentrične mreže središnjih naselja i utvrđeno je stoga Prostornim planom Vukovarsko - srijemske županije (SV VSŽ 07/02).

Najbolja opremljenost društvenim sadržajima je u Otoku kao općinskom središtu, no sadržaji društvenih djelatnosti raspoređeni su i u Komletincima kao područnom središtu. Većina funkcija određena je u svrhu zadovoljenja odgovarajućeg standarda, dok se njihovo dimenzioniranje treba provesti u skladu s veličinom pripadajućeg gravitacijskog područja i stvarnim potrebama.

CENTAR NASELJA OTOK

Prostornim planom uređenja Općine Otok planirana je sljedeća zastupljenost pojedinih društvenih funkcija po naseljima:

OPREMLJENOST NASELJA OPĆINE OTOK DRUŠTVENIM I JAVNIM SADRŽAJIMA

PLANIRANI DRUŠTVENI I JAVNI SADRŽAJI	NASELJE OTOK PODRUČNO I VEĆE LOKALNO (MALO RAZVOJNO) SREDIŠTE	NASELJE KOMLETINCI PODRUČNO I LOKALNO (MALO RAZVOJNO) SREDIŠTE
UPRAVA I SUDSTVO	<ul style="list-style-type: none"> - ispostave državne i županijske uprave - organi općinske samouprave - općinski sud - prekršajni sud - zmljišno - knjižni odjel - sjedište javnog bilježnika - porezna uprava - ispostava - policijska postaja - vatrogasni dom 	<ul style="list-style-type: none"> - organi općinske samouprave - porezna uprava - ispostava - vatrogasni dom
ŠKOLSTVO	<ul style="list-style-type: none"> - srednješkolski centar - osnovna škola 	<ul style="list-style-type: none"> - osnovna škola
SOCIJALNA SKRB	<ul style="list-style-type: none"> - dom umirovljenika - dječja ustanova (vrtić + jaslice) - privatne dječje ustanove - centar za socijalnu skrb - đачki dom 	<ul style="list-style-type: none"> - dom umirovljenika - mala škola (predškolski program za djecu u godini dana prije polaska u školu) - privatne dječje ustanove
KULTURA I INFORMACIJE	<ul style="list-style-type: none"> - dom kulture s višenamjenskom dvoranom - muzej, galerija 	<ul style="list-style-type: none"> - muzej, galerija - knjižnica, čitaonica
ZDRAVSTVO	<ul style="list-style-type: none"> - ambulanta primarne zdravstvene zaštite 	<ul style="list-style-type: none"> - ambulanta primarne zdravstvene zaštite
FINANCIJSKE I SLIČNE USLUGE	<ul style="list-style-type: none"> - banka - ispostava - poštanski ured - ispostava osiguravajućeg zavoda - FINA - ispostava 	<ul style="list-style-type: none"> - banka - ispostava - poštanski ured
OPSKRBA I USLUGE	<ul style="list-style-type: none"> - manji uslužni i trgovački centri - više specijaliziranih trgovina, servisa i obrtničkih radionica - skladišta, manje hladnjače - poljoprivredna apoteka, - veterinarska ambulanta 	<ul style="list-style-type: none"> - specijalizirane trgovine, servisi i obrtničke radionice - skladišta, manje hladnjače - veterinarska ambulanta
ŠPORT	<ul style="list-style-type: none"> - športsko - rehabilitacijsko - rekreacijska dvorana - športska dvorana otvorenog tipa uz osnovnu školu - pojedinačni sportski objekti uz srednju i osnovnu školu - sportski klubovi i igrališta (nogomet, atletika, tenis, boćanje) 	<ul style="list-style-type: none"> - športska dvorana otvorenog tipa uz osnovnu školu - pojedinačni sportski objekti uz osnovnu školu - sportski klubovi i igrališta (nogomet, boćanje)

U narednom razdoblju (2005. - 2009. godina) u pogledu izgradnje građevina društvenih djelatnosti na području Općine Otok planira se: ³⁴

- gradnja Doma kulture u naselju Otok koji uključuje prostore općinske uprave, knjižnicu s čitaonicom, multifunkcionalnu dvoranu, izložbene prostore i slične sadržaje, orijentacijske bruto površine od cca 2.000 m²
- gradnja Doma umirovljenika u naselju Otok
- prenamjena i eventualna nadogradnja građevine za potrebe Općinskog suda u Otoku
- izgradnja Srednjoškolskog centra
- izgradnja Sportsko - rekreacijsko - rehabilitacijske dvorane u naselju Otok

³⁴ izvor podataka: "Izvješće o stanju u prostoru Općine Otok" i "Program mjera za unapređenje stanja u prostoru Općine Otok", (SV VSŽ 07/05)

JAVNE SLUŽBE I UPRAVA

U skladu sa zakonima i propisima Republike Hrvatske, te političko - teritorijalnom ustrojstvu zemlje, uspostavljen je sustav javnih službi državne uprave (ispostave državnih ureda) kao i lokalne samouprave i uprave na općinskoj i mjesnoj razini. Za sadržaje navedenih službi i institucija potrebno je osigurati prostorne uvjete rada i razvoja.

U Otoku je, kao sjedištu jedinice lokalne samouprave, smještena **Općinska uprava Općine Otok**, dok je u Komletincima smješteno sjedište Matičnog ureda.

Planirano je ustanovljenje **Općinskog suda u Otoku** koji bi, osim same Općine Otok, pokrивao i područja susjednih općina Privlaka, Nijemci i Stari Jankovci na kojima živi oko 26.000 stanovnika. Za potrebe Općinskog suda u naselju Otok prenamjenila bi se i eventualno nadogradila građevina na kč.br. 1327, 1328, 1325, 1326, sve k.o. Otok.

Pored Općinskog suda trebalo bi ustanoviti i **Prekršajni sud te Zemljišno - knjižni odjel**. Za potrebe Općinskog suda planirana je prenamjena i eventualna nadogradnja postojeće građevine u središtu naselja Otok.

Od ostalih javnih ustanova u Otolu djeluje **Policajska uprava Vukovarsko - srijemske županije, Policijska postaja Otok**.

U Otoku djeluje veliki broj **različitih udruga, društava i zajednica, strukovnih ili humanitarnih organizacija**, no prostori za njihov smještaj zbog specifičnog karaktera nisu predmet planiranja Prostornog plana uređenja Općine Otok.

CENTAR NASELJA OTOK

Vatrogasna zajednica Općine Otok smještena je u Otoku, a Dobrovoljna vatrogasna društva organizirana su u Otoku (DVD Otok) i Komletincima (DVD Komletinci).

DOBROVOLJNO VATROGASNO DRUŠTVO OTOK

DOBROVOLJNO VATROGASNO DRUŠTVO KOMLETINCI

ODGOJ I OBRAZOVANJE ³⁵

Kako bi odgoj i obrazovanje mogli uspješno ispunjavati svoje zadaće nadležne županijske, odnosno općinske službe, na temelju kritičke raščlambe postojeće mreže ustanova za osnovno obrazovanje, odnosno odgoj djece predškolske dobi, izrađuju mrežu koja će biti u funkciji demografskog "pokrivanja" i demografskog razvoja. U budućnosti je potrebno prvenstveno **podizati kvalitetu usluge i kompletirati opremanje postojećih odgojnih i obrazovnih ustanova** (informatičko opremanje, gradnja športskih dvorana, uređivanje okoliša i športskih terena i sl.).

Neovisno o mreži javnih odgojnih i obrazovnih ustanova, na području Općine Otok moguća je izgradnja ili prenamjena **građevina za odgojnu ili obrazovnu namjenu u vlasništvu fizičkih ili pravnih osoba**.

U Općini Otok **predškolsko obrazovanje** organizirano je u:

- **Predškolskoj ustanovi "Pupoljak" u Otoku**, Trg Kralja Tomislava 3 koju pohađa 50 djece u 2 mješovite skupine. Osnivač predškolske ustanove je Općina Otok. Zgrada površine cca 325 m² sagrađena je na parceli površine 2.009 m². Gravitacijsko područje predškolske ustanove su naselja Otok i Komletinci.
U sklopu predškolske ustanove "Pupoljak" u Otoku za 40 djece organiziran je predškolski program u godini dana prije polaska u školu.
- Predškolskih ustanova u Komletincima nema, osim predškolskog programa organiziranog u Osnovnoj školi "Vladimir Nazor" u Komletincima.

PREDŠKOLSKA USTANOVA "PUPOLJAK" U OTOKU

³⁵ izvor podataka: URED DRŽAVNE UPRAVE U VUKOVARSKO - SRIJEMSKOJ ŽUPANIJI, Služba za društvene djelatnosti (dopis klasa: 602-01/05-01/40, urbroj: 2196-04-04-05-1 od 15. lipnja 2005. godine)

OSNOVNA ŠKOLA "JOSIPA LOVRETIĆA" U OTOKU

OSNOVNA ŠKOLA "VLADIMIR NAZOR" U KOMLETINCIMA

U Općini Otok **osnovno obrazovanje** organizirano je u dvije osnovne škole:

- **Osnovna škola "Josipa Lovretića" Otok**, J.J. Strossmayera 152 koju pohađa 582 učenika u 20 razrednih odjela od I do VIII razreda (maksimalni kapacitet škole je 1.200 učenika). Osnivač škole je Vukovarsko - srijemska županija, a gravitacijsko područje je naselje Otok. Nova školska zgrada površine unutarnjeg prostora od 4.736 m² sagrađena je na parceli površine 17.520 m². U sklopu škole je športska dvorana veličine 615 m², te športski tereni površine 3.414 m².
U školi je planirano otvaranje razrednog odjela niže glazbene škole.
- **Osnovna škola "Vladimir Nazor" Komletinci**, Braće Radića 17 u koju je upisano 273 učenika u 8 razrednih odjeljenja od I do VIII razreda (maksimalni kapacitet škole je 480 učenika). Osnivač škole je Vukovarsko - srijemska županija, a gravitacijsko područje je naselje Komletinci. Nova školska zgrada površine unutarnjeg prostora od 1.140 m² sagrađena je na parceli površine 4.800 m². U sklopu škole je športska dvorana veličine 950 m², te športski tereni površine 800 m².

PODACI O ŠKOLSKOM PROSTORU I OPREMI

osnovna škola	broj učenika	maksimalni kapacitet škole	ukupna površina (u m ²)		B R O J P R O S T O R A		
			unutarnjih prostora	vanjskih prostora	razrednih odjeljenja	dvorana za TZK	vanjskih športskih terena
OŠ "Josip Lovretić" Otok	582 učenika	1.200 učenika	4.736 m ²	17.520 m ²	20	615 m ²	3.414 m ²
OŠ "Vladimir Nazor" Komletinci	273 učenika	480 učenika	1.140 m ²	4.800 m ²	8	950 m ²	800 m ²

"Programom mjera za unapređenje stanja u prostoru" (SV VSŽ 07/05) Općine Otok planirana je **gradnja Srednjoškolskog centra u naselju Otok** za koji se potrebna sredstva planiraju ostvariti iz proračuna jedinica lokalne samouprave, te ostalih izvora.³⁶ U sklopu Srednjoškolskog centra planira se i gradnja Sportsko - rekreacijsko - rehabilitacijske dvorane, a orijentacijski se planira na katastarskim česticama - kč.br. 2330/1, 2334/1, 2324, 2326, 2320, 2337, 2336, 2338, 2340, 2342, 2344, 2346, sve k.o. Otok). Točna lokacija će biti određena Urbanističkim planom uređenja naselja Otok.

SOCIJALNA SKRB

Djelatnost **socijalne skrbi** je od posebnog interesa za Državu kako bi se ostvarili ciljevi osiguranja podjednakih uvjeta života svim stanovnicima. U okvirima suvremenih koncepcija u radu socijalnih službi planirano je na razini Države, Županije i Općine ostvariti zadovoljavajuću mrežu i kapacitete javnih ustanova socijalne skrbi za sve vrste korisnika, što se naročito odnosi na ustanove koje zbrinjavaju starije osobe.

Na području Općine Otok ne postoji niti jedna registrirana ustanova socijalne skrbi.³⁷

"Programom mjera za unapređenje stanja u prostoru Općine Otok" (SV VSŽ 07/05) jedna je od prioritarnih aktivnosti na rješavanju imovinsko - pravnih odnosa i pripremi građevinskog zemljišta za gradnju **Doma umirovljenika u naselju Otok**. Gradnja Doma umirovljenika planira se na kč.br. 2023/1, 2023/2, 2023/3, 2023/4 i 2023/5, k.o. Otok.

Osim planiranog Doma umirovljenika u Otoku, u naseljima Otok i Komletinci moguća je lokacija jedne ili više ustanova (u vlasništvu fizičkih ili pravnih osoba) za **smještaj starih, nepokretnih i polupokretnih osoba** gradnjom novih ili prenamjenom postojećih objekata.

³⁶ izvor podataka: "Izvjješće o stanju u prostoru Općine Otok" i "Program mjera za unapređenje stanja u prostoru Općine Otok", (SV VSŽ 07/05)

³⁷ izvor podataka: URED DRŽAVNE UPRAVE U VUKOVARSKO - SRIJEMSKOJ ŽUPANIJI, Služba za društvene djelatnosti (dopis klasa: 602-01/05-01/40, urbroj: 2196-04-04-05-1 od 15. lipnja 2005. godine)

KULTURA

U svrhu podizanja općeg obrazovanja i kulturne razine stanovništva, te kulturnog, umjetničkog, intelektualnog, tehničkog i drugog stvaralaštva Prostornim planom Vukovarsko - srijemske županije planiran je daljnji razvitak svih vrsta kulturnih, umjetničkih i informacijskih aktivnosti, odnosno čitava mreža odgovarajućih institucija (ustanove u kulturi, otvorena ili pučka učilišta, muzeji, knjižnice i čitaonice, domovi kulture, kulturne manifestacije, kulturne i umjetničke udruge, amaterska društva, izdavačka djelatnost, ustanove tehničke kulture i druge).

Na području Općine Otok ne postoji niti jedna registrirana kulturna ustanova³⁸ no zapaženu kulturnu djelatnost očuvanja etnološke baštine obavljaju:

- Kulturno umjetničko društvo "Filipovčice" Komletinci (folklorna skupina, pjevačka skupina Maje i tamburaška sekcija)
- Kulturno umjetničko društvo "Josip Lovretić" Otok
- Pjevačka skupina "Vezenke" Otok

Kulturni život Općine Otok obogaćen je "**Otočkim proljećem**", kulturnom, gospodarskom i športskom manifestacijom, koja se tradicionalno održava u svibnju i lipnju.

U sklopu obnovljenog objekta "Suvare", mlina na konjski pogon (promjer suvare je 14,5m, a visina je 7,5m) planirano je uređenje **etno muzeja**.

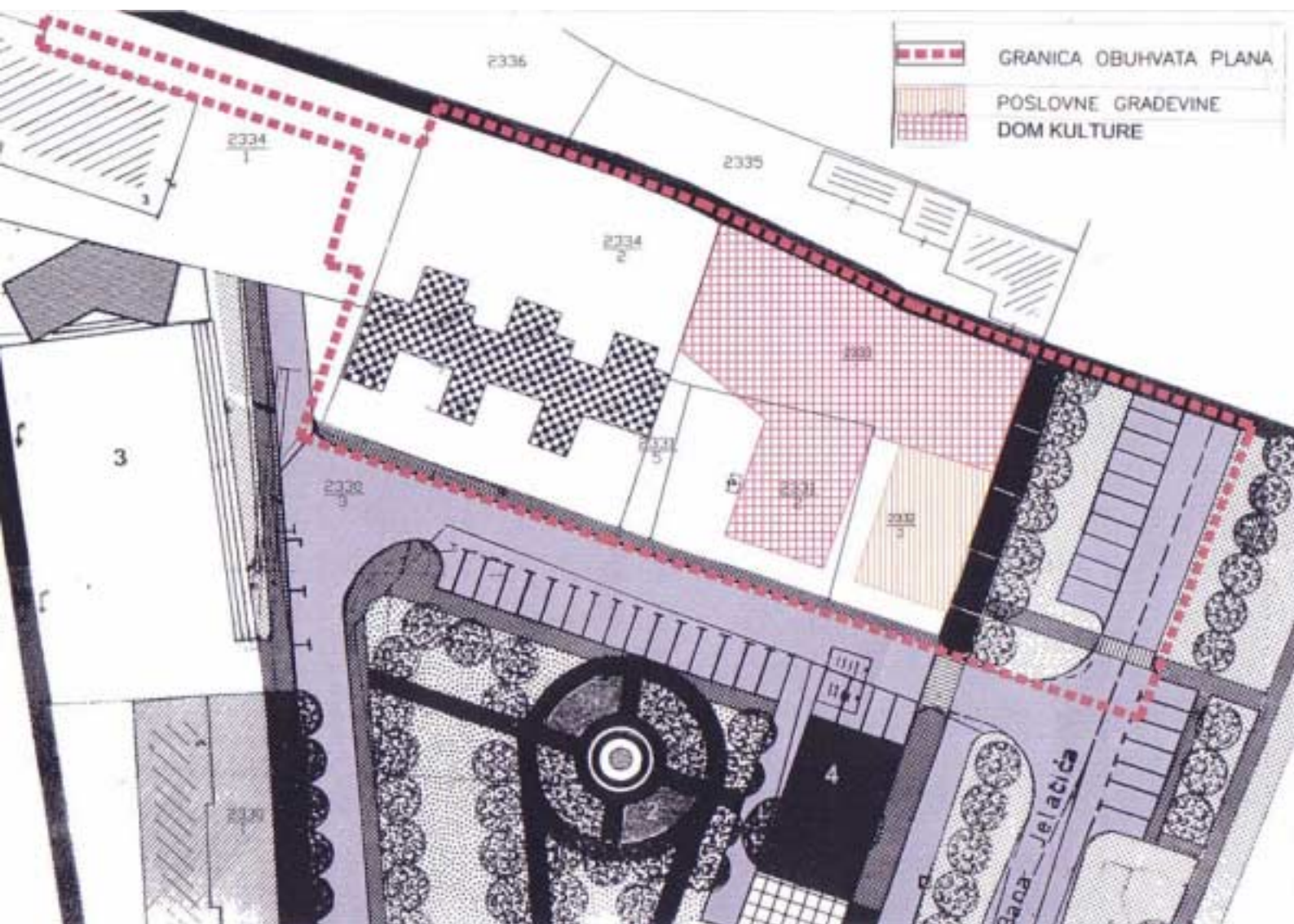

MLIN NA KONJSKI POGON - "SUVARA" U OTOKU, PLANIRANI ETNO MUZEJ

³⁸ izvor podataka: URED DRŽAVNE UPRAVE U VUKOVARSKO - SRIJEMSKOJ ŽUPANIJI, Služba za društvene djelatnosti (dopis klasa: 602-01/05-01/40, urbroj: 2196-04-04-05-1 od 15. lipnja 2005. godine)

Za potrebe odvijanja kulturne djelatnosti potrebno je osigurati odgovarajuće prostore (u školama, društvenim domovima ili slično), te se "Programom mjera za unapređenje stanja u prostoru Općine Otok" (SV VSŽ 07/05) kao jedna od prioritarnih aktivnosti predlaže je priprema zemljišta za gradnju **Doma kulture u naselju Otok**. Dom kulture u Otoku obuhvaćat će prostore općinske uprave, sadržaje knjižnice s čitaonicom, multifunkcionalnu dvoranu, izložbene prostore, i slično, orijentacijske bruto površine planirane građevine od cca 2.000 m².

Izmjenom Detaljnog plana uređenja "Središte" Otok³⁹ stvoreni su preduvjeti za gradnju Doma kulture na kč.br. 2333/2, 2333/1, 2331/2, 2331/5, sve k.o. Otok. Prije početka same gradnje potrebno je izraditi projektnu dokumentaciju, te izvršiti pripremu zemljišta za gradnju koja uključuje rušenje postojeće građevine na kč.br.2333/2 i 2333/1.

IZMJENE I DOPUNE DPU "SREDIŠTE" - OTOK

³⁹ Izmjene i dopune Detaljnog plana uređenja "Središte" - Otok, Prijedlog plana, izrađivač: Zavod za prostorno planiranje d.d., Osijek, ožujak 2005. godine

ŠPORT I REKREACIJA

Održavanje psihofizičkih sposobnosti i zdravlja stanovništva, te sve aktivnije iskorištavanje slobodnog vremena, zahtijevaju da se što više pažnje posveti športskim aktivnostima, rekreaciji, zabavi i odmoru svih uzrasta stanovništva, osobito mladeži. Potrebno je stoga osigurati prostor i druge uvjete za djelatnost športskih udruga i saveza, organiziranje i održavanje športskih natjecanja i priredbi, obavljanje stručnih poslova u športu, te izgradnju i održavanje športskih građevina i drugih sadržaja za potrebe športa, rekreacije, zabave i odmora stanovnika i drugih korisnika (turisti i posjetitelji).

Na području Općine djeluju brojne športske udruge i klubovi u raznim športskim granama:

- Atletski klub "Otok" Otok
- Nogometni klub "Otok" Otok
- Nogometni klub "Slavonac" Komletinci
- Klub borilačkih sportova "Otok" Otok
- Šahovski klub Komletinci
- Šahovski klub Otok
- Taekwando klub Otok
- Lovačko društvo "Jelen" Komletinci
- Lovačko društvo "Jelen" Otok
- Športsko - ribolovno društvo "Brežnica" Komletinci
- Ribičko društvo "Virovi" Otok

U razvoju športa posebno treba istaći velike športske uspjehe Nogometnog kluba "Otok" i Atletskog kluba "Otok".

ATLETSKA STAZA UZ OSNOVNU ŠKOLU "JOSIPA LOVRETIĆA" U OTOKU

NOGOMETNO IGRALIŠTE NK "OTOK" U OTOKU

Športsko rekreacijske površine najvećim dijelom se nalaze unutar građevinskih područja naselja i uključuju **športska igrališta u sklopu osnovnih škola**. Kako bi se nastavio razvoj atletike uz Osnovnu školu "Josipa Lovretića" u Otoku je izgrađena **atletska staza**.

U Otoku je uz **nogometno igralište NK "Otok" izgrađeno tenis igralište**, a u tijeku je i rješavanje kupnje zemljišta za pomoćno nogometno igralište kao i izgradnja parkirališta ispred igrališta.

Na **nogometnom igralištu NK "Slavonac" u Komletincima** planira se izgradnja tribina za cca 300 gledatelja.

Športske dvorane u okviru osnovnih škola u Otoku i Komletincima služe prvenstveno zadovoljavanju svoje osnovne namjene (održavanje nastave) ali kako su otvorenog tipa služe i u druge športsko - rekreacijske namjene za potrebe građana.

DVORANA OSNOVNE ŠKOLE "VLADIMIR NAZOR" U KOMLETINCIMA

Kao jedna od prioritarnih aktivnosti Općine Otok u narednom razdoblju⁴⁰ utvrđena je potreba pripreme zemljišta za **gradnju Športsko - rehabilitacijsko - rekreacijske dvorane u Otoku** koja bi služila za športsko - rekreativne potrebe građana i športaša, kulturno - umjetničke priredbe, te društveno - političke i slične događaje.

Gradnja Sportsko - rekreacijsko - rehabilitacijske dvorane planira se u neposrednoj blizini Srednjoškolskog centra, a točna lokacija će biti određena Urbanističkim planom uređenja naselja Otok.

ZDRAVSTVENA ZAŠTITA ⁴¹

Mreža zdravstvenih djelatnosti temelji se na uvođenju tržišnih zakonitosti u zdravstvu, uz omogućavanje otvaranja privatne prakse i osnivanja privatnih ustanova, čime se osigurava zdravstvenu zaštitu svim kategorijama stanovništva. Prostornim planom Županije u oblasti zdravstva planirano je omogućavanje višeg standarda pružanja usluga te posebno organiziranje sustava zbrinjavanja starijih kućanstava i osoba te **ravnomjerniji prostorni raspored zdravstvenih ustanova**, osobito u jugoistočnom dijelu Županije.

Na području Općine Otok zdravstvenu zaštitu pokriva Dom zdravlja Vinkovci u zdravstvenim objektima:

Zdravstvena ambulanta Otok, Kralja P. Krešimira IV 1

- ambulanta opće medicine,
- dežurna ambulanta,
- patronažna skrb,
- zubna poliklinika,
- ljekarnička stanica

Zdravstvena ambulanta Komletinci, Braće Radića 15

- ambulanta opće medicine

Osim navedenih zdravstvenih ustanova na području Općine Otok moguće je otvaranje **novih privatnih ordinacija za zdravstvenu i stomatološku zaštitu**.

Ljekarnička djelatnost osigurava opskrbu ljekovima stanovništva, zdravstvenih i drugih ustanova, organizacija i zdravstvenih djelatnika koji obavljaju privatnu praksu. Ljekarnička djelatnost se obavlja u ustanovama u vlasništvu fizičkih i pravnih osoba ili u privatnim ljekarnama (postojeća ljekarna u Otoku - ul. Kralja P. Krešimira IV 1).

VETERINARSKA ZAŠTITA

Na području Općine Otok veterinarsku zaštitu pokrivaju:

- **Veterinarska ambulanta d.o.o.** Otok, Lj. Gaja 7 (ambulanta interne veterine, dežurni veterinar)
- **Veterinarska stanica d.o.o. Vinkovci** - Otok, J.J. Strossmayera 127 (veterinarska ambulanta, ljekarna)
- **Veterinarska stanica d.o.o. Vinkovci** - Komletinci, Kralja Tomislava 2

⁴⁰ izvor podataka: "Izvjješće o stanju u prostoru Općine Otok" i "Program mjera za unapređenje stanja u prostoru Općine Otok", (SV VSŽ 07/05)

⁴¹ izvor podataka: URED DRŽAVNE UPRAVE U VUKOVARSKO - SRIJEMSKOJ ŽUPANIJI, Služba za društvene djelatnosti (dopis klasa: 602-01/05-01/40, urbroj: 2196-04-04-05-1 od 15. lipnja 2005. godine)

VJERSKA NAMJENA

Vjerskim zajednicama, koje su jednake pred zakonom i odvojene od države omogućeno je stvaranje odgovarajućih prostornih preduvjeta **za obavljanje vjerskih obreda, te osnivanje socijalnih i dobrotvornih ustanova**. Planiranje vjerskih sadržaja i objekata u domeni je vjerskih zajednica, sukladno tomu očekuje se njihovo sustavno uključivanje kod određivanja prostornih i demografskih kriterija za osiguranje lokacija za vjerske građevine.

Na području Općine Otok **u najvećem je broju zastupljeno stanovništvo katoličke vjeroispovjesti** (7.657 stanovnika ili više od 98,7%), dok ostale vjerske zajednice imaju samo po nekoliko pripadnika (13 stanovnika je pravoslavno, 11 pripada jehovinitim svjedocima, 5 je pripadnika evangeličke crkve, a 2 pripadnika islamske vjerske zajednice).

Sakralne građevine na području Općine su:

- **Župna crkva Sv. Antuna Padovanskog u Otoku**

Župa u Otoku se spominje 1332. godine, te je obnovljena nakon protjerivanja Turaka. Župna crkva iz 1808. godine srušena je 1975. godine i 1979. godine sagrađena je nova, površine 1.500 m². Uz crkvu je 1967. godine izgrađena vjeronaučna dvorana površine 110 m².

- **Župna crkva Bezgrešnog Začeca Blažene Djevice Marije u Komletincima**

Župa u Komletincima se spominje od 1325. godine, te je po oslobođenju od Turaka obnovljena 1789. godine. Župna crkva je građena 1809. do 1812. Površina 307 m².

Područje Općine Otok pripada Đakovačko - srijemskoj biskupiji, Otočkom dekanatu. **Župni uredi** nalaze se u Otoku (Bana Jelačića 2, sagrađen 1964. godine) i Komletincima (Braće Radića 15. građen 1978. godine).

ŽUPNA CRKVA SV. ANTUNA PADOVANSKOG
U OTOKU

ŽUPNA CRKVA BEZGREŠNOG ZAČEĆA
BLAŽENE DJEVICE MARIJE U KOMLETINCIMA

SPOMENICI I SPOMEN OBILJEŽJA

U znak trajnog spomena na poginule branitelje i žrtve Domovinskog rata na području Općine Otok podignuti su spomenici :

- Spomenik na trgu u Otoku poginulim prvim hrvatskim zrakoplovcima i braniteljima Otoka
- Spomenik na trgu u Komletincima u znak trajnog spomena na 44 poginula hrvatska branitelja i civilne žrtve Domovinskog rata koji su poginuli u obrani Komletinaca
- Spomen obilježje trojici poginulih branitelja u Domovinskom ratu uz cestu Komletinci - Nijemci

**SPOMENIK POGINULIM HRVATSKIM BRANITELJIMA I CIVILNIM ŽRTVAMA
DOMOVINSKOG RATA NA TRGU U KOMLETINCIMA**

U istočnom dijelu naselja Komletinci nalazi se memorijalno spomen područje, tzv. "Partizansko groblje".

3.4. UVJETI KORIŠTENJA, UREĐENJA I ZAŠTITE PROSTORA

3.4.1. Iskaz površina za posebno vrijedna i / ili osjetljiva područja i prostorne cjeline (prirodni resursi, krajobraz, prirodne vrijednosti i kulturno - povijesne cjeline)

tablica 3. - drugi dio

redni broj	OPĆINA OTOK	oznaka	ukupno ha	% od površine Općine	stan / ha ha / stan*
2.0.	ZAŠTIĆENE CJELINE				
2.1.	Zaštićena prirodna baština		295,41	2,17 %	0,035 *
	ukupno				
	- nacionalni park	NP	-	-	-
	- park prirode	PP	-	-	-
	- ostali zaštićeni dijelovi prirode: specijalni rezervat šumske vegetacije "Lože" značajni krajobraz "Virovi"		110,41 185,00	0,81 % 1,36 %	0,013 * 0,022 *
2.2.	Zaštićena graditeljska baština		-	-	-
	ukupno				
	- arheološka područja - povijesne graditeljske cjeline		- -	- -	- -
	Općina Otok ukupno		295,41	2,17 %	0,035 *

redni broj	OPĆINA OTOK		ukupno	% od površine Općine	stan / ha ha / stan*
3.0.	KORIŠTENJE RESURSA				
3.1.	More i morska obala	obalno područje	-	-	-
		otočno područje	-	-	-
3.2.	Energija	proizvodnja	-	ne iskazuje se	
		potrošnja (vršno opterećenje)	-		
3.3.	Voda	vodozahvat "Škorotinci"	18,0 l/s		
		vodozahvat "Šumarija Otok"	6,0 l/s		
		vodozahvat "Livade"	10,0 l/s		
		potrošnja	-		
3.4.	Mineralne sirovine		746,9 ha		
	Općina Otok ukupno		-	-	-

napomena : u zadnjem stupcu koeficijenti su izraženi u stan / ha, osim u onima koji su označeni s * u kojima su koeficijenti izraženi u ha / stan

3.4.2. Zaštita krajobraza

Pojam **krajobraz u kontekstu prostornog planiranja označava cjelovitu prostornu, prirodnu i antropogenu strukturu**, u rasponu od potpuno prirodne do pretežito ili gotovo potpuno antropogene. To znači da se krajobraz ne može razmatrati preko pojedinačnih elemenata prostora, kako je do sada bio vrednovan, već postaje zasebna kategorija koja sve više dobiva na značaju.

Zakon o zaštiti prirode (NN 70/05) uređuje sustav zaštite i cjelovitog očuvanja prirode i njenih vrijednosti pri čemu je priroda sveukupna biološka i krajobrazna raznolikost. Stoga su Planom predviđene dodatne mjere zaštite koje štite krajobraz, a naročito osjetljiva područja:

- poljoprivredno zemljište kao najnapadnutiji resurs za potrebe izgradnje;
- vode kao strateški resurs izložen zagađenju;
- šume kao ekološku zajednicu od najvećeg značaja;
- naselja koja svojim širenjem narušavaju prirodnu ravnotežu i dolaze u konflikt s navedenim prirodnim resursima;
- kontaktne zone cjelina zaštićenih u skladu sa Zakonom o zaštiti prirode.

Prostornim planom uređenja Općine Otok posvećena je posebna pažnja očuvanju **cjelokupnog prirodnog pejzaža i okruženja**, te su prirodni krajobrasi zaštićeni od širenja neplanske izgradnje, a kao posebnu vrijednost čuvaju se šume, prirodni vodotoci i područja uz njih. U cilju očuvanja biološke raznolikosti treba očuvati krajobraznu raznolikost (izmjenjivanje šuma, vlažnih livada, vodotoka, živica), a oštećene dijelove krajolika treba sanirati. Korisnici trasa infrastrukture trebaju koristiti zajedničke koridore, a nove koridore trebaju graditi izbjegavajući cjeline osobito vrijednog krajolika. Postojeće koridore u područjima osobito vrijednih krajolika moraju održavati i obnavljati vodeći računa o vizualnom identitetu i vrijednostima prostora. Prostornim planom Županije vrijedna područja prirode koja treba štiti kao osobito vrijedan krajobraz su osobito obale rijeka Dunava, Save, Bosuta, Vuke, Spačve i Studve.

Za planirane zahvate u prostoru, koji sami ili sa drugim zahvatima mogu imati bitan utjecaj na ekološki značajno područje ili zaštićenu prirodnu vrijednost, treba ocijeniti, sukladno Zakonu o zaštiti prirode, njihovu prihvatljivost za prirodu u odnosu na ciljeve očuvanja tog ekološki značajnog područja ili zaštićene prirodne vrijednosti.

Pod pojmom **kulturnog krajolika** podrazumijevaju se područja u kojima je izražen kvalitetan suživot prirodnih struktura i graditeljske baštine prepoznatljivih prostornih, povijesnih, arheoloških, etnoloških, umjetničkih, kulturnih, socijalnih ili tehnoloških vrijednosti. Temeljno polazište vrednovanja prostorne baštine je u cjelovitom ispreplitanju prirodnih i antropogenih vrijednosti. Činitelji kulturnog krajobraza su :

- prostorna obilježja (reljefna, geomorfološka, pejzažna)
- povijesna i gospodarska obilježja, povijesni kontinuitet
- kulturna i sociološka obilježja
- način i oblici prostorne organizacije, mreža komunikacija, smještaj naselja
- vrste i tipologija naselja
- arhitektonska obilježja tradicijske arhitekture (karakterističnost i specifičnosti prostorne strukture, arhitektonski detalji, materijali, ornamentika)

U cilju **zaštite područja vrijednih predjela prirodnog i kultiviranog krajobraza**:

- nisu dopuštene one radnje koje narušavaju obilježja prirodnog krajobraza,
- planiranjem razvitka poljoprivrednih gospodarstava prednost davati projektima koji će predviđati razne vidove dopunskih djelatnosti, kao što je turistička djelatnost te prerada i finalizacija poljoprivrednih sirovina,
- izgradnja građevina koje je moguće graditi van građevinskog područja (naročito farme i tovilišta) omogućuje se samo ukoliko ne narušavaju vrijednosti okoliša,
- nije dopuštena eksploatacija mineralnih sirovina.

Na području Općine Otok naročito je zaštićen **prirodni krajobraz Spačvanskih šuma hrasta lužnjaka**⁴² za koji je planiran niz mjera za očuvanje prirodnih značajki šumskog područja, vodotoka kao i kontaktnih područja:

- očuvanje šuma i vegetacijskog pokrova,
- očuvanje što gušće mreže očuvanih prirodnih staništa u cilju zaštite bioraznovrsnosti,
- očuvanje određenog postotka starih šuma u okviru gospodarenja šumama,
- sprečavanje zahvata i djelatnosti posljedice kojih su degradacija krajolika i smanjenje raznovrsnosti biljnog i životinjskog svijeta,
- objedinjavanje infrastrukturnih koridora magistralne i županijske infrastrukture,
- provedbu mjera sanacije krajolika biološkom rekultivacijom u tijeku i po dovršenju izgradnje infrastrukturnih sustava, a osobito koridora autoceste na dijelu trase kroz Spačvanske šume,
- ograničavanje kanaliziranja vodotoka u cilju zaštite izvornog krajolika.

POSEBNE MJERE OČUVANJA STANIŠNIH TIPOVA

U postupku izrade Prostornog plana uređenja Općine Otok u skladu s odredbama Pravilnika o vrstama stanišnih tipova, karti staništa, ugroženim i rijetkim stanišnim tipovima te o mjerama za očuvanje stanišnih tipova, NN 07/06) Državni zavod za zaštitu prirode utvrđuje prisutnost ugroženih i rijetkih stanišnih tipova i njihovo stanje očuvanosti, te mjere njihova očuvanja (posebne mjere očuvanja stanišnih tipova).

Za potrebe izrade PPUO Otok Ministarstvo kulture, Uprava za zaštitu prirode pribavila je podatke vezane uz vrste stanišnih tipova, karte staništa, ugroženim i rijetkim stanišnim tipovima te o područjima koja su uključena u preliminarnu Nacionalnu ekološku mrežu i područjima koja predstavljaju važno područje za ptice⁴³.

Na području Općine Otok utvrđena su ugrožena i rijetka staništa:

- mješovite hrastovo grabove i čiste grabove šume,
- poplavne šume hrasta lužnjaka,
- poplavne šume vrba / poplavne šume topola,
- mezofilne živice i šikare kontinentalnih krajeva te
- vlažne livade srednje Europe

Za navedena staništa treba provoditi sljedeće **mjere očuvanja staništa**:

- vlažnim livadama potrebno je gospodariti putem ispaše i košnje, treba spriječiti njihovo zarastanje te očuvati povoljni vodni režim, uključujući visoku razinu podzemnih voda
- očuvati biološke vrste značajne za stanišni tip te zaštićene i strogo zaštićene divlje svojte što podrazumijeva neunošenje stranih (alohtonih) vrsta i genetski modificiranih organizama i osiguranje prikladne brige za njihovo očuvanje, očuvanje njihovog staništa (očuvanje močvarnih staništa, vlažnih livada, ostavljanje starih i šupljih stabala i dr.), sprečavanje krivolova te sustavno praćenje (monitoring)
- u gospodarenju šumama očuvati u najvećoj mjeri šumske čistine (livade, pašnjake i dr.) i šumske rubove, produljiti sječivu zrelost gdje je to moguće, prilikom dovršnog sijeka ostavljati manje neposječene površine, ostavljati zrela, stara i suha stabla, izbjegavati uporabu kemijskih sredstava za zaštitu

Područje Spačvanskog bazena predstavlja područje važno za ptice EU (tzv. SPA područje) odnosno potencijalno područje EU ekološke mreže NATURA 2000 te velik dio područja Općine Otok ulazi u jezgru preliminarnu Nacionalnu ekološku mrežu.

⁴² Šume hrasta lužnjaka u bazenu Spačva nalaze se istočno od željezničke pruge Vinkovci - Županja, do rijeke Save na jugu) i protkane vodotocima Bosuta, Spačve, Virova, Lubnja i Studve.

⁴³ MINISTARSTVO KULTURE, Uprava za zaštitu prirode (dopis klasa: 612-07/05-49/296, urbroj: 532-08-02-1/1-06-13 od 18. travnja 2006. godine)

3.4.3. Zaštićena prirodna baština

Prostornim planom Vukovarsko - srijemske županije uočen je niz problema narušavanja cjelovitosti i izvornosti krajolika, osobito u okruženju gradova, te uz obale rijeka i rubove šuma. Prioritetne smjernice i mjere zaštite prirode upućuju na određivanje prioriteta zaštite gdje se prihvaća načelo da nije dovoljno štiti samo pojedinačne vrste i lokacije, već se predlaže **cjelokupna zaštita staništa i ekosustava**. Zaštićena područja trebala bi postati žarištem novih ruralnih strategija spajajući očuvanje prirode s obnovom tradicionalnog seoskog gospodarstva.

Prema uvjetima zaštite prirode Ministarstva kulture, Uprave za zaštitu prirode⁴⁴ na području Općine Otok temeljem Zakona o zaštiti prirode (NN 70/05) zaštićene su dvije lokacije:

- **Virovi – značajni krajobraz**⁴⁵ proglašen je zaštićenim dijelom prirode 1999. godine. Zaštićeni krajobraz Virovi obuhvaća prostor dijela vodotoka rječice Virovi od mosta kod šume Lože, odnosno granice Općine Otok pa nizvodno do izlaska iz šume kod odjela 27 i 28 GJ "Slavir" Šumarije Otok, Uprave šuma Vinkovci s lijeve i desne obale rijeke i ukupne je površine 185 ha.

ZNAČAJNI KRAJOBRAZ "OTOČKI VIROVI"
(izvor fotografije: službene internet stranice Općine Otok - www.opcina-otok.com)

⁴⁴ MINISTARSTVO KULTURE, Uprava za zaštitu prirode (dopis klasa: 612-07/05-49/296, urbroj: 532-08-02-1/1-05-2 od 01. srpnja 2005. i dopis klasa: 612-07/05-49/296, urbroj: 532-08-02-1/1-05-4 od 10. kolovoza 2005.)

⁴⁵ Značajni krajobraz je prirodni ili kultivirani predjel velike krajobrazne vrijednosti i biološke raznolikosti ili kulturno - povijesne vrijednosti, ili krajobraz očuvanih jedinstvenih obilježja karakterističnih za pojedino područje, namijenjen odmoru i rekreaciji ili osobito vrijedni krajobraz. U značajnom krajobrazu nisu dopušteni zahvati i radnje koje narušavaju obilježja zbog kojih je proglašen. (članak 16. Zakona o zaštiti prirode, NN 70/05).

Rječica Virovi cijelim svojim tokom prolazi kroz područje šumskog bazena Spačva i pritoka je vodotoka Spačva. Većim dijelom godine Virovi imaju odlike močvare što dokazuje močvarna vegetacija u priobalnom pojasu, no u proljeće i u jesen vodostaj se znatno podigne te se Virovi ponašaju kao sporotekuća rječica.

Širina Virova na pojedinim mjestima je oko 100 m (u biološki najinteresantnijim zonama Ralje i Živačine), a dužina je oko 18 km. U sušnijem dijelu godine Virovi ostaju bez kontakta sa Spačvom, te je u svrhu povećanja vodne količine na na trasi napuštene ceste Otok - Bošnjaci izgrađen tzv. preljev tipa široki prag dužine 14 m, a širine 4 m. Značajnu ulogu u vodostaju Virova imaju visoke podzemne vode zbog kojih Virovi nikad ne presušuju.

U radijusu od 10 km Virovi su okruženi šumom hrasta lužnjaka. Voda je u Virovima bistra u površinskom sloju, dok su dublji slojevi zarašćeni makrofitnom vegetacijom. U priobalnom području Virova nalaze se raznovrsne biljke u izdvojenim asocijacijama: lopoč (*Nymphaea alba*), lokvanj (*Nuphar luteum*), mali lopoč (*Nymphoides peltata*), dvornik (*Polygonium amphibium*), vodena leća (*Lemna minor*), žabnjak ljutić (*Hydrocharis morsus ranae*) i rašac (*Trapa natans*).

Dno Virova pokriveno je muljem koji omogućuje život raznim ličinkama mnogobrojnih kukaca koji služe kao hrana brojnim ribama i drugim životinjama. Trska, rogoz, šaš i šašina najbujnije su razvijeni u predjelu Živačine gdje u trski sklonište nalaze brojne životinje. U Virovima žive ribe nizinskih voda: šaran, linjak, štika, som, karas, sunčani karas, bjelica, grgeč - bandar - bulješ - okan ili ostriž, deverika, žutooka, keder i čikov.

Među pticama ističu se bijela roda, crna roda, bijela čaplja, crna liska, siva čaplja, divlja patka, orao ribič, golub grivnjaš te rijetka vrsta orao štekavac - veliki riblji orao. Od sisavaca u vodi živi vidra, a na pojilo dolazi lisica, divlja svinja, srna i jelen.

Značajni krajobraz Virovi je značajno rekreacijsko područje i izletišta za ljubitelje netaknute prirode, a važno je njegovo očuvanje i održavanje šumskog pokrova što pretpostavlja provođenje redovnog šumskog gospodarenja, te održavanje kvalitete vode rječice Virovi te treba isključiti bilo kakvu izgradnju.

Značajni krajobraz Virovi zaštićen je posebnom odlukom Županijske skupštine Vukovarsko - srijemske županije 18. lipnja 1999. godine,⁴⁶ te je izvršen njegov upis u Upisnik zaštićenih dijelova prirode i zemljišne knjige u zemljišno - knjižnom odjelu nadležnog suda. U značajnom krajobrazu "Virovi" nisu dopušteni zahvati i radnje koji narušavaju obilježja zbog kojih je proglašen. Za zahvate i radnje na zaštićenom području potrebno je ishoditi dopuštenje tijela nadležnog za poslove zaštite prirode.

- **Lože – specijalni rezervat šumske vegetacije⁴⁷**, površine cca 110 ha pod zaštitom je od 1975. godine. U rezervatu je propisani režim zaštite potrebno provoditi do 200 godina starosti sastojina (sadašnja starost šume je cca 150 godina), a ako bude zadržao današnju vitalnost moguće je zaštitu i produžiti.

Rezervat predstavlja staru slavonsku hrastovu šumu sa stablima impozantnih dimenzija i prvenstveno je namijenjen znanstvenim istraživanjima, te edukaciji učenika i studenata. Žir iz rezervata hrasta lužnjaka Lože posjeduje izvrsna genetska svojstva te se koristi kao sjemenski materijal. U rezervatu "Lože" je postavljena trajna ploha u okviru Programa MAB "Čovjek i biosfera" UNESCO-a.

⁴⁶ Odluka o proglašenju zaštićenog krajolika Virovi (SV VSŽ 06/99)

⁴⁷ Posebni rezervat (floristički, mikološki, šumske i druge vegetacije, zoološki, geološki, paleontološki, hidrogeološki, hidrološki ili dr.) je područje od osobitog značenja radi svoje jedinstvenosti, rijetkosti ili reprezentativnosti, a od osobitog je znanstvenog značenja i namjene. U posebnom rezervatu nisu dopuštene radnje i djelatnosti koje mogu narušiti svojstva zbog kojih je proglašen rezervatom (branje i uništavanje biljaka, uznemiravanje, hvatanje i ubijanje životinja, uvođenje novih bioloških svojti, melioracijski zahvati, razni oblici gospodarskog i ostalog korištenja i slično), a dopušteni su zahvati, radnje i djelatnosti kojima se održavaju ili poboljšavaju uvjeti važni za očuvanje svojstava zbog kojih je proglašen rezervatom.(članak 12. Zakona o zaštiti prirode, NN 70/05).

Specijalni rezervat "Lože" čine slijedeće biljne zajednice:

- šuma hrasta lužnjaka i običnog graba (tipična šuma Carpino betuli - Quercetum roboris typicum - Rauš, 1969.)
- šuma hrasta lužnjaka s velikom žutilovkom i rastavljenim šašem (Genisto elatae - Quercetum roboris aceretosum remotae - Horvat, 1938.)
- šuma hrasta lužnjaka s velikom žutilovkom i žestiljom (Geniste elatae - Quercetum roboris aceretosum tatarici - Rauš, 1938.)

Specijalni rezervat šumske vegetacije "Lože" zaštićen je posebnom odlukom bivše općine Vinkovci 27. lipnja 1975. godine (SV 07/75), te je izvršen njegov upis u Upisnik zaštićenih dijelova prirode i zemljišne knjige u zemljišno - knjižnom odjelu nadležnog suda. U posebnom rezervatu šumske vegetacije "Lože" nisu dopuštene radnje i djelatnosti koje mogu narušiti svojstva zbog kojih je proglašen rezervatom, a dozvoljene su radnje i djelatnosti kojima se održavaju ili poboljšavaju uvjeti važni za očuvanje, uz ishođenje dopuštenja tijela nadležnog za poslove zaštite prirode. Za posebni rezervat šumske vegetacije "Lože" potrebno je donijeti program zaštite šumskih ekoloških sustava koji sadrži mjere zaštite i unapređenja na temelju praćenja stanja.

Prije bilo kakvih zahvata na zaštićenim prirodnim vrijednostima "Lože" i "Virovi" potrebno je izvršiti potpunu inventarizaciju i valorizaciju staništa i posebno izdvojiti i zaštititi vrste i područja, te ishoditi dopuštenje tijela nadležnog za poslove zaštite prirode.

Kako područje Općine Otok obuhvaća posebno zaštićena područja "Lože" i "Virovi", sukladno članku 124. Zakona o zaštiti prirode (NN 70/05), Prostorni plan uređenja Općine Otok se ne može donijeti bez prethodne suglasnosti Ministarstva kulture, Uprave za zaštitu prirode.

Prostornim planom uređenja Općine Otok **planira se pokretanje postupka zaštite (utvrđivanje preventivne zaštite)** za:

- **značajni krajobraz "Čistine"** (na utoku vodotoka Bistra - Spačva u rijeku Spačvu), površine cca 130 ha nadovezuje se na zaštićeni značajni krajobraz "Virovi" i s njim čini prostornu i ekološku cjelinu

Za reguliranje statusa zaštićenog dijela prirode za značajni krajobraz "Čistine" potrebno je izraditi stručno obrazloženje koje treba dostaviti na suglasnost Ministarstvu kulture, Upravi za zaštitu prirode. Nakon pribavljene suglasnosti Ministarstva zaštitu proglašava Vukovarsko - srijemska županija.

Do proglašenja zaštite značajni krajobraz "Čistine" se štiti kao područje s ograničenjima u korištenju i za sve zahvate u prostoru obvezatno je ishođenje posebnih uvjeta nadležnih tijela za zaštitu prirodne baštine.

Od **ostalih vrijednih prirodnih prostora** osobito je važno očuvati prirodne značajke kontaktnih područja uz zaštićene cjeline kao i vrijednosti obala vodotoka, šume, kultivirani krajolik i sl. budući da pripadaju ukupnoj prirodnoj i stvorenoj baštini.

U okviru zaštite ovih područja potrebno je :

- sprečavati zahvate i djelatnosti posljedice kojih su degradacija krajolika i smanjenje raznovrsnosti biljnog i životinjskog svijeta;
- u cilju zaštite bioraznovrsnosti sačuvati što gušću mrežu očuvanih biotopa;
- u okviru gospodarenja šumama očuvati određeni postotak starih šuma;
- u poljodjelstvu i vodnom gospodarstvu sačuvati dio postojećih živica, šumaraka, prirodnih potoka i drugih vodenih staništa;
- biološkom rekultivacijom sanirati štetne posljedice velikih graditeljskih zahvata.

3.4.4. Zaštićena graditeljska baština

Na području Općine Otok, temeljem članka 16. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara (NN 69/99, 151/03 i 157/03), u **Listu zaštićenih kulturnih dobara Republike Hrvatske**⁴⁸ uneseno je sljedeće nepokretno kulturno dobro:

naselje, adresa	kulturno dobro	prostorne međe		
		broj registra	katastarska općina	katastarske čestice
OTOK, V.Nazora 49	SUVARA (mlin na konjski pogon)	Z-365	Otok	2123 i 2124

SUVARA U OTOKU

Suvara u Ulici Vladimira Nazora 49 u Otoku jedini je svjedok ove vrste mlinova u ovom dijelu Europe, te je 1972. godine upisana u registar nepokretnih spomenika kulture.

U Otoku je sačuvana najstarija, tzv. Tomašićeva ili Klarina suvara izgrađena prije 1834. godine. Suvara je građena opekom i kružnog je oblika (promjer je 14,5 m, a visina 7,5 m). Hrastova krovna konstrukcija nosi veliki stožasti krov. Uokolo stožera u krug se tjera konj koji pokreće polugu i mlinsko kolo. Suvare su gradili seljaci okupljeni u kućnoj zadruzi ili kao pojedinci suvlasnici – ketuši. U Otoku postoje vjerodostojni podaci za čak osam suvara (mlinova na konjski pogon, izgrađenih na suhom). Za podizanje suvare zbog utvrđivanje pogodne lokacije i potrebne količine šumske građe trebalo je odobrenje vojnih vlasti, no Marija Terezija je od 1751. godine svojom naredbom o demontiranju vodenica radi reguliranja vodotoka i obrane od poplava faktički poticala izgradnju suvara.

⁴⁸ Izvod iz registra kulturnih dobara Republike Hrvatske 01/2002 - Lista zaštićenih kulturnih dobara (NN 151/02)

NEPOKRETNNA KULTURNA DOBRA NA PODRUČJU OPĆINE OTOK

Sustavnu inventarizaciju i valorizaciju kulturne baštine za potrebe prostornog planiranja na području Općine Otok za potrebe Prostornog plana uređenja Općine Otok izradila je u studenom 2005. godine Uprava za zaštitu kulturne baštine Ministarstva kulture, Konzervatorski odjel u Osijeku⁴⁹.

REGISTRIRANA KULTURNA DOBRA

Arheološka:

- Otok, "Gradina", prapovijesno nalazište, obuhvaća k.č.br. 3779, 3780, 3781 k.o. Otok
- "Virgrad", srednjovjekovno nalazište između Otoka i Bošnjaka, koje obuhvaća k.č.br. 2736, 2742, 2747 k.o. Komletinci i k.č.br. 10218/1 k.o. Bošnjaci

Etnološka:

- Otok, Suvara, mlin na konjski pogon, ul. V. Nazora 49

Spomenici antifašizma:

- Komletinci - Spomen groblje 3000 boraca

PREVENTIVNO ZAŠTIĆENA KULTURNA DOBRA

Sakralna:

- Komletinci, Župna crkva Bezgrešnog začeca Blažene Djevice Marije

Etnološka:

- Otok - Privatna zbirka etnografskih i kulturno - povijesnih predmeta u vlasništvu Josipa Bašića, ul. Gradinci 44

EVIDENTIRANA KULTURNA DOBRA - KULTURNA DOBRA LOKALNOG ZNAČENJA

Arheološka

- Otok - u mjestu, prapovijesno nalazište
- Komletinci - oko 2,5 km od Komletinaca, uz cestu za Nijemce, antičko nalazište

Memorijalni spomenici

- Otok - Spomenik palim hrvatskim zrakoplovcima - autor ak. slikar Branko Vujanović
- Komletinci - Spomenik palim hrvatskim vojnicima i civilima u Domovinskom ratu - autor ak. slikar Branko Vujanović

Spomenici u javnom prostoru - biste

- Otok - Spomen bista hrvatskom književniku Josipu Kosoru
- Spomen bista hrvatskom etnografu Josipu Lovretiću

⁴⁹ MINISTARSTVO KULTURE, Uprava za zaštitu kulturne baštine, Konzervatorski odjel u Osijeku (dopis klasa: 611-08/06-01-03/1011, urbroj: 5202-04-04/12-06-03 od 02. svibnja 2006. godine)

MJERE ZAŠTITE REGISTRIRANIH (ZAŠTIĆENIH) I PREVENTIVNO ZAŠTIĆENIH KULTURNIH DOBARA

Pojedinačne građevine spomeničkih obilježja, sakralni spomenici (crkve, kapelice, poklonci i raspela), javni spomenici i spomen obilježja, kultivirani krajolici, kao i pripadajuće građevine moraju biti na stručno prihvatljiv i vrstan način uključeni u budući razvitak Općine i Županije. Zaštita kulturno - povijesnih vrijednosti podrazumijeva slijedeće:

- a) Očuvanje i zaštita kultiviranog krajolika kao temeljne vrijednosti prostora
- b) Zadržavanje povijesnih trasa putova (starih cesta, pješačkih staza, šumskih prosjeka, poljskih putova često popraćenih raspelima i pokloncima)
- c) Očuvanje povijesne slike, volumena i gabarita, obrisa naselja, naslijeđenih vrijednosti i krajolika
- d) Očuvanje zaselaka i izdvojenih sklopova poput pustara u njihovu izvornu okruženju, s povijesnim graditeljskim ustrojem i naslijeđenom parcelacijom
- e) Očuvanje i obnovu tradicijskog graditeljstva, ali i svih drugih povijesnih građevina koje posjeduju svojstvo kulturnog dobra kao nositelja prepoznatljivih prostora

Odredbe za uspostavu i provođenje mjera zaštite i obnovu kulturnih dobara proizlaze iz zakonskih propisa, koje se na nju odnose (uključujući i sve naknadne izmjene i dopune): *Zakon o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara, Zakon o gradnji i Zakon o prostornom uređenju*. Propisanim mjerama utvrđuje se obavezni upravni postupak, te način i oblici graditeljskih i drugih zahvata na pojedinačnim spomenicima građevinama, građevnim sklopovima, arheološkim lokalitetima, parcelama na kojima se građevine spomeničkog značaja nalaze te pojedinim zonama zaštite naselja.

Posebnom konzervatorskom postupku osobito podliježu slijedeći zahvati na zaštićenim građevinama, sklopovima predjelima i lokalitetima:

- popravak i održavanje postojećih građevina,
- nadogradnje,
- pregradnje,
- preoblikovanje i građevne prilagodbe (adaptacije),
- rušenja i uklanjanja,
- funkcionalne promjene postojećih građevina i
- izvođenje radova na arheološkim lokalitetima.

U skladu s navedenim zakonima, za sve nabrojane zahvate na građevinama, sklopovima, predjelima (zonama) i lokalitetima, za koje je Prostornim planom utvrđena obaveza zaštite, kod nadležne ustanove za zaštitu spomenika potrebno je ishoditi propisane suglasnosti:

- a) posebne uvjete (u postupku izdavanja lokacijske dozvole),
- b) prethodno odobrenje (u postupku izdavanja građevinske dozvole)
- c) prethodno odobrenje "za sve radnje koje bi mogle prouzročiti promjene na kulturnom dobru. kao i u njegovoj neposrednoj blizini, odnosno koje bi mogle narušiti cjelovitost kulturnog dobra, a osobito: konzerviranje, restauriranje, premještanje kulturnog dobra i drugi slični radovi, rad industrijskih i drugih postrojenja i radilišta, kao i rekonstrukcija, sanacija, adaptacija kulturnog dobra kao i građenje na području na kojem se nalazi kulturno dobro" (bez obzira da li je za namjeravane radove potrebna dozvola po Zakonu o građenju ili ne)
- d) nadzor u svim fazama radova, provodi nadležna Uprava za zaštitu kulturne baštine.

Zaštićena kulturna dobra kod kojih su utvrđena spomenička svojstva i na koja se obavezno primjenjuju sve spomeničke odredbe, smatraju se sve vrste spomenika, koji su **registrirani** ili **preventivno** zaštićeni te upisani u Listu kulturnih dobara Republike Hrvatske.

Za svaku pojedinačnu povijesnu građevinu kod koje su utvrđena spomenička svojstva kao najmanja i obavezna granica zaštite utvrđuje se pripadna parcela ili njezin povijesno vrijedni dio. Povijesne građevine obnavljaju se cjelovito zajedno s njihovim okolišem: pristupom zgradi, vrtom, perivojem, voćnjakom, dvorištem i sl. ako su povijesno utemeljeni.

Zbirku predmeta u vlasništvu Josipa Bašića nužno je ispravno održavati (provoditi preventivne i kurativne mjere), postupak detaljnog dokumentiranja - inventarizacije i bilježenje svih podataka po kojima su ti predmeti značajni. Dio posla na dokumentiranju, uz suradnju vlasnika zbirke, obaviti će etnolog nadležnog konzervatorskog odjela, kao podlogu za pripremu Rješenja o registraciji iste. Potrebno je pronaći način trajnog korištenja i prezentacije zbirke u čemu Općina Otok može imati presudnu ulogu.

Spomen biste, spomen obilježja, grobnice i drugi elementi javnih obilježja ne mogu se uklanjati, premještati ili na njima bilo što raditi bez prethodnog odobrenja nadležne Uprave za zaštitu kulturne baštine.

Zakonom o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara (NN 69/99) regulirana je, između ostalog, i **zaštita arheoloških nalazišta i nalaza** te se stoga na registrirane lokalitete i na preostalo područje Općine Otok primjenjuju propisane odredbe iz ovog Zakona.

Registriranim arheološkim lokalitetima utvrđene su granice rasprostranjenosti katastarskim česticama. Na tim se lokalitetima svi zemljani radovi, koji uključuju kopanje zemljišta dublje od 40 cm, moraju izvesti ručnim iskopom pod nadzorom i uputama arheologa uz prethodno utvrđene posebne uvjete zaštite i odobrenje nadležnog konzervatorskog odjela, koji može propisati i prethodno izvođenje zaštitnih arheoloških iskopavanja i istraživanja.

Sva izgradnja na navedenim lokalitetima uvjetovana je rezultatima arheoloških istraživanja, bez obzira na prethodno izdane uvjete i odobrenje.

MJERE ZAŠTITE EVIDENTIRANIH KULTURNIH DOBARA

Evidentirana kulturna dobra su ona dobra koja imaju određene spomeničke karakteristike i manju spomeničku vrijednost, ali ne u mjeri da ih se može upisati u Listu kulturnih dobara na nivou Republike Hrvatske. Iz tog je razloga člankom 17. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara (NN 69/99) otvorena mogućnost po kojoj predstavničko tijelo lokalne uprave može ovakve spomenike proglasiti kultumim dobrima lokalnog značenja, a način njihove zaštite utvrditi uz prethodnu suglasnost nadležnog konzervatorskog odjela. Lokalna uprava dužna je u takvim slučajevima osigurati uvjete za provedbu odluke i održavanja kulturnih dobara lokalnog značenja.

Evidentiranim arheološkim lokalitetima nisu definirani položaji i rasprostranjenost. Radi njihove daljnje identifikacije te otkrivanja i drugih mogućih nalazišta na području Općine Otok, potrebno je obaviti rekognosciranje terena, detaljno kartiranje i dokumentiranje, temeljem kojih će se odrediti mjere zaštite nalazišta i nalaza.

Također, ukoliko bi se na području Općine, prilikom izvođenja građevinskih ili bilo kojih drugih zemljanih radova, naišlo na arheološko nalazište ili nalaze, radove je nužno prekinuti te o navedenom bez odlaganja obavijestiti nadležni konzervatorski odjel, kako bi se sukladno odredbama Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara poduzele odgovarajuće mjere osiguranja te zaštite nalazišta i nalaza.

Moguće je proglasiti zaštićenim **jedan ili više objekata tradicijske arhitekture** (privatne kuće s okućnicama), te ga otkupiti od vlasnika, adaptirati, prilagoditi potrebama svoje lokalne zajednice. Objekt bi mogao služiti za održavanje društvenih zbivanja ili smještaj etnografske zbirke Josipa Bašića ili zbirke predmeta koji su služili u tradicijskom gospodarenju, a otkupljeni su ili darovani od mještana. Ovakav tradicijski objekt bilo bi moguće urediti zajedno s okućnicom na tradicijski način, u cilju edukacije mladih naraštaja, ali i proširenja turističke i kulturne ponude Općine Otok. Lokalna uprava dužna je i u ovom slučaju osigurati uvjete za provedbu odluke i održavati kulturno dobro od lokalnog značenja.

3.5. RAZVOJ INFRASTRUKTURNIH SUSTAVA

3.5.1. Prometni infrastrukturni sustav (ceste, željeznice, javne telekomunikacije)

3.5.1.1. Cestovni promet⁵⁰

Pregled javnih cesta na području Općine Otok

Razvrstane javne ceste koje prolaze područjem Općine Otok su:⁵¹

- **županijske ceste:**

- Ž 4172 Mirkovci (D 46) – Privlaka – Otok – Vrbanja – Gunja (D 214)⁵²
- Ž 4223 Otok (Ž 4172) – Bošnjaci (D 214)
- Ž 4224 Otok (Ž 4172) – Nijemci (D 57)

- **lokalne ceste :**

- L 46024 D 55 – Otok (Ž4172)
- L 46058 Slakovci (L46029) – Otok (Ž4172)

Na području Općine Otok **ne nalaze se kategorizirane državne ceste.**

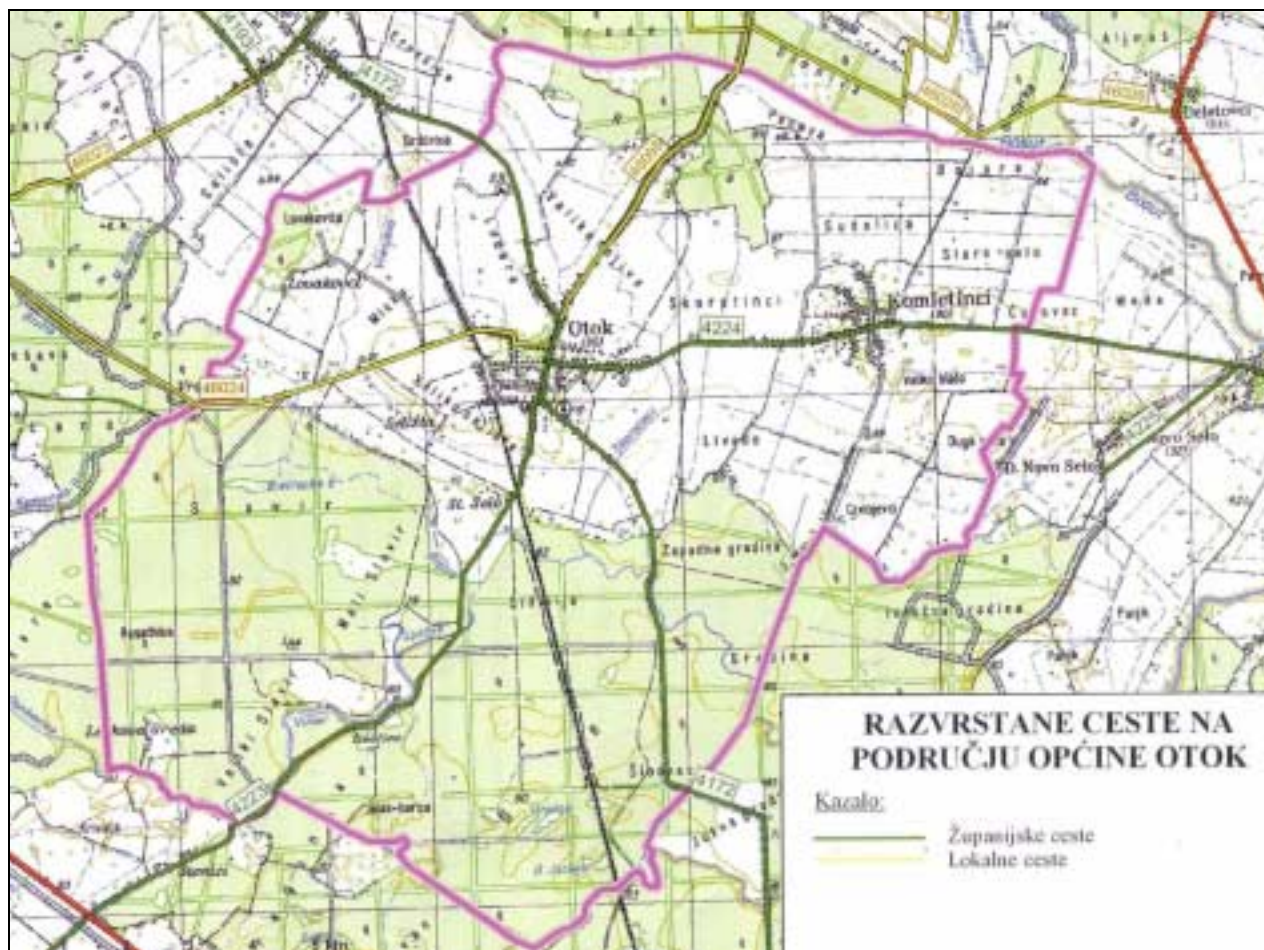
Prioritetni problemi javne cestovne mreže su **uređenje postojećih županijskih i lokalnih cesta na zakonom propisanu razinu**, a odnose se prvenstveno na širine kolnika, nosivost kolnika i opremu koja je potrebna za sigurno odvijanje prometa. Održavanje županijskih i lokalnih cesta na području Općine obavlja se prema godišnjem programu redovnog i izvanrednog održavanja. U proteklom razdoblju izvršena je rekonstrukcija županijske ceste ŽC 4224 Otok – Nijemci i to u dijelu kroz naselja Otok i Komletinci.

⁵⁰ prema podacima:

- HRVATSKE CESTE d.o.o. za upravljanje, građenje i održavanje državnih cesta - Sektor za studije i projektiranje, Odjel za studije, zakonsku i tehničku regulativu (dopis broj: 300/2005-1579/1 - Ing. MP od 25. srpnja 2005. godine)
- UPRAVA ZA CESTE ŽUPANIJE VUKOVARSKO - SRIJEMSKE (dopis klasa: 340-01/05-1/379, urbroj: 2188/1-06/05-1 od 12. srpnja 2005. godine)
- HRVATSKE CESTE d.o.o. za upravljanje, građenje i održavanje državnih cesta, Sektor održavanja, Ispostava Osijek (dopis broj: 345-553OS-802 DK od 17. lipnja 2005. godine)
- "Izvješće o stanju u prostoru Općine Otok" i "Program mjera za unapređenje stanja u prostoru Općine Otok", (SV VSŽ 07/05)

⁵¹ Odluka o razvrstavanju javnih cesta u državne ceste, županijske ceste i lokalne ceste (NN 79/99, 111/00, 98/01, 143/02 i 153/02)

⁵² Tzv. "Šokačka magistrala" kojom je Otok preko Privlake povezan s Vinkovcima na sjeveru a preko Vrbanje i Drenovaca s Gunjom i državnom granicom (Brčko).

PRIKAZ RAZVRSTANIH CESTA NA PODRUČJU OPĆINE OTOK
(izvor: HRVATSKE CESTE d.o.o. za upravljanje, građenje i održavanje državnih cesta,
Sektor za studije i projektiranje, Odjel za studije, zakonsku i tehničku regulativu)

Osim razvrstanih cesta na području Općine Otok potrebno je urediti i **mrežu nerazvrstanih cesta** i to prvenstveno onu koja je u funkciji pristupa izgrađenim zonama u naseljima. Njihovim uređenjem podići će se komunalni standard prostora, a time i njegova atraktivnost što pozitivno utječe na gospodarske i demografske procese prostora. Dosada su asfaltirane nerazvrstane ceste:

- u Otoku ulice: Ivana Meštrovića, Velebitska i Ratarska, Ivana Gundulića, Kolodvorska, Matije Gupca i parkiralište kod groblja u Otoku, Josipa Lovretića, Kralja Držislava, Hrvatskih mučenika, Tina Ujevića i Kneza Višeslava
- u Komletincima ulice: V. Nazora, Matije Gupca, Školska i Prilaz Vatrogasnom domu.

Koncept razvoja prometnog sustava na području Općine Otok

Strategijom prostornog uređenja i Programom prostornog uređenja Republike Hrvatske (NN 50/99)⁵³ kao i Strategijom prometnog razvitka Republike Hrvatske (NN 139/99)⁵⁴ predložena je primarna cestovna mreža, tj. mreža autocesta i brzih cesta u Republici Hrvatskoj. Zacrtni su osnovni smjerovi i glavne točke koje treba cestovno povezati, a podloga za utvrđivanje predloženih cestovnih koridora je izrađena studijska i projektna dokumentacija.

⁵³ Program prostornog uređenja Republike Hrvatske (NN 50/99), izradio: Zavod za prostorno planiranje Ministarstva prostornog uređenja, graditeljstva i stanovanja Republike Hrvatske

⁵⁴ Strategija prometnog razvitka Republike Hrvatske (NN 139/99); izrađivač: Institut prometa i veza, Zagreb, listopad 1998. godine

Na području Općine Otok Strategijom prometnog razvitka nisu planirani prioritetni prometni pravci državnog značaja, već se za županijske i lokalne ceste propisuje osiguranje prostornih, tehničkih i financijskih uvjeta za kvalitetno održavanje te potrebna poboljšanja u smislu protočnosti i sigurnosti prometa.

Strategijom razvitka cestovne mreže Slavonije i Baranje⁵⁵ analizirani su i osnovni problemi razvoja prometa Vukovarsko - srijemske županije:

- prometna izolacija spačvanskog bazena,
- izostanak realizacije kanala Dunav - Sava,
- zauzimanje infrastrukturnim koridorima poljoprivrednog zemljišta i šuma,
- opterećenost vukovarskog i vinkovačkog prometnog čvora infrastrukturnim koridorima,
- širenje naselja duž državnih i županijskih cesta,
- slaba dostupnost pograničnom području i
- prolaz prometnih koridora zaštićenim dijelovima prirode.

Novi dio trase županijske ceste ŽC 4172 Mirkovci – Privlaka – Otok – Vrbanja – Gunja predviđen je kod Privlake (sjeverno od Općine Otok) i kod Spačve (na krajnjem južnom dijelu Općine Otok).

Problemi zaštite prirode odnose se na činjenicu da neki cestovni koridori prolaze uz ili i kroz zaštićena područja prirode te je na tim dionicama potrebno primijeniti posebne mjere zaštite. Prvenstveno se to odnosi na **cestovne koridore kroz zaštićene prostore rijeke Spačve (do utoka u Bosutu) i Spačvanske šume.**

IZVOD IZ STRATEGIJE RAZVITKA CESTOVNE MREŽE
SLAVONIJE I BARANJE

Prostornim planom Vukovarsko - srijemske županije (SV VSŽ 07/02) planirano je također **uređenje županijske ceste ŽC 4223 Otok – Bošnjaci**, te njeno dalje povezivanje na sjever prema Slakovcima (LC 46058 Otok - Slakovci).

Izgradnjom mosta na Bosutu na LC 46058 Otok - Slakovci definirana je trasa izmještanja sjevernog dijela Šokačke magistrale iz centra naselja Otoka na prostor između Otoka i Komletinaca, te na temelju trase predložene Prostornim planom uređenja Općine Otok predstoje daljnji radovi na njenoj izgradnji.

⁵⁵ Strategija razvitka cestovne mreže Slavonije i Baranje, IGH, Poslovni centar Osijek, prosinac 1997. godine

U skladu sa člankom 23.3. PPŽ-a kojom je u cestovnom prometu planirano građenje obilaznica naselja, Prostornim planom uređenja Općine Otok planirana je također i tzv. **"sjeverna zaobilaznica" naselja Otok kojom se iz centra naselja dislocira tranzitni promet i direktno spaja na poduzetničku zonu.**

Sjeverna i istočna obilaznica naselja Otok planirane su u rangu lokalnih prometnica, a Općina Otok podnijela je inicijativu Županiji da se njihove trase u narednim Izmjenama i dopunama PPŽ kategoriziraju kao kao županijske ceste.

Programom mjera za unapređenje stanja u prostoru Općina Otok planira urediti niz nerazvrstanih ulica u naseljima Otok i Komletinci na način da se **uredi i asfaltira kolnik, te izgrade pješačke staze**, uredi sustav odvodnje oborinskih voda, te uredi zelene površine:

- u Otoku u ulicama: Andrije Hebranga, Bosutska, Ante Starčevića, Bageri, Josipa Kosora, Slavonska, Dalmatinska, Zagrebačka, Vinkovačka, Franje Račkog, Đure Basaričeka, Ruđera Boškovića, Eugena Kvaternika, Josipa Lovretića, Zvonareva, Kneza Branimira i Josipa Lovretića – nastavak
- u Komletincima u ulicama: Ante Starčevića, Školska, Vezir, Blaževci, Apčevci, Matije Gupca – odvojak lijevo i Josipa Kozarca – odvojak lijevo

Javni prijevoz

Programom mjera za unapređenje stanja u prostoru Općina Otok planira **uređenje autobusnih stajališta** na području Općine Otok.

U optimalizaciji **javnog autobusnog prijevoza** treba težiti da se u naseljima postigne viši standard, tj. da pješački razmak od sadržaja do stajališta javnog prometa bude u okvirima udaljenosti od 300 do 600 metara (cca 5 do 10 minuta hoda do stajališta).

Promet u mirovanju

Promet cestovnih vozila u naseljima zauzima značajne površine za kretanje i parkiranje. Ovakvi prostorni zahtjevi u uvjetima postignutog stupnja motorizacije, a još više u budućnosti, uvjetuju da se potrebe za površinama za mirovanje osobnih vozila izjednačavaju s potrebama prometnih površina za vozila u kretanju.

Osnovicu za proračun budućih potreba za parkirališno - garažnim površinama predstavljaju slijedeće pretpostavke: stupanj motorizacije 1 : 3,3 (1 putnički automobil na 3,3 stanovnika) i struktura gradnje po namjeni. Ukupne potrebe se kreću od 25 do 40 m² uređenih prometnih površina po jednom osobnom vozilu.

Biciklistički promet

Biciklistički promet je godinama bio potiskivan, dijelom zbog povišenja standarda, a dijelom i zbog povećanog automobilskeg prometa a time i povećane opasnosti za bicikliste. Zbog prikladne konfiguracije terena, a i zbog ekoloških razloga predlaže se u naseljima gradnja biciklističkih staze minimalne širine 1,10 m (po mogućnosti odvojene od kolnika).

Programom mjera za unapređenje stanja u prostoru Općina Otok planira izgraditi **biciklističku stazu od Otoka do Komletinaca.**

Biciklističke staze potrebno je naročito uređivati u turistički atraktivnim područjima Općine, npr. **biciklistička staza od naselja Otok do Športsko rekreacijske zone s ugostiteljsko - turističkim sadržajima "Virovi"**, čime se stvaraju preduvjeti za specifičan vid turizma (off-road biciklizam).

Pješački promet

Širina pješačkih staza je višekratnik širine jedne pješačke trake koja iznosi 0,75 m, no minimalna prikladna širina staze trebala bi iznositi 1,50 m.

Benzinske postaje

U sklopu koridora javnih prometnica predviđa se izgradnja **benzinskih postaja s pratećim sadržajima** i to na način da se osigura sigurnost svih sudionika u prometu i uvjeti zaštite okoliša. Lokacije novih benzinskih postaja odrediti će se uz koridore javnih prometnica u skladu s poslovnim interesom potencijalnih investitora, važećim propisima i standardima, kao i posebnim uvjetima nadležne uprave za ceste. Nove benzinske postaje moraju veličinom i smještajem biti prilagođene okolišu, te se njihovim smještajem ne smiju pogoršati uvjeti stanovanja u okolnom prostoru ni narušiti vrijedni prirodni prostori.

Postojeća benzinska crpka u Otoku svojim prometnim položajem izrazito je nepovoljna, te se planira njeno preseljenje na povoljniju lokaciju.

3.5.1.2. Željeznički promet

Područjem Općine Otok prolazi trasa **željezničke pruge I. reda I - 110 Vinkovci (MG2) - Drenovci - državna granica - (Brčko)**⁵⁶. Navedena željeznička pruga ima slijedeće karakteristike:

- jednokolosječna pruga
- najveća dopuštena masa po osovini: 22 t
- najveća dopuštena masa po dužnom metru: 8 t
- lukovi radiusa veličine 200 - 1.000 m
- maksimalni uzdužni nagib trase 5 ‰
- najveća dopuštena brzina: 40 km/h

Planirani građevinski zahvati na rekonstrukciji i obnovi željezničke pruge I. reda I - 110 Vinkovci (MG2) - Drenovci - državna granica - (Brčko) uključuju obnovu zračne telekomunikacijske linije. Prostornim planom Županije planirana je modernizacija pruge s poboljšanjem građevinskih karakteristika i poboljšanje SS i TK uređaja.

U skladu s dogovorom sa Hrvatskim željeznicama i potrebama, moguća je gradnja industrijskih kolosjeka za potrebe zone gospodarske namjene za poljoprivrednu djelatnost Općine Otok (planska oznaka F).

Na prostoru Općine Otok na željezničkoj pruzi I. reda I - 110 MG 1 nalazi se **željeznički kolodvor Otok** (od 1886. godine). U kolodvoru je predviđena ugradba novih signalno - sigurnosnih uređaja.

U dogovoru sa Hrvatskim željeznicama na području Općine Otok planirano je **osiguranje željezničko - cestovnih prijelaza na razvrstanim javnim cestama** ŽC 4223 Otok - Bošnjaci i LC 46024 D 55 - Otok. Preostali cestovni prijelaz u naselju Otok (južno od željezničkog kolodvora) nije moguće adekvatno osigurati, te će biti ukinut.

3.5.1.3. Zračni promet

Na sjevernom dijelu Općine Otok nalazi se **poljoprivredno letjelište** za koje je predviđeno moguće korištenje i za športske potrebe.

⁵⁶ Odluka o razvrstavanju željezničkih pruga I. i II. reda (NN 64/93, 92/95)

3.5.1.4. Pošta i telekomunikacije

Pošta ⁵⁷

Hrvatska pošta d.d. Središte pošta Vukovar na području Općine Otok ima dva poštanska ureda: Otok i Komletinci kojima je dostavno područje kompletan prostor Općine Otok:

- **Poštanski ured 32252 Otok** ima uže dostavno područje koje obuhvaća naselje Otok te šire dostavno područje koje obuhvaća kompletan prostor Općine Otok.
- **Poštanski ured 32253 Komletinci** obavlja dostavu za cijelo naselje Komletinci u užem dostavnom području.

U narednom razdoblju nije planirano otvaranje novih poštanskih ureda. Predstojeća je zadaća u prvom redu tehničko - tehnološki napredak, tj. pružanje bržih i kvalitetnijih usluga te širi spektar raznovrsnijih usluga. Planirani razvoj poštanske mreže i prometa u sljedećem planskom razdoblju obuhvaća:

- adaptaciju, uređenje i opremanje postojećih poštanskih ureda,
- dovršenje informatizacije procesa rada u prijemu poštanskih pošiljaka,
- poboljšanje kvalitete i pouzdanosti prijenosa pošiljaka,
- razvoj tržnog pristupa i odnosa s korisnicima, uvođenje novih usluga i prilagođavanje postojećih specifičnim potrebama korisnika.

POŠTA U OTOKU

⁵⁷ prema podacima: HRVATSKA POŠTA d.d. - Središte pošta Vukovar, Služba pravnih, kadrovskih i općih poslova (dopis broj: SII/4.1.-366/05 od 17. lipnja 2005. godine)

Javne telekomunikacije - fiksne mreže ⁵⁸

Područje Općine Otok telekomunikacijski je na visokoj razini razvoja, a taj trend će se nastaviti daljim nastavkom razvitka telekomunikacija. Plan razvoja telekomunikacijske mreže obuhvaća nastavak započetog razvitka koji obuhvaća:

- dogradnja kapaciteta komutacija (UPS) u skladu s porastom potreba
- dogradnja već izgrađenih mjesnih mreža u pojedinim naseljima u skladu s povećanjem broja korisnika i suvremenom tehnologijom

Mjesne centrale zamjenjene su suvremenim udaljenim pretplatničkim stupnjevima (UPS) i udaljenim pretplatničkim multiplekserima (UPM) u Otoku i Komletincima čiji broj priključaka će se postupno povećati u skladu s potrebama.

Mjesne mreže u Otoku i Komletincima imaju zadovoljavajući kapacitet i u potpunosti zadovoljavaju potrebe.

STANJE KOMUTACIJA JAVNE TELEKOMUNIKACIJSKE MREŽE NA PODRUČJU OPĆINE OTOK

KOMUTACIJA		PODRUČJE PREKRIVANJA (MJESNA MREŽA)
RSS Otok 1	LC	dio naselja Otok
RSS Otok 2	LC	dio naselja Otok
RSS Komletinci	LC	naselje Komletinci

IZGRAĐENOST MJESNIH TELEKOMUNIKACIJSKIH MREŽA NA PODRUČJU OPĆINE OTOK

NAZIV MJESNE TELEFONSKE MREŽE	FAZA REALIZACIJE	NAPOMENA
1. MTM Otok 1	izgrađeno	zračno, bez minikanalizacije
2. MTM Otok 2	izgrađeno	zračno, bez minikanalizacije
3. MTM Komletinci	izgrađeno	zračno, bez minikanalizacije

U mreži javnih telekomunikacija upotrebljavaju se u načelu samo digitalni sustavi prijenosa, s iznimkom korisničkog pristupnog područja gdje će u dužem vremenskom razdoblju prevladati analogni sustavi s tendencijom da se točka digitalizacije što više približi onom korisniku gdje je takav zahtjev ekonomski opravdan.

U narednom razdoblju razvoj telekomunikacija na području Općine Otok biti će usklađen sa zahtjevima tržišta. Analiza mogućnosti razvoja telekomunikacija pokazuje da planiranom ugradnjom suvremene tehnologije postoje velike mogućnosti u poboljšanju opsega, kvalitete, asortimana i brzini usluga.

Uz osnovne usluge pojedini koncesionari fiksne telefonije nude i razvoj niza dodatnih usluga u nepokretnoj telefonskoj mreži te IQ usluge inteligentne mreže koja je nadogradnja osnovnim telefonskim uslugama. Intenzivan je i razvoj ISDN-a s osnovnim i primarnim pristupom te ADSL pristupa koji korisnicima omogućuje još veću brzinu primanja i slanja informacija.

⁵⁸ prema podacima:

- "Izješće o stanju u prostoru Općine Otok" i "Program mjera za unapređenje stanja u prostoru Općine Otok", (SV VSŽ 07/05)
- T - HRVATSKI TELEKOM, HT - Hrvatske telekomunikacije d.d., Regija 4 sjedište Osijek (dopis broj: 4BB-OS-115220/05 od 11. srpnja 2005. godine)

Javne telekomunikacije - pokretne mreže⁵⁹

Stanje izgrađenosti i razine razvoja telekomunikacija u pokretnoj mreži na području Općine Otok je dobro, te zadovoljava pokrivenošću signalom u pokretnim mrežama pojedinih koncesionara.

U razvoju javnih sustava pokretnih komunikacija planira se dalje poboljšanje pokrivanja, povećanje kapaciteta mreža prema planiranom broju korisnika i uvođenje novih usluga. Planira se uvođenje novih mreža i sustava pokretnih komunikacija slijedeće generacije (UMTS i sustavi slijedećih generacija). U skladu s navedenim planovima, uz proširenje kapaciteta postojećih osnovnih postaja potrebno je u budućnosti omogućiti **izgradnju i postavljanje i dodatnih osnovnih postaja** (smještajem antena na antenske stupove i na krovne prihvate na postojećim i planiranim objektima).

Iz perspektive građenja objekti za smještaj antenskih stupova osnovnih postaja dijele se na:

- **antenske stupove i**
- **prihvate na objektima.**

Tehnički nije moguće razviti kvalitetnu mrežu za pokretne komunikacije bez ulaska u građevinska područja naselja, posebno za nove tehnologije koje koriste sve manje izračene snage za komunikaciju. Prilikom smještaja osnovnih postaja potrebno je naročito voditi računa o utjecaju na krajobraz i izgled objekata.

Zbog povećanja potrebnih kapaciteta, kao i uvođenja novih mreža u budućnosti, na području Općine Otok je, u skladu sa Pravilnikom o javnim telekomunikacijama u pokretnoj mreži (NN 58/95) kojim je predviđeno da mreža mobilne telefonije mora pokrivati sva županijska središta, gradove i naselja, kao i važnije cestovne i željezničke prometnice, te važnije plovne puteve na unutrašnjim vodama i teritorijalnom moru RH, predviđena mogućnost daljeg širenja mreže mobilne telefonije i izgradnje dodatnih osnovnih postaja. Izgradnja baznih stanica mobilne telefonije vršiti će se u skladu s odredbama Zakona o gradnji (NN 175/03), Zakona o zaštiti od ionizirajućeg zračenja (NN 27/99) kao i ostalim propisanim uvjetima građenja za takve vrste građevina.

Izvori financiranja razvoja pokretnih telekomunikacija su vlastita sredstva koncesionara svake pojedine mreže, a planirani rokovi za razvoj ovise isključivo o naraslim potrebama i ekonomskoj isplativosti za koncesionara.

⁵⁹ izvor podataka:

- "Izvešće o stanju u prostoru Općine Otok" i "Program mjera za unapređenje stanja u prostoru Općine Otok", (SV VSŽ 07/05)
- T - MOBILE HRVATSKA d.o.o. Sektor za planiranje i izgradnju radijskih pristupnih mreža (dopis od 20. srpnja 2005. godine)

Radio i TV sustav veza ⁶⁰

Na području Općine Otok "Odašiljači i veze" d.o.o. imaju lokaciju u Komletincima, gdje je ranije bila instalirana oprema radio i TV pretvarača. Na lokaciji je rešetkasti antenski stup visine 50,0 m i kontejner za smještaj opreme. Zemljopisne odrednice su:

- E 18 57 46,65,
- N 45 09 02,81;
- visina tla je cca 90,0 m n.v.

Oprema "Odašiljača i veza" d.o.o. na predmetnoj lokaciji je trenutno demontirana, a antenski stup i kontejner koriste: T-mobile, VIP-net i MUP RH.

"Odašiljači i veze" d.o.o. u budućnosti planiraju rekonstrukciju i opremanje antenskog stupa uređajima RTV sustava veza, te njegovo ponovno stavljanje u funkciju.

ANTENSKI STUP U KOMLETINCIMA

⁶⁰ prema podacima:

- ODAŠILJAČI I VEZE d.o.o., RJ Projektiranje i nadzor (dopis broj: 358859 ŠD/TV od 29. lipnja 2005. godine)

3.5.2. Energetski sustav

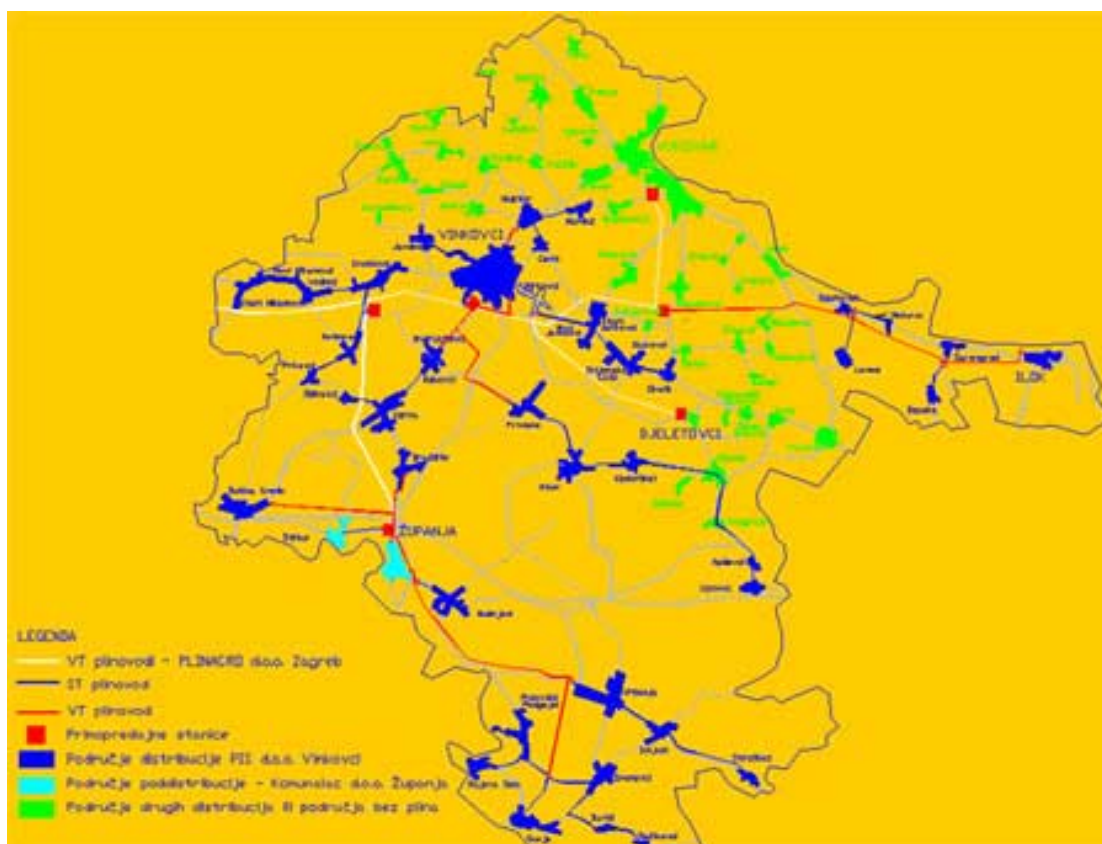
3.5.2.1. Proizvodnja i cijevni transport nafte i plina⁶¹

Na području Općine Otok nema postojećih, te se ne planira izgradnja novih instalacija za magistralni cijevni transport nafte i plina.

3.5.2.2. Distributivna plinska mreža

Distribucija prirodnog plina na području Vukovarsko - srijemske županije započela je u okviru Vinkovačkog vodovoda i kanalizacije 1993. godine, da bi do danas potpuno ili djelomično bilo plinoficirano 48 naselja. Od 1999. godine distribuciju plina provodi "Plinara Istočne Slavonije" d.o.o. sa sjedištem u Vinkovcima.

Područje Općine Otok u sklopu je distributivnog područja Grad Vinkovci koje obuhvaća naselja: Andrijaševci, Rokovci, Ivankovo, Retkovci, Prkovci, Jarmina, Nijemci, Apševci, Lipovac, Podgrađe, Otok, Komletinci, Privlaka, Stari Jankovci, Novi Jankovci, Orolik, Slakovci, Srijemske Laze, Stari Mikanovci, Novi Mikanovci, Cerna, Šiškovci i Vođinci.

DISTRIBUCIJA PRIRODNOG PLINA NA PODRUČJU VUKOVARSKO - SRIJEMSKJE ŽUPANIJE⁶²

⁶¹ prema podacima: PLINACRO d.o.o., Sektor razvoja i investicija (dopis broj: 1160/05 od 15. lipnja 2005. godine)

⁶² izvor : "PLINARA ISTOČNE SLAVONIJE" d.o.o. Vinkovci

Na području Vukovarsko - srijemske županije predviđena je primjena plina za široku potrošnju (za zagrijavanje, te pripremu hrane i tople vode u kućanstvima) i za industrijske i komunalne potrošače. Prioritetne aktivnosti u razvoju plinoopskrbe su:

- dovršenje izgradnje visokotlačnih (VT) plinovoda,
- dovršenje magistralnog visokotlačnog raspleta
- izgradnja plinskih redukcijskih postaja,
- izgradnja međumjesnih distribucijskih razvoda,
- plinifikacija preostalih dijelova naselja.

Temeljni izvor napajanja plinom Vukovarsko - srijemske županije je magistralni VT plinovod (50 bara) Slavonski Brod - Vinkovci. Na njega je izgrađen odvojak visokotlačnog plinovoda do **RS Privlaka** gdje je izgrađena distribucijska redukcijska stanica. Mjesne srednjetačne plinovodne mreže u naseljima Otok i Komletinci izgrađene su u ranijim planskim razdobljima, a napajanje je iz pravca naselja Privlaka. Plinoopskrbni sustav je distribucijske razine s tlakom plina u plinovodima do 0,4 MPa (4,0 bara).

Na području MRP Vinkovci Prostornim planom Županije planirana je izgradnja PRP Rokovci za plinoopskrbu naselja Privlaka, Otok, Komletinci i djelomično naselja Nijemci, D. Novo Selo, Podgrađe, Apševci i Lipovac.

Plinoopskrbni sustavi na području Općine Otok zadovoljavaju potrebe građana i u narednom razdoblju ne planiraju se novi veći zahvati. Plinovodi u ulicama naselja Otok i Komletinci nisu za sada izgrađeni s obje strane svih ulica zbog neizgrađenosti i zbog nedovoljnog interesa potencijalnih potrošača.

Na području Općine Otok⁶³ izgrađen je srednjetačni plinovod $p_{\min} = 1 \text{ bar}$, $p_{\max} = 3 \text{ bara}$. Duljina izgrađene plinske mreže je slijedeća:

DULJINA IZGRAĐENE PLINSKE MREŽE NA PODRUČJU OPĆINE OTOK

profil / duljina	Otok	Komletinci	UKUPNO
d 225 mm	3.948 m	-	3.948 m
d 160 mm	2.196 m	3.168 m	5.364 m
d 110 mm	4.152 m	1.008 m	5.160 m
d 90 mm	6.500 m	2.730 m	9.230 m
d 63 mm	17.200 m	8.720 m	25.920 m
UKUPNO	33.996 m	15.626 m	49.662 m

Planiranje zahvata na produljenju plinske mreže odvijat će se u skladu s izračunima ekonomske opravdanosti investicija od strane vlasnika postojeće plinske mreže. Izgradnjom gospodarske zone "Otok" na lokaciji Skoritinci uz cestu Otok - Komletinci ostvarili su se uvjeti za gradnju plinovoda za potrebe poslovnih subjekata na predmetnom području, te je u Prostorni plan uređenja Općine Otok ugrađen projekt distributivnog plinovoda gospodarske zone "Otok".⁶⁴

Dogradnju distribucijskog plinoopskrbnog sustava na području Općine Otok uvjetuju potrebe i interes potrošača. Dogradnjom će se nastaviti započeta koncepcija izgradnja sa srednjetačnim plinovodima u kojima je tlak prirodnog plina biti do 0,4 MPa (4,0 bara). Veličina potencijalnog konzuma i interes potrošača uvjetuju prioritete priključenja novih potrošača ili izgradnje plinovoda mjesne mreže u naseljima Otok i Komletinci, odnosno planiranih gospodarskih zona.

⁶³ prema podacima: PLINARA ISTOCNE SLAVONIJE d.o.o. (dopis broj: 29/2005 od 05. srpnja 2005. godine)

⁶⁴ izrađivač: "Inicijativa" d.o.o. Osijek

3.5.2.3. Prijenos električne energije ⁶⁵

Na području Općine Otok nema postojećih elektroenergetskih objekata naponske razine 110 kV i više.

Prostornim planom Vukovarsko - srijemske županije na području Općine Otok također nisu planirani zahvati na prijenosnoj elektroenergetskoj mreži razine 110 kV i više.

3.5.2.4. Distribucijska elektroenergetska mreža ⁶⁶

Srednjenaponsko elektroenergetsko postrojenje

Postojeće distribucijsko elektroenergetsko postrojenje na području Općine Otok, po broju TS i konfiguraciji SN i NN mreže, zadovoljava sadašnje potrebe korisnika. Postoje manji problemi oko kvalitete električne energije odnosno povećanja sigurnosti napajanja koje se planira riješiti rekonstrukcijama NN mreže odnosno izgradnjom novih TS.

U slučaju povećanja potrošnje električne energije, ili potreba za većom vršnom snagom, za postojeće potrošače u gotovo svim TS se mogu ugraditi energetski transformatori veće snage te time riješiti nastale probleme. Ukoliko konstrukcija TS ne dopušta ugradnju snažnijeg transformatora, na najbližoj odgovarajućoj lokaciji, izgraditi će se nova TS. Pri tome je moguća zamjena građevinskog tipa TS (npr. umjesto stupne izgraditi će se zidana ili montažna TS).

Srednjenaponska (SN) mreža 10(20) kV naselja Otok sastoji se od nadzemnih i podzemnih dionica dalekovoda, napojenih iz dva 10 kV vodna polja TS 35/10(20) kV Otok, koji su povezani u petlju. Na taj način je osigurana povećana sigurnost opskrbe električnom energijom, kroz mogućnost dvostranog napajanja većine TS, na području naselja. Jedna postojeća i jedna planirana TS (obje u gospodarskoj zoni) te jedna planirana TS (na kraju Bosutske ulice) spajaju se na DV 10(20) kV Komletinci, koji također ima mogućnost dvostranog napajanja (iz TS 35/10(20) kV Otok i TS 110/35/10(20) kV Nijemci).

Planira se izgradnja do ukupno sedam novih TS i priključnih vodova, radi interpolacije u postojeću SN mrežu, te remont i rekonstrukcija pojedinih TS i dionica dalekovoda, zbog zastarjelosti materijala kojima su građeni i zbog planiranog prelaska na 20 kV distribucijski napon. SN mreža naselja Komletinci je pretežno nadzemna i napaja se sa 10(20) kV nadzemnog dalekovoda iz TS 35/10(20) kV Otok, ali postoji i mogućnost napajanja od TS 110/35/10(20) kV Nijemci.

⁶⁵ prema podacima: HEP - OPERATOR PRIJENOSNOG SUSTAVA d.o.o., Prijenosno područje Osijek (dopis broj i znak: 3/21-138/05 od 24. lipnja 2005. godine)

⁶⁶ prema podacima:

- "Izvješće o stanju u prostoru Općine Otok" i "Program mjera za unapređenje stanja u prostoru Općine Otok", (SV VSŽ 07/05)
- HEP - DISTRIBUCIJA d.o.o., Distribucijsko područje "Elektra Vinkovci" (dopis broj i znak: 4/09-06334-1/05-ZP od 19. srpnja 2005. godine)

Unutar naselja su sve TS napojene radijalno pa nije postignuta značajna sigurnost opskrbe postojećih potrošača električne energije. Kroz izgradnju tri nove TS i priključnih vodova za njih te remont i rekonstrukciju pojedinih TS i dionica dalekovoda, zbog zastarjelosti materijala kojima su građeni i zbog planiranog prelaska na 20 kV distribucijski napon, planira se povezati dio postojećih TS u petlju kako bi se povećala sigurnost napajanja cjelokupne SN mreže naselja.

Niskonaponsko elektroenergetsko postrojenje

Niskonaponska mreža u oba naselja pretežno je nadzemnog tipa i izgrađena je golim vodičima od Al/Če ili SKS-om vođenim preko krovnih stalaka na krovovima kuća ali postoji i znatna količina NN mreže (osobito u Komletincima) izgrađene pomoću SKS-a vođenog preko betonskih stupova na kojima su ugrađene i svjetiljke javne rasvjete. Pojedine poslovne građevine u oba naselja kao i stambeno-poslovne građevine u središtu Otoka opskrbljuju se električnom energijom preko podzemne kabela mreže 0,4 kV.

U planskom razdoblju, u skladu s potrebama, NN mreža će se djelomice zamijeniti novom: SKS-om na betonskim stupovima i krovnim stalcima a po potrebi i podzemnom kabelskom mrežom.

Tabelarni prikaz postojećeg i planiranog elektroenergetskog postrojenja

Stanje distribucijske elektroenergetske mreže, te planirane aktivnosti za poboljšanje mreže prikazane su u sljedećoj tablici:

NASELJE	TS, KB i DV 10(20) kV (SREDNJE NAPONSKO ELEKTROENERGETSKO POSTROJENJE)		MR i KB 0,4 kV (NISKONAPONSKO ELEKTROENERGETSKO POSTROJENJE)	
	POSTOJEĆE STANJE	PLAN IZGRADNJE	POSTOJEĆE STANJE	PLAN IZGRADNJE
OTOK	<ul style="list-style-type: none"> - DV 10(20) kV izgrađeni na drvenim i betonskim stupovima - KB 10(20) kV - zidane TS10(20)/0,4 kV- 10 kom - stupne TS10(20)/0,4 kV- 8 kom 	<ul style="list-style-type: none"> - sedam novih TS i pripadajući priključni vodovi (KB odnosno DV) - remont odcjeka DV sa ugradnjom betonskih stupova umjesto drvenih te zamjenom vodiča i izolatora a po potrebi i zamjena dionica DV sa podzemnim kabelima 	<ul style="list-style-type: none"> - AL/Če i SKS mreža na krovnim stalcima - SKS mreža po betonskim stupovima - kabelska mreža NN 	<p>Djelomice zamijeniti postojeću mrežu novom SKS-om na betonskim stupovima i krovnim stalcima a po potrebi i podzemnom kabelskom mrežom</p>
KOMLETINCI	<ul style="list-style-type: none"> - DV 10(20) kV izgrađeni na drvenim i betonskim stupovima - KB 10(20) kV - zidane TS10(20)/0,4 kV- 2 kom - stupne TS10(20)/0,4 kV- 4 kom 	<ul style="list-style-type: none"> - tri nove TS i pripadajući priključni vodovi (KB odnosno DV) - remont odcjeka DV sa ugradnjom betonskih stupova umjesto drvenih te zamjenom vodiča i izolatora a po potrebi i zamjena dionica DV sa podzemnim kabelima 	<ul style="list-style-type: none"> - AL/Če i SKS mreža na krovnim stalcima - SKS mreža po betonskim stupovima - kabelska mreža NN 	<p>Djelomice zamijeniti postojeću mrežu novom SKS-om na betonskim stupovima i krovnim stalcima a po potrebi i podzemnom kabelskom mrežom</p>

3.5.2.5. Javna rasvjeta ⁶⁷

U naseljima Općine Otok postoji izgrađena javna rasvjeta, međutim starost i kvaliteta rasvjete bitno se razlikuju u pojedinim dijelovima naselja, jer izvedba javne rasvjete varira od konzolnih rasvjetnih tijela postavljenih na fasade zgrada, "visjelica" i konzola na betonskim stupovima, a tek u manjem broju ulica ili dijelova ulica javna rasvjeta je izgrađena na stupovima javne rasvjete s podzemnim kabelima javne rasvjete.

Kako je javna rasvjeta u vlasništvu lokalne samouprave, Općini Otok prepuštena je odluka o opsegu i vrsti javne rasvjete koja će se graditi, što je vezano uz proračunska sredstva:

- Ukoliko postoji, ili se planira gradnja niskonaponske mreže na betonskim stupovima, interni propisi Hrvatske elektroprivrede d.o.o. dozvoljavaju korištenje istog kabelskog snopa i stupova niskonaponske mreže za napajanje i postavljanje javne rasvjete.
- U ulicama naselja gdje se NN mreža gradi podzemnim kabelima ili gdje se NN mreža vodi po krovovima s krovnim stalcima, javna rasvjeta gradi se podzemnim kabelima i stupovima javne rasvjete.

3.5.2.6. Mogućnosti korištenja obnovljivih izvora energije

Energetske transformacije i proizvodnja korisnih oblika energije na bazi konvencionalnih tehnologija nužno su vezane na manje ili veće negativne utjecaje na okoliš i ekosustav. Radi smanjenja ovih utjecaja Strategijom i Programom prostornog uređenja Republike Hrvatske planirano je razmatrati mogućnosti korištenja obnovljivih alternativnih izvora energije:

- **Korištenje biomase:**

Na području Općine Otok postoje značajne količine biljnih otpadaka i ostale biomase, te postoje mogućnosti za njihovo korištenje u proizvodnji energije. Planom se kao izvor toplinske energije u naselju Otok omogućava gradnja toplane koja bi koristila biomasu.

- **Energija sunca:**

Gospodarski potencijal za iskorištenje energije sunca u kontinentalnim klimatskim uvjetima odnosi se isključivo na niskotemperaturno korištenje sunčeve energije za pripremu tople vode u sektorima kućanstava, usluga i poljoprivrede.

- **Korištenje vjetra:**

Mogućnost korištenja snage vjetra kao energenta nije u potpunosti istražena, no postoji mogućnost korištenja vjetra na malim gospodarstvima odnosno kućanstvima.

Istraživanje i korištenje obnovljivih alternativnih izvora energije ovisiti će o mogućnostima izgradnje isplativih sustava.

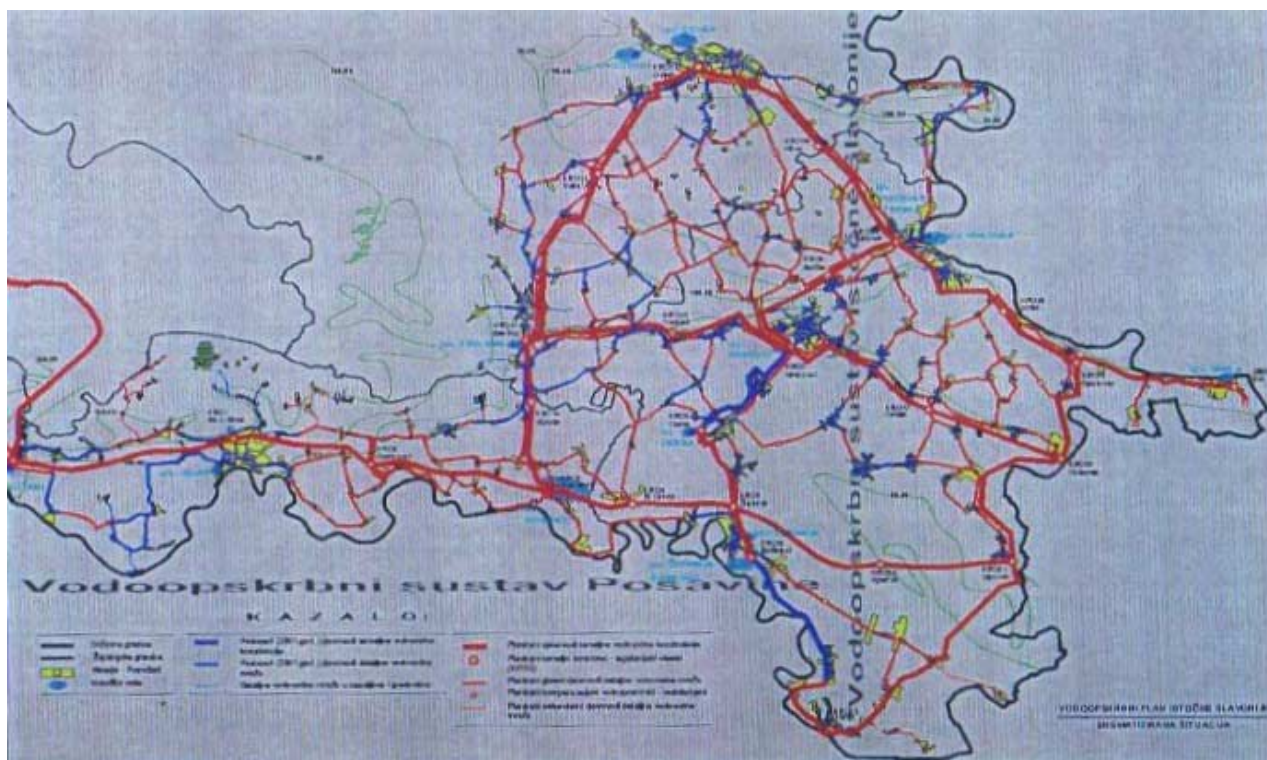
⁶⁷ prema podacima: "Izvešće o stanju u prostoru Općine Otok" i "Program mjera za unapređenje stanja u prostoru Općine Otok", (SV VSŽ 07/05)

3.5.3. Vodnogospodarski sustav (vodoopskrba, odvodnja, uređenje vodotoka i voda, melioracijska odvodnja)

3.5.3.1. Vodoopskrbni sustav ⁶⁸

Polazni je stav i cilj razvojnog programa vodoopskrbe Republike Hrvatske je da svaki stanovnik treba biti opskrbljen dovoljnim količinama kvalitetne pitke vode na temeljima održivog gospodarenja vodama i upravljanja sustavom vodoopskrbe. Rješenje vodoopskrbe Vukovarsko - srijemske županije temelji se na **uspostavi cjelovitog sustava** koji će distribucijom vode sigurnih izvorišta osigurati potrebne količine kvalitetne vode za sadašnje i buduće potrebe gospodarskog i demografskog razvitka.

Usporedno s rješavanjem problema vodoopskrbe Županije potrebno je provoditi mjere s ciljem postizanja učinkovitijeg djelovanja postojećih vodoopskrbnih sustava. Vodoopskrba većih naselja pri tome ne smije ovisiti o jednom izvorištu ili jednom sustavu dobave zbog uvijek mogućih neočekivanih vodoopskrbnih zahtijeva, neočekivanih hidroloških uvjeta ili izvanrednih situacija.

IZVOD IZ RJEŠENJA VODOOPSKRBNOG SUSTAVA ISTOCNE SLAVONIJE

⁶⁸ prema podacima:

- Prostorni plan Vukovarsko - srijemske županije, izrađivač: Zavod za prostorno uređenje Vukovarsko - srijemske županije, Vinkovci, 2001. godine
- "Izvješće o stanju u prostoru Općine Otok" i "Program mjera za unapređenje stanja u prostoru Općine Otok", (SV VSŽ 07/05)
- "VINKOVACKI VODOVOD I KANALIZACIJA" d.o.o. (dopis znak: 11874 od 11. srpnja 2005. godine)
- HRVATSKE VODE, Vodnogospodarski odjel za vodno područje sliva Save - Služba razvitka i katastra (dopis klasa: 350-02/05-01/0022, urbroj: 374-21-1-05-2 od 17. lipnja 2005. godine)

Postojeće stanje

Na području Općine Otok ovlasti u upravljanju, korištenju i održavanju vodoopskrbnog sustava ima tvrtka "Vinkovački vodovod i kanalizacija" d.o.o. iz Vinkovaca. Stanovnici naselja Općine Otok danas se vodom opskrbljuju iz lokalnih vodoopskrbnih sustava svakog pojedinog naselja. Problemi u vodoopskrbi vezani su na izdašnost izvorišta koja su na granici uspješnosti podmirivanja potrošnje odnosno nedostatke kapaciteta dobave u odnosu na vrhove sezonske potrošnje vode, te svakako velike gubitke u sustavu. Problem predstavlja i postizanje potrebnog pritiska te uključivanje preostalih domaćinstava u sustav javne vodoopskrbe.

Lokalni vodoopskrbni sustav javnog vodovoda naselja Otok baziran je na dva izvorišta vode i to vodocrpilištu "Skorotinci", izdašnosti oko 12,0 l/s, te vodocrpilištu "Šumarija Otok", izdašnosti oko 6,0 l/s. Crpilišta su unutar građevinskog područja naselja Otok i u režimu su pretlaka do 6,0 bara uz djelomično narušenu kakvoću vode. Ranije korišteno, a sada napušteno vodocrpilište "Stara škola"u Otoku, kao i potencijalni zahvat "Nova škola"u Otoku zahtijevaju hitno saniranje izvorišta i postojećih građevina prije trajnog napuštanja. Vodovodna mreža dužine je oko 19,5 km i na nju je ostvareno 1.120 priključaka domaćinstava, ustanova i poslovnih sadržaja. Pokrivenost potreba u korištenju ocjenjena je na oko 65%, te je u Otoku potrebno proširiti vodovodnu mrežu na sve ulice. Gubici u mreži iznose oko 25%.

ODOCRPILISTE "SKOROTINCI"

Lokalni vodoopskrbni sustav naselja Komletinci temelji se na zahvatu vode podzemnih vodonosnih horizonata na vodocrpilištu "Livade" izdašnosti oko 10,0 l/s. Crpilište je unutar građevinskog područja naselja i u režimu je pretlaka do 6,0 bara uz djelomično narušenu kakvoću vode. Vodovodna mreža dužine je oko 10,9 km i na nju je ostvareno 475 priključaka domaćinstava, ustanova i poslovnih sadržaja te je izgrađeni dio naselja u cijelosti pokriven vodovodnom mrežom. Gubici u sustavu su značajni i iznose i do 40% zahvaćenih količina.

Izgradnjom vodocrpilišta Skorotinci stvoreni su uvjeti za kvalitetniju opskrbu pitkom vodom u Otoku, a planirano povezivanje vodoopskrbnih sustava Otok i Komletinci stvorit će uvjete za sigurniju i ravnomjerniju opskrbu pitkom vodom oba naselja. Zatečeno stanje javne vodoopskrbe naselja Otok, a posebice naselja Komletinci nije održivo na dulji rok, te tvrtka "Vinkovački vodovod i kanalizacija" d.o.o. planira **dodatne intervencije na lokalnoj, skupnoj i regionalnoj razini rješenja.**

Planirano stanje

Planska rješenja tvrtke "Vinkovački vodovod i kanalizacija" d.o.o. na lokalnoj i skupnoj razini (do realizacije regionalnog vodoopskrbnog sustava) predviđaju slijedeće:

- izgradnja spojnog cjevovoda "Otok – Komletinci" (promjer Ø 200, dužina 2 km) u trajnom funkcionalnom povezivanju lokalnih sustava javne vodoopskrbe,
- dogradnju 2. faze vodocrpilišta "Skorotinci" i njegovo dokapacitiranje do maksimalnog kapaciteta od 18,0 l/s u trajnom rješenju dobave i čišćenja podzemnih voda s isporukom kvalitetne pitke vode,
- dogradnju i uključenje u skupni distribucijski sustav "Otok – Komletinci" vodospreme na tornju (vodotornja) na lokaciji vodocrpilišta "Šumarija" u naselju Otok, te povezivanje vodocrpilišta "Skorotinci" s planiranim vodotornjem na lokaciji "Šumarija" (planirana dužina voda je 2,8 km),
- dogradnju preostale glavne i lokalne vodovodne distribucijske mreže u naseljima Otok i Komletinci, u prilagodbi trajnom skupnom rješenju raspodjele vode do krajnjih korisnika, kao i naknadnom priključenju na regionalni vodoopskrbni sustav,
- nakon povezivanja lokalnih i kompletiranja skupnog vodoopskrbnog sustava "Otok – Komletinci" biti će moguće postojeća vodocrpilišta "Šumarija" Otok i "Livade" Komletinci postupno privesti pričuvnoj funkciji.

Na regionalnoj razini dugoročno rješenje javne vodoopskrbe na području Općine Otok svakako je u dobavi i korištenju dodatnih količina vode iz **regionalnog vodoopskrbnog sustava Istočne Slavonije** sukladno stvarnim potrebama gospodarskog i demografskog razvitka, predvidivo nakon izgradnje :

- **magistralnog cjevovoda "Vinkovci – Slakovci - Ilača"**
- **glavnog transportnog cjevovoda "Slakovci - Otok"**
- **priključnog cjevovoda "Otok"**

Trase glavnog transportnog cjevovoda "Slakovci - Otok", priključnog cjevovoda "Otok" i "Privlaka" te planirane glavne distribucijske mreže u naseljima Otok i Komletinci naznačene Prostornim planom uređenja Općine Otok zasada su u istraživanju kao prijedlog "Vinkovačkog vodovoda i kanalizacije" d.o.o. kao distributera. Održiva i moguća operativna rješenja etapne gradnje i postupnog korištenja regionalnog vodoopskrbnog sustava Istočne Slavonije definirati će se hidrauličkim proračunom (izrađivač : "Hidroprojekt – Ing" d.o.o. iz Zagreba).

U središnjem dijelu Istočne Slavonije rješenje vodoopskrbe je moguće jedino dovođenjem značajnijih količina voda pouzdanih izvorišta zaobalja Save i Dunava. Rješenje vodoopskrbe Vinkovačkog područja je stoga u uključivanju u regionalni sustav kojim bi se osigurale potrebne količine kvalitetne vode.⁶⁹

Usporedno s rješavanjem problema vodoopskrbe Županije potrebno je provoditi mjere s ciljem postizanja učinkovitijeg djelovanja postojećih vodoopskrbnih sustava. Vodoopskrba većih naselja ne smije ovisiti o jednom izvorištu ili jednom sustavu dobave zbog uvijek mogućih neočekivanih vodoopskrbnih zahtjeva, neočekivanih hidroloških uvjeta ili izvanrednih situacija. Također je nužna ugradnja uređaja za uklanjanje i smanjivanje koncentracije štetnih sastojaka na svim postojećim i planiranim crpilištima.

⁶⁹ "Regionalni vodoopskrbni sustav Istočne Slavonije" Idejno rješenje, izrađivač : Hidroprojekt - Ing, d.o.o. Zagreb, siječanj 1997. godine

3.5.3.2. Odvodnja otpadnih voda⁷⁰

Postojeće stanje

Na području Općine Otok ovlasti u upravljanju, korištenju i održavanju sustava odvodnje ima tvrtka "Vinkovački vodovod i kanalizacija" d.o.o. iz Vinkovaca.

Na području Općine Otok odvodnja sanitarnih, otpadnih i oborinskih voda riješena je djelomično samo u naselju Otok, dok u naselju Komletinci odvodni sustav ne postoji.

Dio **novoizgrađene kanalizacijske mreže naselja Otok mješovitog je tipa** i u privremenom je korištenju. Dužina kolektorske mreže i mreže ostalih vodova odvodnog sustava u naselju Otok iznosi oko 6,8 km. Na sustav je realizirano 228 priključaka pa je procijenjena pokrivenost potreba oko 10-12%. Otpadne vode naselja Otok zasada se ispuštaju u melioracijski kanal "Skorotinci" bez pročišćavanja.

Naselje Komletinci te preostali dio naselja Otok nemaju izgrađen sustav za odvođenje otpadnih i sanitarnih voda, pa se rješavaju putem septičkih jama, sabirnih jama ili tzv. crnih jama. Takav način zbrinjavanja pruža velike mogućnosti zagađenja podzemnih vodonosnika i manjih tekućica.

Zatečeno stanje javne odvodnje naselja Otok, obzirom na opseg izgrađenosti korištenja kolektorske mreže i njenog korištenja, **nije održivo na dulji rok bez dogradnje odgovarajućeg uređaja za pročišćavanje otpadnih voda.**

Planirano stanje

Općina Otok u fazi je rješavanja pitanja kvalitetnog zbrinjavanja otpadnih, sanitarnih i oborinskih voda. Izrađena je projektna dokumentacija odvodnih sustava, te je definirana lokacija uređaja za pročišćavanje kod naselja Otok⁷¹. U završnoj je fazi izgradnja odvodnje otpadnih voda u dijelu sliva kolektora 3 (ul. Andrije Hebranga i njoj sporedne ulice), kao i izrada projektne dokumentacije za kolektor K-K (spoj Otok – Komletinci) i K-3-6 (ulica Bana Jelačića od ulice Andrije Hebranga do INE).

Prema aktualnom Idejnom projektu odvodnog sustava "Otok - Komletinci" u narednom razdoblju tvrtka "Vinkovački vodovod i kanalizacija" d.o.o. planira slijedeće aktivnosti:

- postupna izgradnja spojnog gravitacijskog kolektora između naselja Otok i Komletinci s glavnom precrpnom stanicom "Otok",
- gradnja razdjelne kanalizacijske mreže u gospodarskoj zoni "Otok",
- gradnja preostale kolektorske mreže u naselju Otok mješovitog tipa odvodnje,
- gradnja I. faze središnjeg uređaja za pročišćavanje otpadnih voda na lokaciji "Mlaka" (k.č.br. 3758 i 3759 K.o. Otok), ukupnog kapaciteta 10.000 ES

⁷⁰ prema podacima:

- Prostorni plan Vukovarsko - srijemske županije, izrađivač: Zavod za prostorno uređenje Vukovarsko - srijemske županije, Vinkovci, 2001. godine
- "Izvješće o stanju u prostoru Općine Otok" i "Program mjera za unapređenje stanja u prostoru Općine Otok", (SV VSŽ 07/05)
- HRVATSKE VODE, Vodnogospodarski odjel za vodno područje sliva Save - Služba razvitka i katastra (dopis klasa: 350-02/05-01/0022, urbroj: 374-21-1-05-2 od 17. lipnja 2005. godine)
- "VINKOVAČKI VODOVOD I KANALIZACIJA" d.o.o. (dopis znak: 11874 od 11. srpnja 2005. godine)

⁷¹ Odvodnja i pročišćavanje otpadnih voda naselja Otok i Komletinci – Idejno rješenje, izrađivač: Vinkovački vodovod i kanalizacija d.o.o. Vinkovci, travanj 2005. godine

3.5.3.4. Uređenje vodotoka i voda ⁷²

Općina Otok nalazi se na području Biđ - Bosutskog polja koje je sastavni dio savske doline na lijevoj obali rijeke Save, između Slavonskog Broda i Sremske Mitrovice. Ukupna površina Biđ - Bosutskog polja je 3.642 km², od čega je u Republici Hrvatskoj 3.001 km² (na području Vukovarsko - srijemske, Osječko - baranjske i Brodsko - posavske županije).

Na području Općine Otok nalaze se velike poljoprivredne površine s uređenom kanalskom mrežom, a na brojnim površinama izvedena je drenaža tako da se može postići optimalna proizvodnja u suhom ratarenju.

Vodne površine i vodotoci

Glavni odvodni recipijent Biđ - Bosutskog polja je rijeka Sava. Uz korito Save izgrađen je obrambeni nasip koji Biđ - Bosutsko polje štiti od velikih voda rijeke Save.

Područje Općine Otok odvodi **rijeka Bosut i vodotok Spačva sa pritokama Brižnica, Bistra – Spačva i Virovi**. Voda se zadržava kratko vrijeme i u ostalim kanalima I, III i IV reda nakon oborina ili u dijelovima u kojima je otežano otjecanje zbog zamuljenja ili polomljenih propusta.

Rijeka Bosut, kao pritoka Save, za vrijeme niskih vodostaja rijeke Save ima gravitacijsku odvodnju. Na utoku Bosuta u Savu izgrađena je ustava koja se zatvara za vrijeme visokih vodostaja rijeke Save. Tada odvodnju Biđ - Bosutskog polja preuzima crpna stanica «Bosut» koja je izgrađena pored ustave na ušću Bosuta kod naselja Bosut u susjednoj državi (Srbija i Crna Gora). Kapacitet crpne stanice projektiran je i izveden od 30,0 m³/sec (6x5,0 m³/sec). Ovaj kapacitet crpne stanice dovoljan je samo za vrijeme srednje vlažnih godina. Višak vode koju crpna stanica ne može prebaciti u rijeku Savu akumulira se u šumskom bazenu Spačva koji tada postaje šumska retencija koja akumulira ovaj višak. U šumskom retencionom bazenu Spačva optimalna je razina vode ispod kote 79,0 m n.m. jer ne ugrožava poljoprivredne i ostale površine. Dio šumskog retencionog bazena Spačva u slivu vodotoka Spačva prostire se i na južnom području Općine Otok.

Prema vodoprivrednom rješenju Biđ - Bosutskog polja (izrađivač: JVP "Hrvatska vodoprivreda", Zagreb, 1992. godine) na području Općine Otok kao **novi vodoprivredni objekt predviđen je lateralni kanal "Dokljevo"**, dužine 12,71 km. Kanal je položen u kontaktnoj zoni šume "Spačva" i oraničnih površina. Gdje god je to bilo moguće trasa kanala položena je po postojećim trasama kanala, ali zbog većeg profila i jednostranog nasipa za gradnju kanala potrebno je predvidjeti dodatni prostor.

Vodno dobro

Prema članku 57. Zakona o vodama (NN 107/95) **vodno dobro** je skup zemljišnih čestica koje obuhvaća: vodonosna i napuštena korita površinskih kopnenih voda, uređeni inudacijski pojas, neuređeni inudacijski pojas i otoke koji su nastali ili nastanu u vodonosnom koritu presušivanjem vode njenom diobom na više rukavaca, naplavlivanjem zemljišta ili ljudskim djelovanjem. Vodno dobro je dobro od interesa za Republiku Hrvatsku, ima njezinu osobitu zaštitu i koristi se na način i pod uvjetima propisanim zakonom.

⁷² prema podacima:

- Prostorni plan Vukovarsko - srijemske županije, izrađivač: Zavod za prostorno uređenje Vukovarsko - srijemske županije, Vinkovci, 2001. godine
- "Izvjешće o stanju u prostoru Općine Otok" i "Program mjera za unapređenje stanja u prostoru Općine Otok", (SV VSŽ 07/05)
- HRVATSKE VODE, Vodnogospodarski odjel za vodno područje sliva Save - Služba razvitka i katastra (dopis klasa: 350-02/05-01/0022, urbroj: 374-21-1-05-2 od 17. lipnja 2005. godine)
- HRVATSKE VODE - Vodnogospodarski odjel za vodno područje sliva Save - Vodnogospodarska ispostava "Biđ - Bosut", Vinkovci (dopis klasa: 350-02/05-01/0002, urbroj: 374-21-1-05-7 od 22. srpnja 2005. godine i dopis klasa: 350-02/05-01/0002, urbroj: 374-21-1-05-7 od 22. srpnja 2005. godine)

Javno vodno dobro čine sve čestice vodnog dobra koje su u vlasništvu Republike Hrvatske (regulacijske i zaštitne vodne građevine, kanali I i II reda). Vodne građevine za melioracijsku odvodnju i vodne građevine za melioracijsko navodnjavanje su u vlasništvu su županija na čijem se području nalaze (kanali III. i IV. reda).

Prostornim planom Općine Otok štite se vanjske granice inundacijskog pojasa za:

- **Bosut** i pojas obostrano u širini od 20,0 m od ruba pokosa Bosuta su vodno dobro, a na dijelu koje je u vlasništvu Republike Hrvatske su javno vodno dobro
- kanali i pojas obostrano u širini od 5,0 m od ruba pokosa **vodotoka Spačva i Virovi, te kanala Brižnica i Bistra – Spačva (kanali I. reda)** su vodno dobro, a na dijelu koje je u vlasništvu Republike Hrvatske su javno vodno dobro
- melioracioni kanali i pojas obostrano u širini od 5,0 m od ruba pokosa **kanala III. reda (Kamenito, Ripača, Skorotinci, Vranjevo, Vrbanjski), te kanali IV. reda** su dobro od interesa za Republiku Hrvatsku, a nalaze se u vlasništvu su županija na čijem se području nalaze

Dio pojasa uz rub pokosa vodotoka ili kanala I. i II. reda ne mora biti u cijeloj širini u vlasništvu Republike Hrvatske, ali vlasnik čestice na kojoj je dio javnog vodnog dobra, ima ograničenja u korištenju svoga posjeda na dijelu koje je javno vodno dobro. Pojas uz melioracione kanale III. i IV. reda također ne mora biti u cijeloj širini u vlasništvu Županije, ali vlasnik čestice na kojoj je dio vodnog dobra ima ograničenja u korištenju svoga posjeda na dijelu koji je vodno dobro. Ograničenja prava vlasnika i korisnika zemljišta i posebne mjere radi održavanja vodnog režima navode se u članku 106. Zakona o vodama (NN 107/95).

Prosječni elementi kanala na području Vodnogospodarske ispostave Biđ - Bosut su:

KANALI	dubina	širina dna	pokos	zaštitni pojas
kanali I reda	3,00 m	3,00 m	1:1,5	4,0 m + 4,0 m
kanali II reda	2,80 m	2,00 m	1:1,5	2,0 m + 2,0 m
kanali III reda	2,20 m	1,00 m	1:1,5	1,0 m + 1,0 m
kanali IV reda	1,50 m	0,60 m	1:1,5	1,0 m + 1,0 m

Područje Općine Otok nalazi se u slivu rijeke Bosut i vodotoka Spačva sa pritokama Brižnica, Bistra – Spačva i Virovi koji odvođe vodu prema rijeci Savi. Podaci o recipijentima i njihovim glavnim pritokama koji odvođe oborine s područja Općine Otok po katastarskim općinama su:

PODACI O RECIPIJENTIMA I NJIHOVIM GLAVNIM PRITOKAMA NA PODRUČJU OPĆINE OTOK

vodotok ili kanal	dužina (km)		dužina po katastarskim općinama (km)	
	ukupna	u Općini Otok	katastarska općina Otok	katastarska općina Komletinci
kanali I. reda				
Spačva	34,06	7,69	0,71	6,98
Virovi	18,46	9,86	3,57	6,42
Brižnica	32,85	3,74	-	3,74
Bistra – Spačva	7,97	6,04	6,04	-
	ukupno:	27,46	10,32	17,14
kanali III. reda				
Kamenito	5,65	0,45	0,45	-
Ripača	3,44	3,44	3,44	-
Skorotinci	5,26	5,26	4,88	0,38
Vrbanjski	5,13	5,13	-	5,13
Vranjevo	5,21	5,21	5,21	-
	ukupno:	19,49	13,98	5,51

PODACI O UKUPNIM DUŽINAMA KANALA I VODOTOKA NA PODRUČJU OPĆINE OTOK

katastarska općina	dužina kanala (km)				
	IV. red	III. red	II. red	I. red	ukupno
Otok	143,37	13,98	-	10,32	167,67
Komletinci	129,95	5,51	-	17,14	152,60
S V E U K U P N O:	273,32	19,49	-	27,46	320,27

Melioracijska odvodnja

Kanalska mreža se dijeli na osnovnu i detaljnu kanalsku mrežu.

- **Osnovna kanalska mreža** su prirodni vodotoci i kanali I. i II. reda. Osnovnu kanalsku mrežu održavaju Hrvatske vode sredstvima ubranim od vodne naknade.
- **Detaljna kanalska mreža** su melioracioni kanali III. i IV. reda, melioracijski objekti za odvodnju (melioracijski objekti III. reda, melioracijski objekti IV. reda i ostali objekti na melioracijskim kanalima). Detaljnu kanalsku mrežu i objekte na njoj u cjelosti su dužni održavati korisnici, vlasnici zemljišta i lokalna uprava.

Osnovnu i detaljnu kanalsku mrežu potrebno je stalno dograđivati i kontinuirano održavati, u skladu sa Pravilnikom o tehničkim, gospodarskim i drugim uvjetima za uređenje sustava melioracione odvodnje, te osnovama za tehničko i gospodarsko održavanje sustava (NN 04/98) određeni su tehnički, gospodarski i drugi uvjeti za uređenje i održavanje sustava melioracijske odvodnje.

Prirodni uvjeti zbog kojih može doći do pojave viška vode na zemljištima poljoprivredne proizvodnje su oblik reljefa, nepropusnost tla, hidrogeološke karakteristike, velike količine oborina te plavljenja vodotocima koji prolaze kroz područje. Za korištenje poljoprivrednih površina od presudne je važnosti zaštita površina od poplava i stupanj provedenih hidromelioracijskih radova.

Rijeka Bosut i vodotok Spačva sa pritokama Brižnica i Bistra – Spačva na svom tijeku kroz šume na području Općine Otok ostali su neregulirani. Kanali Vranjevo i Skorotinci su rekonstruirani, a da bi se osigurala odvodnja poljoprivrednih i ostalih površina potrebno je izvesti rekonstrukciju kanala Vrbanjski i Ripača.

Sliv Biđa i Bosuta u sadašnjem stanju uređenosti omogućuje odvodnju s pretežnog dijela poljoprivrednih površina, iskopana je osnovna i detaljna kanalska mreža te je cijelo područje meliorirano na poljoprivrednim površinama.

Komasacija na području Općine Otok provedena je u svim katastarskim općinama poslije drugog svjetskog rata. Povoljna je okolnost da je na površinama koje je prije obrađivao PIK Vinkovci proveo grupiranje svojih površina zamjenom ili otkupom, kako bi mogli iskopom ili rekonstrukcijom kanalske mreže te površine obrađivati u optimalnim agrotehničkim rokovima.

Iskopom nove ili rekonstrukcijom postojeće osnovne kanalske mreže (kanala I i II reda), produbljenjem i proširenjem dna kanala, omogućena je i izvedba melioracione kanalske mreže (kanala III i IV reda). PIK Vinkovci je na dijelu svojih površina koje nije mogao obrađivati u optimalnim agrotehničkim rokovima i pored rekonstruirane otvorene kanalske mreže, izvedbom detaljne podzemne drenažne mreže, omogućio stabilnu i rentabilnu poljoprivrednu proizvodnju u tzv. "suhom" ratarenju. Drenirane površine na području Općine Otok označene su na grafičkim prikazima prema evidenciji koju posjeduju Hrvatske vode, VGO za vodno područje sliva Save - VGI "Biđ - Bosut".

Sustav je potrebno postupno obnavljati, osigurati njegovo redovito održavanje te na odgovarajući način riješiti problem odvodnje privatnog zemljišta. Od posebne važnosti za odvodnjavanje ovog područja te regulaciju vodozračnog režima je **izgradnja ustave na Bosutu nizvodno od Lipovca** - koja bi trebala omogućiti gospodarenje malim vodama kao zamjenu za ustavu na ušću Bosuta u Savu.

Navodnjavanje zemljišta

Poljoprivredne površine u Istočnoj Slavoniji ugrožene su kako od suvišnih voda tako i od nedostatka vode u ljetnim mjesecima. Na dijelu poljoprivrednih površina koje su bile pod upravom PPK-a Vinkovci, izvedbom **detaljne odvodnje (drenaže)** postignuti su optimalni prinosi u "suhom" ratarenju. Kada nema dovoljno oborina na području Općine Otok u vegetacijskom periodu, a nema izgrađenih akumulacija iz kojih bi se uzimala voda za navodnjavanje, teško je planirati navodnjavanje većih poljoprivrednih površina .

Do domovinskog rata razina vode Bosuta u naselju Nijemci na početku vegetacijskog razdoblja je zadržavana na koti 76,50 m.n.m, a na kraju vegetacijskog razdoblja razina ne bi trebala biti ispod 76,0 m n.m. Zatvaranjem ustave na ušću rijeke Bosut u Savu, ugrožena je razina vode u koritu rijeke Bosut i u vodotocima Spačva i Studva u vegetacionom periodu, a time i spačvanskom šumskom bazenu. Da bi se spačvanski bazen osigurao od ispuštanja vode iz Bosuta, a time i iz vodotoka Spačva i Studva, na vodotoku Spačva u km 5+500 je u dogovoru sa djelatnicima Hrvatskih šuma, izgrađena ustava koja u vegetacijskom razdoblju zadržava vodu na razini 78,00 m n.m. Zadržana voda u profilu vodotoka Spačva, može u ljetnom razdoblju služiti za navodnjavanje manjih površina, sport i rekreaciju.

Izgradnjom planiranog višenamjenskog kanala Dunav – Sava osigurala bi se potrebna voda za navodnjavanje većih površina.

Obrana od poplava

Dio područja Općine Otok ugrožen je unutarnjim vodama što se osobito odnosi na izrazito nisko područje **Spačvansko - studvanskog bazena** uz nizvodni dio korita Bosuta kroz koje protječu Spačva i Studva. U ovom prostoru pri pojavi velikih voda dolazi do reteniranja značajnih količina vode što ima značajnu ulogu u formiranju vodnog režima šireg područja.

Optimalna razina vode u šumskom bazenu, treba biti ispod kote 79,0 m n.m. jer tada nisu ugrožene poljoprivredne površine. Crpna stanica "Bosut" kapaciteta od 30,0 m³/sec⁷³, može održati nivo u spačvanskom bazenu na koti 79,0 m n.m., ali samo za vrijeme srednje vlažnih godina. Za vrijeme vlažnih i ekstremno vlažnih godina crpna stanica ne može održavati ovu optimalnu razinu pa se voda koju crpna stanica ne uspije prebaciti mehanički u Savu akumulira u šumskom retencionom bazenu u slivu vodotoka Spačva i Studva. Dio poljoprivrednih površina u Općini Otok nalazi se na području retencionog bazena Spačva. Do razine vode u retenciji od 79,00 m n.m. nisu ugrožene poljoprivredne površine na području Općine Otok. no razina vode na koti od 81,50 m n.m. plavi dio poljoprivrednih i ostalih površina. Voda iznad razine 79,00 m.n.m. do kote 81,50 m.n.m. koja se uzima kao rub šumskog retencionog bazena, ugrožava veći dio poljoprivrednih i ostalih površina u Općini. Da ne bi došlo do poplava iznad razine 79,00 m.n.m., potreban kapacitet crpne stanice "Bosut" bi trebao biti 90,0 m³/sec.

Poljoprivredne i ostale površine u Općini Otok **moгу biti ugrožene poplavama od i "vlastih" velikih voda nakon oborina**, ako je teren uz kanale viši od od terena na poljoprivrednim i ostalim površinama, te voda ne može gravitacijom otići sa tih površina. Ako je materijal glinovit voda će sporo poniranjem ocjediti sa tih površina. Površine na kojima je izvedena drenažna mreža, nisu ugrožene od tih "vlastitih" velikih voda.

⁷³ Crpna stanica i ustava na Bosutu nisu na području Republike Hrvatske i nakon domovinskog rata, Hrvatske vode nemaju mogućnosti da utječu na početak njenog rada, a time i na održavanje razine vode u šumskom bazenu Spačva na optimalnoj razini ispod kote 79,00 m.n.m.

Zaštita od erozija i bujica

Područje Općine Otok **nije ugroženo erozionim procesima** jer je teren s malim poprečnim padom. Erozioni procesi mogu se pojaviti na mjestima utoka detaljnih melioracionih kanala u recipijente, odnosno recipijenata u Bosut ili Spačvu.

Područje Općine Otok je ravničarsko sa malim padovima i **bujične aktivnosti** su moguće samo na utocima melioracionih kanala u svoje recipijente – kanale, odnosno kanala u Bosut ili Spačvu.

3.6. POSTUPANJE S OTPADOM

Postojeće stanje

Općina Otok prikupljeni otpad trenutno odlaže na odlagalište "Bazjaš" (odlagalište bivše općine Vinkovci), površine 2,5 ha. Komunalni otpad prikuplja i odlaže **Komunalno poduzeće "VRANJEVO" d.o.o.** u vlasništvu Općine Otok. Današnji način deponiranja otpada nije u skladu sa zahtjevima zaštite okoliša, posebno za podzemne vode.

Podaci o kvalitativnom sastavu komunalnog otpada (kao što je to propisano Zakonom o otpadu i Pravilnikom o vrstama otpada), kao ni podaci o industrijskom otpadu, ne postoje. Danas nema organiziranog odvajanja iskoristivog otpada, niti sakupljanja štetnog i opasnog otpada.

U 2001. godini sanirana su "divlja" odlagališta otpada na području Općine Otok "Vranjevo" u Otoku i "Čukovci" u Komletincima.

"Programom mjera za unapređenje stanja u prostoru Općine Otok" (SV VSŽ 07/05) osnovne aktivnosti oko uređenja prostora na području Općine Otok usmjerene su na **prioritetno uređenje lokacije odlagališta komunalnog otpada Općine Otok** na k.č.br. 26, 27 i 28 (tabla 24-b) oranica Skela k.o. Otok.

Planirani sustav zbrinjavanja otpada

Kao prvi korak u rješavanju problema zbrinjavanja otpada na području Vukovarsko - srijemske županije izrađena je "Studija mogućnosti osnivanja i rada regionalnog odlagališta Istočne Slavonije"⁷⁴. Ovim elaboratom obuhvaćene su Osječko - baranjska županija i Vukovarsko - srijemska županija. Elaboratom su na temelju hidrogeološke podobnosti istražene moguće lokacije odlagališta, te je predložena izrada programa zbrinjavanja otpada koji obuhvaća:

- podatke o svim odlagalištima otpada na području Županije;
- količine, način i mjesto odlaganja industrijskog i opasnog otpada,
- provedbu interventnih mjera sanacije postojećeg stanja,
- izradu projekta zbrinjavanja otpada,
- utvrđivanje načina prikupljanja i lokacije za privremena odlagališta otpada
- prijedlog rješenja za sustavno zbrinjavanje komunalnog, posebnog i opasnog otpada,
- realizacija programa zbrinjavanja otpada uspostavom mreže prikupljališta, skladišta te trajnih odlagališta otpada.

⁷⁴ "Studija mogućnosti osnivanja i rada regionalnog odlagališta Istočne Slavonije", izrađivač: IPZ Uniprojekt MCF, Zagreb, kolovoz 1999.

Realizaciju zbrinjavanja otpada treba provesti etapno:

- **uspostavom sustava kontroliranih deponija otpada,**
- **zatvaranjem i sanacijom svih ostalih deponija,**
- **realizacijom sustava regionalnog deponiranja za Županiju koji uključuje i izgradnju građevine za obradu i skladištenje opasnog otpada.**

Prostornim planom Vukovarsko - srijemske županije (SV VSŽ 07/02) na području Općine Otok je predviđena **sanacija i uređenje deponije u Otoku**, ali nije predviđena gradnja novih građevina za sabiranje, obrađivanje ili skladištenje otpada

Porastom količine komunalnog otpada po stanovniku i troškovima njegovog odlaganja na zakonom propisani način evidentna je potreba postupnog uvođenja **odvojenog skupljanja i iskorištavanja korisnih sastojaka iz otpada**, čime se količina koja se mora odložiti na sanitarna odlagališta može bitno smanjiti. Sustav odvojenog skupljanja ujedno smanjuje troškove odlaganja, troškove proširenja i održavanja odlagališta, te može donositi prihod od prodaje materijala koji se mogu iskorištavati kao sekundarne sirovine. Uz sve ove financijske efekte ujedno se minimalizira štetan utjecaj na okoliš, što ni u kom slučaju nije od manjeg značenja. Uz pretpostavku da se u cijelosti koristi potencijal količina kroz izdvojeno skupljanje papira i kartona, stakla, metala i biološkog otpada, **odlagalo bi se svega 40 do 50% od ukupne količine komunalnog otpada**. Za efikasno korištenje i gospodarenje otpadom potrebno je, osim deponija komunalnog otpada, predvidjeti i niz građevina za postupanje s komunalnim otpadom: **reciklažna dvorišta, skupljališta, kompostirnice**.

U Općini Otok je potrebno organizirati suvremenu službu prikupljanja komunalnog otpada koja će organizirati odvojeno prikupljanje komunalnog otpada po vrsti (bijelo i obojeno staklo, papir, istrošene baterije, organski otpad, PET i limena ambalaža i sl.), a po mogućnosti u naseljima Otok i Komletinci urediti i tzv. **"reciklažna dvorišta"** na kojima bi građani mogli odlagati ostale vrste komunalnog otpada (krupni otpad, metalni otpad, otpadna ulja, kiseline i sl.).

Lokalno sabiralište komunalnog otpada za područje Općine Otok biti će uređeno na prostoru postojeće lokacije odlagališta komunalnog otpada Općine Otok na k.č.br. 26, 27 i 28 (tabla 24-b) oranica Skela k.o. Otok, uz njeno uređivanje u skladu s propisanim standardima za tu vrstu građevina.

3.7. SPRJEČAVANJE NEPOVOLJNA UTJECAJA NA OKOLIŠ

Glavni cilj zaštite okoliša je učinkovito očuvanje prostora i postignuće više i ujednačenije razine kakvoće života. Zaštita okoliša podrazumijeva cjelovito očuvanje kakvoće okoliša i prirodnih zajednica, racionalno korištenje prirodnih izvora i energije na najpovoljniji način za okoliš, kao osnovni uvjet zdravog i održivog razvoja. Zaštita okoliša postiže se praćenjem, sprječavanjem, ograničavanjem i uklanjanjem nepovoljnih utjecaja na okoliš, te poticanjem upotrebe postupaka najpovoljnijih za okoliš. Potrebno je uspostaviti uravnotežen odnos zaštite okoliša i gospodarskog razvoja i provoditi sanaciju ugroženih dijelova okoliša.

Na području Vukovarsko - srijemske županije, u skladu sa Zakonom o zaštiti okoliša⁷⁵ (NN 82/94 i 128/99), Prostornim planom predviđene mjere zaštite okoliša su :

- trajno očuvanje izvornosti i biološke raznolikosti prirodnih zajednica,
- očuvanje ekološke stabilnosti,
- očuvanje kakvoće žive i nežive prirode,
- racionalno korištenje prirode i njenih dobara,
- očuvanje i obnavljanje kulturnih i estetskih vrijednosti krajolika,
- unapređenje stanja okoliša i osiguravanje boljih uvjeta života.

Prostorno planiranje je jedan od značajnijih instrumenata zaštite okoliša, te stoga pravilno planiranje i usmjeravanje ukupnih aktivnosti na određenom prostoru bitno sprječava narušavanje kvalitete okoliša, odnosno pospješuje njegovo unapređenje. Posebito se to odnosi na planiranje namjene i određivanje uvjeta korištenja prostora s ciljem zaštite prostora od prekomjernog izgrađivanja i neracionalnog građenja, gradnju infrastrukturnih sustava i sustava za odvodnju i pročišćavanje otpadnih voda, zbrinjavanje otpada i građenje odlagališta otpada, zaštitu zraka, zaštitu tla i drugog.

Prostorni plan Općine Otok utvrđuje ciljeve i interese koje je potrebno ostvariti na području Općine vodeći računa da korištenje prostora osigura sanaciju, zaštitu i unapređenje stanja okoliša. U procesu planiranja u svezi sa svim budućim aktivnostima, utvrđuju se mjere zaštite okoliša od utjecaja do sada korištenih objekata, te mjere za zaštitu tla, voda, zraka, biljnog i životinjskog svijeta, krajolika, kulturnih i prostornih vrijednosti od svih vidova već prisutnog i eventualnog budućeg onečišćenja.

⁷⁵ Ciljevi zaštite okoliša postižu se: predviđanjem, praćenjem, sprečavanjem, ograničavanjem i uklanjanjem nepovoljnih utjecaja na okoliš, zaštitom i uređenjem izuzetno vrijednih dijelova okoliša, sprečavanjem rizika i opasnosti po okoliš, poticanjem korištenja obnovljivih izvora i energije, poticanjem upotrebe proizvoda i korištenja proizvodnih postupaka najpovoljnijih za okoliš, ujednačenim odnosom zaštite okoliša i gospodarskog razvoja, sprečavanjem zahvata koji ugrožavaju okoliš, sanacijom oštećenih dijelova okoliša, razvijanjem svijesti o potrebi zaštite okoliša u odgojnom i obrazovnom procesu i promicanjem zaštite okoliša, donošenjem pravnih propisa o zaštiti okoliša, obavještavanjem javnosti o stanju u okolišu i njenim sudjelovanjem u zaštiti okoliša, povezivanjem sustava i institucija zaštite okoliša (članak 3. Zakona o zaštiti okoliša, NN 82/94 i 128/99).

3.7.1. Zrak

Kakvoća zraka na području Općine Otok danas nije značajnije ugrožena, no problematika zaštite zraka od zagađenja s vremenom će biti sve izraženija. Uzrok treba tražiti prvenstveno u sve intenzivnijem kolnom prometu, ali i gospodarskim pogonima. Iako situacija u pogledu onečišćenja zraka nije alarmantna, ipak ukazuje na potrebu pravodobnih aktivnosti kako bi se u budućnosti spriječile konfliktne situacije.

Danas najveća opasnost od zagađenja prijeti upravo od sve intenzivnijeg **kolnog prometa**. Izgaranje fosilnih goriva u automobilskim motorima direktno utječe na povećanu koncentraciju ugljikovodika, ugljičnog monoksida, sumpornog dioksida i dušikovog oksida u zraku. Prisutnost ovih kemijskih spojeva u zraku u koncentracijama većim od tolerantnih vrijednosti direktno utječe prvenstveno na ljudsko zdravlje, te na biljni fond u naselju. Posrednim putem dolazi do zagađenja voda i tala, a osim toga onečišćenje zraka dovodi do pojačanog onečišćenja zgrada, korodiranja metala i usporavanja razvoja dekorativnih, biljnih kultura. Osim direktnog zagađenja zraka koje je rezultat otpadnih plinova kolni promet utječe i na povećanje količine prašine u zraku. Ovaj problem je naročito izražen na prometnicama koje nisu asfaltirane, a u naseljenim mjestima direktno ovisi o standardu održavanja ulica (redovito pranje).

Mjere za zaštitu zraka od zagađenja prometom mogu se svesti na:

- **prometne mjere:** Preusmjeravanje tranzitnih prometnih tokova iz naselja na alternativne prometne pravce bitno smanjuje intenzitet prometa u naselju.
- **zaštitne mjere:** Moguće zaštitne mjere nisu vezane s velikim ulaganjima, a izuzetno su efikasne. Radi se o uređenju adekvatnih zelenih površina kojima se osigurava zaštitni zeleni tampon između prometnica i okolne izgradnje. U skladu s tradicionalnim načinom gradnje zaštitni zeleni pojas predviđen je u svim ulicama gdje to prostorne mogućnosti dozvoljavaju. U ugroženijim dijelovima naselja zeleni pojas se osim drvoreda može sastojati i iz grmolikog parternog zelenila kako bi se formirala barijera koja sprečava penetraciju štetnih tvari u pješački i stambeni dio ulice.

Iako je zagađenje zraka prometom najprisutnije, sve je aktualniji problem zaštite zraka od mogućeg **zagađenja koje uzrokuju gospodarski pogoni**. Prilikom izgradnje novih proizvodnih pogona potrebno je stoga provoditi preventivne mjere zaštite koje po potrebi (u skladu sa zakonskim propisima) uključuju i izradu studije utjecaja na okoliš s prijedlogom mjera za sprečavanje negativnih utjecaja. Za postojeće pogone potrebno je :

- mjerenjem pratiti postojeće emisije i procijeniti moguće štetne utjecaje na okolinu,
- u slučaju utvrđene nedozvoljene emisije poduzeti mjere za njeno smanjenje,
- ukoliko postoje prostorne mogućnosti planirati zeleni pojas prema stambenim područjima.

Onečišćenje zraka iz individualnih kućnih ložišta zbog male gustoće i disperznosti izgradnje nije značajniji problem, naročito nakon što je na području Općine Otok uveden plin u kućanstvima i gospodarstvu.

Na području Općine Otok potrebno je barem u minimalnom propisanom obliku i opsegu uspostaviti mrežu za praćenje kakvoće zraka, te je uz frekventnije prometnice i gospodarske pogone potrebno je locirati automatske stanice za mjerenje kakvoće zraka (koncentracije CO, CO₂, NO_x, PAU i ozona). Prioritetna aktivnost u sljedećem razdoblju je:

- **uspostava mreže za praćenje kakvoće zraka** koja obuhvaća sva naselja i gospodarske zone radi utvrđivanja izvora te stupnja eventualnog onečišćenja,
- **mjerenja posebne namjene** radi provjere utjecaja na okoliš nekog izvora emisije u slučaju osnovane sumnje ili pritužbi građana da je došlo do onečišćenja zraka.

3.7.2. Buka i vibracije

Utjecaj buke na zdravlje i psihičko raspoloženje ljudi, te kao rezultat toga i kvalitetu uvjeta života veoma je velik te se zbog toga intenzivna buka smatra jednim od najneugodnijih utjecaja na životnu okolinu u naseljima. Uz buku su često vezane i vibracije koje imaju izričito negativan utjecaj na kvalitet građevinskog fonda. Do sada na području Općine Otok nije bilo sustavnog praćenja stanja u prostoru glede zaštite od buke.

Zakonom o zaštiti od buke (NN 20/03) i Pravilnikom o najvišim dopuštenim razinama buke u sredini u kojoj ljudi rade i borave (NN 145/04) propisane su najviše dopuštene razine buke na vanjskim prostorima. U postojećim urbanim zonama, u kojima buka zadovoljava propisane vrijednosti, razina buke koja potječe od novih izvora prilikom izgradnje novih i rekonstrukcije starih objekata ne smije prijeći prethodno zatečeno stanje. Za postojeća područja u kojim je razina buke viša od dopuštene, novoprojektirani ili rekonstruirani izvori buke moraju zadovoljavati propisane uvjete.

NAJVIŠE DOPUŠTENE RAZINE BUKE PREMA NAMJENI PROSTORA

zona buke	namjena prostora	najviše dopuštene ocjenske razine buke imisije L_{RAeq} (u dBA)	
		dan (L_{day})	noć (L_{night})
1.	ZONA NAMIJENJENA ODMORU, OPORAVKU I LIJEČENJU	50	40
2.	ZONA NAMIJENJENA SAMO STANOVANJU I BORAVKU	55	45
3.	ZONA MJEŠOVITE, PRETEŽITO STAMBENE NAMJENE	55	45
4.	ZONA MJEŠOVITE, PRETEŽITO POSLOVNE NAMJENE SA STANOVANJEM	65	50
5.	ZONA GOSPODARSKE NAMJENE (PROIZVODNJA, INDUSTRIJA, SKLADIŠTA, SERVISI)	na granici građevne čestice unutar zone buka ne smije prelaziti 80 dBA na granici zona - buka ne smije prelaziti dopuštene razine u zoni s kojom graniči	

Iako današnja situacija na području Općine Otok u pogledu ugroženosti od prejake buke nije kritična, potrebno je **pratiti situaciju naročito u ugroženim područjima** (centri naselja, dijelovi naselja locirana uz frekventnije prometnice i željezničku prugu, te stambena područja u blizini gospodarskih pogona). U cilju zaštite od prekomjerne buke potrebno je :

- **identificirati potencijalne izvore buke, te**
- **kontinuirano vršiti mjerenja buke u najugroženijim gradskim područjima.**

Za cijelo područje Općine Otok **potrebno je izraditi kartu buke**, u kojoj će se utvrditi svi izvori buke, odrediti područja ugrožena bukom, izmjeriti razinu komunalne buke, te propisati mjere zaštite. U cilju procjene opterećenja prostora bukom potrebno je provesti **mjerenja razine buke na nekoliko najugroženijih lokacija** koja bi obuhvaćala:

- mjerenja tijekom svakog godišnjeg doba (proljeće, ljeto, jesen, zima),
- tri mjerenja tijekom tjedna (npr. ponedjeljak, četvrtak, subota),
- tri mjerenja tijekom dana (npr. 7-8 sati, 17-18 sati, 22-23 sata).

Veliki dio urbanističkih zaštitnih rješenja koja su navedena vezano na problem zaštite zraka (dislociranje tranzitnog prometa, uređenje zaštitnih zelenih pojaseva uz cestovne i željezničke prometnice i gospodarske pogone) imat će neposredne efekte i na smanjenje razine buke.

3.7.3. Vode

Razvitak naselja, industrije i uopće urbanizacija postavlja nove zahtjeve oko gospodarenja vodom jer zagađenost voda sve više postaje limitirajući faktor daljeg razvoja. Cilj zaštite voda je **očuvanje voda koje su još čiste, te postupno poboljšanje kvalitete voda** u zakonom propisanim okvirima. Najvažniji izvori zagađenja voda su sljedeći:

- **stanovništvo koje živi u uvjetima ostvarene javne vodoopskrbe** (potrošnja cca 150 l/stanovnik/dan), koju trebaju prihvatiti sustavi odvodnje, pročistiti je i odvesti u recipijent;
- **stanovništvo koje živi u uvjetima individualnog zbrinjavanja otpadnih voda** izgradnjom (često) propusnih septičkih jama s dugoročnim posljedicama po kvalitet podzemnih voda;
- **poslovni i proizvodni sadržaji** u potrošnji vode iz javnih vodoopskrbnih sustava sudjeluju s gotovo jednakim udjelom kao i stanovništvo, a koriste i nezavisne izvore tehnološke vode, te u pravilu nemaju kvalitetan predtretman otpadnih voda koje ispuštaju u recipijent bez prečišćavanja;
- **poljoprivreda** intenzivnim načinom obrade i korištenja zemljišta emitira značajne količine mineralnih gnojiva i pesticida s negativnim posljedicama po ekosustav;
- **stočarstvo** posebno ono intenzivnog tipa vrlo često biološki otpad uzgaja "zbrinjava" u neadekvatnim, nedovoljno kapacitiranim otvorenim lagunama,
- **povremena incidentna zagađenja** uslijed nepravilnog korištenja, kvarova i težih oštećenja uređaja i proizvodne opreme, u transportu opasnih tvari i slično,
- **prirodna zagađenja** (erozija, ispiranje tla i slično).

Problem zaštite voda predstavlja **nekvalitetno i nedovoljno organizirano građenje sustava odvodnje**, a posebno nedostatak uređaja za pročišćavanje onečišćenih voda. U pravilu zaštita voda od zagađenja bitno zaostaje za vodoopskrbom, a problem je to veći jer se uvođenjem vodovoda bitno povećavaju količine potrošnje vode pa time i količine otpadnih voda koje se bez pročišćavanja upuštaju u vodotoke.

Prostornim planom Vukovarsko - srijemske županije za manja naselja predlaže se izvedba **razdjelnog sustava odvodnje s odgovarajućim uređajem za pročišćavanje**. Sustav nepropusnih septičkih jama može se zadržati samo za izdvojena naselja s manje od 500 stanovnika i to ukoliko to geološki i hidrološki uvjeti dozvoljavaju, te nije primjenjiv kao mogućnost na području Općine Otok.

Gospodarski pogoni koji nisu obuhvaćeni sustavima za odvodnju i pročišćavanje voda naselja moraju izgraditi vlastite **sustave sa predtretmanom otpadnih voda prije upuštanja u kanalizaciju**.

Osnovni smjerovi rješavanja problematike zaštite voda od zagađenja su:

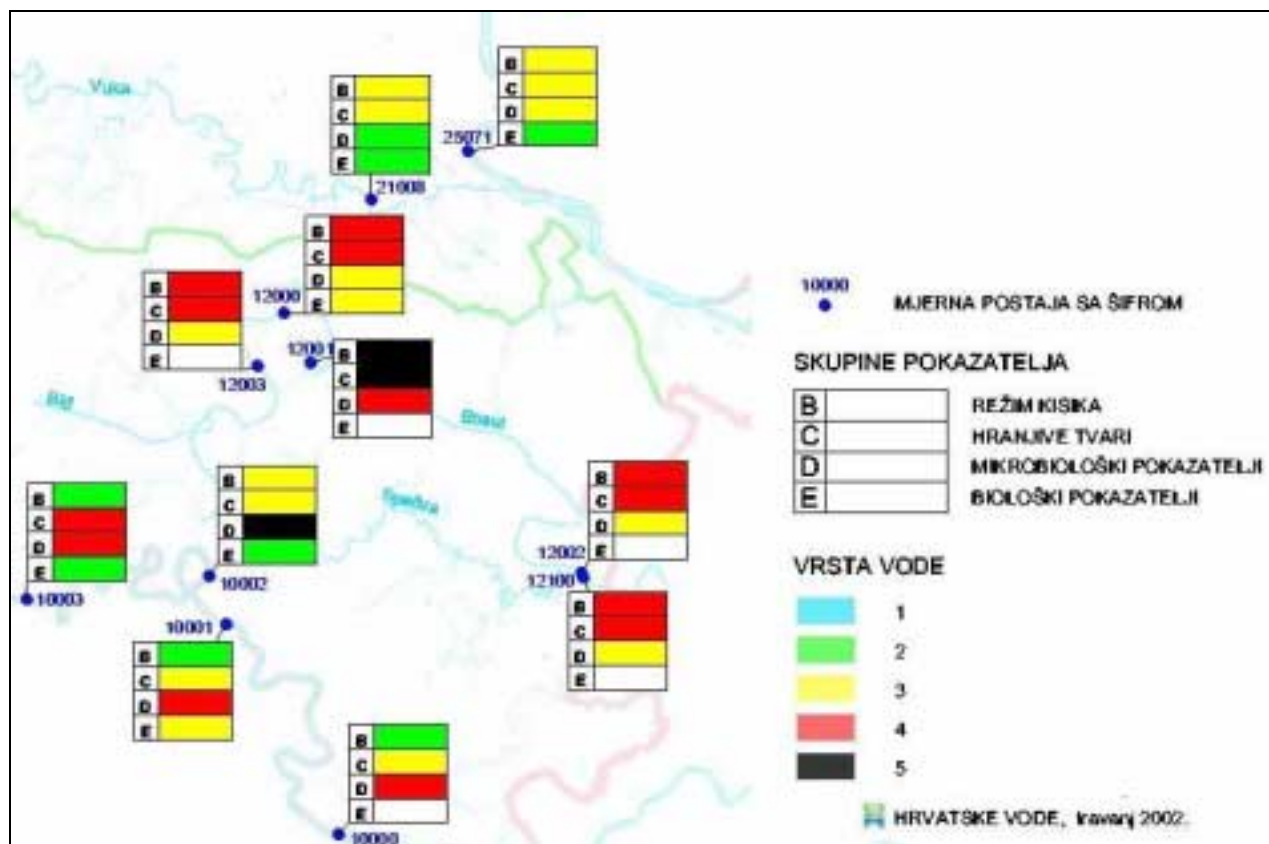
- **zaštita voda od zagađenja otpadnim vodama domaćinstava** – izgradnjom pojedinačnih sustava odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda u naseljima;
- **zaštita voda od zagađenja otpadnih voda u gospodarstvu** – izgradnjom zasebnih sustava odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda ili priključivanjem na mjesne sustave odvodnje uz prethodni tretman otpadnih voda, sukladno tehnološkom procesu;
- **zaštita voda od onečišćenja neprimjerenom primjenom agrotehničkih sredstava** - upoznavanjem poljoprivrednika s negativnim efektima primjene mineralnih gnojiva i pesticida, a naročito stimuliranjem proizvodnje tzv. "zdrave hrane", netretirane kemijskim dodacima;
- **zaštita voda u slučaju ekcesnih situacija (havarije) na kritičnim točkama i pravcima u prostoru** (cestovne i željezničke prometnice) – donošenjem plana intervencija u slučaju incidentnih situacija.

Zaštita površinskih voda ⁷⁶

Površinske vode temeljni su činitelj ekološke cjelovitosti prostora i vrijedan su resurs značajan za gospodarstvo, vodoopskrbu, navodnjavanje, ribnjicarstvo, turizam, šport i rekreaciju. Površinske vode se prema Uredbi o klasifikaciji voda (NN 77/98) svrstavaju u pet vrsta čemu odgovaraju slijedeći kriteriji:

- Vrsta I : Podzemne i površinske vode koje se u svom prirodnom stanju ili nakon dezinfekcije mogu koristiti za piće i u prehrambenoj industriji, te površinske vode koje se mogu koristiti za uzgoj plemenitih vrsta riba (pastrve).
- Vrsta II : Vode koje se u prirodnom stanju mogu koristiti za kupanje i rekreaciju, sportove na vodi, uzgoj drugih vrsta riba (ciprinida) ili koje se nakon pročišćavanja mogu koristiti za piće i druge namjene u industriji i sl.
- Vrsta III : Vode koje se mogu koristiti u industrijama koje nemaju posebne zahtjeve za kakvoćom vode, te u poljoprivredi. To su vode koje se pročišćavaju da bi se koristile za određene namjene.
- Vrsta IV : Vode koje se mogu koristiti isključivo uz pročišćavanje na područjima gdje je veliko pomanjkanje vode.
- Vrsta V : Vode koje se gotovo ne mogu koristiti ni za kakve namjene, jer ne zadovoljavaju kriterije za namjene po Uredbi o klasifikaciji voda.

Većina vodotoka na području Vukovarsko - srijemske županije je onečišćenija nego što je to propisano Državnim planom za zaštitu voda (NN 08/99) i to naročito ljeti kada uslijed visokih temperatura i niskih vodostaja dolazi do taloženja i raspadanja vodenog bilja, prevelike potrošnje kisika u vodi i time anaerobnog raspadanja organske tvari, stvaranja sumporovodika i pomora ribe.

ISPITIVANJE VODA KAKVOĆE VODA PO MJERNIM POSTAJAMA
(PREMA PROGRAMU NACIONALNOG MONITORINGA HRVATSKIH VODA)

⁷⁶ prema podacima: HRVATSKE VODE, Vodnogospodarski odjel za vodno područje sliva Save - Služba razvitka i katastra (dopis klasa: 350-02/05-01/0022, urbroj: 374-21-1-05-2 od 17. lipnja 2005. godine)

Kakvoća površinskih voda za vodotoke Bosut i Spačva vršena u sklopu Programa nacionalnog monitoringa kakvoće voda su:

KLASIFIKACIJA POVRŠINSKIH VODA ZA VODOTOKE BOSUT I SPAČVA (ispitivanje 2002. godine)

vodotok / mjerna postaja	šifra mjerne postaje	zahtjevana vrsta voda*	registrirana vrsta voda **			
			režim kisika	hranjive tvari	mikrobiol. pokazatelji	biološki pokazatelji
Bosut						
Lipovac	12002	III	IV	IV	III	
Vinkovci nizv.	12001	III	V	V	IV	
Spačva						
Apševci	12100	II	IV	IV	III	

napomena: * zahtjevane vrste vode prema Državnom planu za zaštitu voda (NN 08/99)
** ocjena kakvoće vode prema Uredbi o klasifikaciji voda (NN 77/98)

Dok su za rijeku Bosut makrobiološki pokazatelji na mjernoj postaji Lipovac u okvirima određenim Državnim planom za zaštitu voda (NN 08/99), režim kisika i povećane količine hranjivih tvari na obje mjerne postaje ukazuju na onečišćenje uglavnom organskom tvari.

Za rijeku Spačvu, obzirom na zahtjevanu II. vrstu voda, svi pokazatelji pokazuju značajno onečišćenje.

Određivanje granica vodnog dobra⁷⁷

Smjernice za određivanje **granica vodnog dobra** definirane su temeljem odredbi Zakona o vodama (NN 107/95) uz poštivanje načela o zadržavanju vode na slivovima i dopuštanju širenja vodotocima gdje je god to moguće. Općenito se mogu razlikovati sljedeći slučajevi:

a) **Prirodna ili umjetna korita s tekućom ili stajaćom stalnom ili povremenom vodom s uređenim inundacijskim pojasevima**

Granice vodnog dobra obuhvaćaju korita, te zemljišta između korita i vanjskih rubova pripadajućih regulacijskih i zaštitnih vodnih građevina uključujući i pojaseve zemljišta potrebne za njihovo redovno održavanje. Granice vodnog dobra uz melioracijske kanale I. i II. reda trebaju prolaziti na udaljenostima od 5 m od rubova tih kanala.

b) **Prirodna ili umjetna korita s tekućom ili stajaćom stalnom ili povremenom vodom s neuređenim inundacijskim pojasevima** na kojima se u postojećem stanju korištenja zemljišta mogu očekivati značajnije potencijalne poplavne štete i predviđa se izgradnja zaštitnog sustava

Granice vodnog dobra obuhvaćaju korita, te zemljišta između korita i vanjskih rubova planiranih pripadajućih regulacijskih i zaštitnih vodnih građevina uključujući i pojaseve zemljišta potrebne za njihovo redovno održavanje.

c) **Prirodna ili umjetna korita s tekućom ili stajaćom stalnom ili povremenom vodom s neuređenim inundacijskim pojasevima** na kojima se u postojećem stanju korištenja zemljišta ne očekuju značajnije potencijalne poplavne štete i ne predviđa se izgradnja zaštitnog sustava:

Granice vodnog dobra obuhvaćaju korita, te zemljišta između korita i anvelopa poplavnih linija 25 – godišnjih povratnih razdoblja uključujući i 20 metarske pojaseve zemljišta uz poplavne linije. Kao kriterij je odabrana 25-godišnja velika voda kako bi se ostvarila konzistentnost stanja u prostoru, jer je sukladno dosadašnjoj vodoprivrednoj praksi na tu razinu sigurnosti najčešće projektirana zaštita poljoprivrednih površina od vanjskih voda.

⁷⁷ prema podacima: HRVATSKE VODE, Vodnogospodarski odjel za vodno područje sliva Save - Služba razvitka i katastra (dopis klasa: 350-02/05-01/0022, urbroj: 374-21-1-05-2 od 17. lipnja 2005. godine)

Zaštita podzemnih voda u korištenju za javnu vodoopskrbu ⁷⁸

Vodonosnici koji se koriste za vodoopskrbu strateški su interes od važnosti za Državu. Vodonosnike i izvorišta potrebno je zaštititi od sustavnog onečišćavanja. Na području Općine Otok u funkciji su vodocrpilišta:

- **u Otoku**:⁷⁹ vodocrpilišta "Šumarija" i "Skorotinci", te ranije korišteno a sada isključeno vodocrpilište "Stara škola" i potencijalni vodozahvat "Nova škola"
- **u Komletincima**:⁸⁰ vodocrpilište "Livade"

Odlukom o utvrđivanju zaštitnih mjera i zonama sanitarne zaštite izvorišta podzemnih voda koja se koriste za javnu vodoopskrbu na području Općine Otok predviđena je zaštita vodocrpilišta u Otoku i Komletincima.

Slivna područja izvorišta koja se koriste za javnu vodoopskrbu moraju biti zaštićena od onečišćenja i drugih utjecaja koji mogu nepovoljno utjecati na zdravstvenu ispravnost i izdašnost izvorišta u skladu s odredbama Zakona o vodama (NN 107/95) i Pravilnika o utvrđivanju zona sanitarne zaštite izvorišta (NN 55/02).

Zaštita se provodi u skladu s odredbama posebnih odluka kojima se utvrđuju vodozaštitne zone izvorišta i režimi zaštite, te je prije izrade tehničke dokumentacije za gradnju pojedinih građevina na području obuhvata Plana investitor dužan ishoditi vodopravne uvjete u skladu s posebnim popisima.

Zone sanitarne zaštite vodocrpilišta u Otoku i Komletincima regulirane su posebnom odlukama Općine Otok a koje predviđaju:

- zaštitni pojas I.⁸¹ i II.⁸² zone sanitarne zaštite, kao uže vodozaštitno područje, koje određuje površina s radijusom od $R_1 = 50,0$ m od pojedinog vodozahvata – na vodocrpilištima "Šumarija" i "Skorotinci" u Otoku, te "Livade" u Komletincima,
- zaštitni pojas III.A. i III.B.⁸³ zone sanitarne zaštite, kao šire vodozaštitno područje, za vodocrpilišta "Šumarija" Otok i "Livade" Komletinci podudara se sa II. Vodozaštitnom zonom, dok je za vodocrpilište "Skorotinci" Otok određeno površinom s radijusom od $R_2 = 500,0$ m od vodozahvata.

Za primjenu aktualnog Pravilnika o utvrđivanju zona sanitarne zaštite izvorišta vode (NN 55/02) u tijeku su aktivnosti za izradu elaborata I. faze istraživanja, stanja i potreba zaštite pojedinog vodonosnika i izvorišta, posebice za pouzdano definiranje III.A. zone sanitarne zaštite kao priljevnog područja vodozahvata.

⁷⁸ prema podacima: "VINKOVACKI VODOVOD I KANALIZACIJA" d.o.o. (dopis: 11874 od 11. srpnja 2005. godine)

⁷⁹ Odluka o zaštitnim mjerama i zonama sanitarne zaštite crpilišta "Šumarija", "Stara škola" i "Nova škola" vodovoda Otok (klasa: 325-04/98-01/01 ur.broj: 2188/19-01-98-3 od 22. srpnja 1998. godine)

⁸⁰ Odluka o zaštitnim mjerama i zonama sanitarne zaštite crpilišta "Livade" vodovoda Komletinci (klasa: 325-04/98-01/01 ur.broj: 2188/19-01-98-2 od 22. srpnja 1998. godine)

⁸¹ Pravilnikom o utvrđivanju zona sanitarne zaštite izvorišta (NN 55/02) u I. zoni sanitarne zaštite (područje crpilišta) zabranjuju se sve aktivnosti osim onih koje su vezane za eksploataciju, pročišćavanje i transport vode u vodoopskrbni sustav.

⁸² U II. zoni sanitarne zaštite (uže vodozaštitno područje), između ostalog, zabranjuje se:

- ispuštanje nepročišćenih otpadnih voda,
- građenje prometnica bez sustava kontrolirane odvodnje i pročišćavanja oborinskih voda.
- poljodjelska proizvodnja, osim proizvodnje zdravstveno ispravne hrane,
- stočarska proizvodnja, osim za potrebe seljačkog gospodarstva, odnosno obiteljskog poljoprivrednog gospodarstva,
- građenje pogona za proizvodnju, skladištenje i transport opasnih tvari,
- gradnja groblja i proširenje postojećih,
- građenje autocesta i magistralnih cesta (državnih i županijskih cesta) i
- građenje željezničkih pruga.

⁸³ U III. zoni sanitarne zaštite (šire vodozaštitno područje), između ostalog, zabranjuje se:

- ispuštanje nepročišćenih otpadnih voda,
- deponiranje otpada,
- građenje prometnica bez sustava kontrolirane odvodnje i pročišćavanja oborinskih voda.

3.7.4. Tlo

Zaštita tla od onečišćenja provodi se u funkciji zaštite poljoprivrednog i šumskog zemljišta i zaštite zdravlja ljudi, faune i flore. Potrebno je izvršiti inventarizaciju stanja oštećenosti tala na području Općine Otok, razraditi sustav trajnog motrenja tala te uspostaviti odgovarajući informacijski sustav o procesima oštećenja i onečišćenja tala prirodnim i antropogenim utjecajima na tlo.

Najveću prijetnju kvaliteti tla na području Općine Otok predstavljaju **onečišćenje štetnim tvarima** kao posljedica suvremenog korištenja poljoprivrednog zemljišta koje podrazumijeva niz suvremenih mjera prihranjivanja tla umjetnim gnojivom. Nestručna primjena ovih agrotehničkih mjera može dovesti do bitnih poremećaja ekosustava i narušavanja prirodnih odnosa čime se dugoročno smanjuje kvaliteta tla. Svakako da će problem zagađenosti tla neprimjerenom primjenom agrotehničkih sredstava biti sve manji kako poljoprivrednici budu bolje upoznati s negativnim efektima njihove primjene, a naročito ako se preorijentiraju na proizvodnju tzv. "zdrave hrane", netretirane kemijskim dodacima.

Specifičan vid zagađenja tla je i **nekontrolirano odlaganje krutog i tekućeg otpada**. Ovom načinu devastacije su naročito izložene javne površine, korita vodotoka, te površine uz prometnice i puteve. Potrebno je stoga sustavno sprečavati nekontrolirano odlaganje putem inspekcijskih službi, a deponiranje vršiti na ekološki prihvatljivo uređenom odlagalištu.

Kod utjecaja na tlo potrebno je u najvećoj mogućoj mjeri **izbjegavati oštećenja njegovih prirodnih funkcija** te zaštititi poljoprivredno i šumsko zemljište radi proizvodnje hrane, zaštite zdravlja ljudi te radi održanja prirodne ravnoteže i biološke, odnosno, krajobrazne raznolikosti. Sve površine tla sposobne za poljoprivrednu proizvodnju raspoređene su prema plodnosti u osam bonitetnih klasa, pri čemu su u I. skupini najpovoljnija poljoprivredna tla, dok šumama pripadaju V, VI i VII bonitetna klasa.

Klasifikacija oštećenja tala uvažavajući obnovljivost tla je slijedeća:

- slabo oštećenje
- srednje oštećenje
- teško oštećenje
- nepovratno oštećenje
- degradacija tala u intenzivnoj oraničnoj proizvodnji
- onečišćenje tala (kontaminacija)
- premještanje tala (translokacija)
- prenamjena tala

Prostornim planom uređenja utvrđeni su racionalni uvjeti korištenja poljoprivrednog zemljišta prvenstveno **ograničavanjem prenamjene kvalitetnog poljoprivrednog zemljišta u nepoljoprivredne svrhe te ograničavanjem širenja građevinskih područja**.

Promjena namjene poljoprivrednog zemljišta ograničena je Zakonom o poljoprivredi (NN 66/01) i Zakonom o poljoprivrednom zemljištu NN (NN 66/01), te se za promjenu namjene plaća naknada koja se namjenski koristi za programe i mjere osposobljavanja neplodnog zemljišta i povećanje proizvodne sposobnosti ostalog zemljišta.

3.7.5. Biološka raznolikost

Temeljna metoda očuvanja biološke raznolikosti je **utemeljenje zaštićenih dijelova prirode i pojedinih biljnih i životinjskih vrsta** u skladu sa Zakonom o zaštiti prirode (NN 70/05). Zaštićene su prvenstveno biljne i životinjske vrste koje su ugrožene ili rijetke u Hrvatskoj, ali i one čiju nas zaštitu obvezuju različite međunarodne konvencije. Pored zakonskog zaštićivanja pojedinih vrsta i prostora, važno je u sve ljudske djelatnosti ugrađivati mjere zaštite biološke raznolikosti. Zaštita staništa na prostorima koji se gospodarski koriste unapređuje se provođenjem smjernica zaštite prirode od strane poljoprivrednih, šumskih, vodoprivrednih i drugih službi.

Biološka raznolikost izložena je stalnim promjenama kojih je posljedica izumiranje biljnih i životinjskih vrsta. Zato je važno u sve oblike korištenja prostora ugrađivati mjere očuvanja biološke raznolikosti koje se odnose na njihovu inventarizaciju i valorizaciju sa procjenom ugroženosti, kao i vrednovanje zaštićenih dijelova prirode, te utvrditi prijedloge za njihovu sanaciju i zaštitu.

Genetsku raznolikost zavičajnih sorti kulturnih biljaka i pasmina domaćih životinja na području Županije zbog prilagođenosti lokalnom podneblju, otpornosti na bolesti a u pravilu i dobre uklopljenosti u prirodni krajolik treba maksimalno zaštititi i koristiti za poboljšanje svojstava uzgajanih vrsta.

3.7.6. Područja i dijelovi primjene planskih mjera zaštite

Za naselje Otok, obzirom na značaj općinskog središta u skladu sa člankom 38.2. Prostornog plana Vukovarsko - srijemske županije (SV VSŽ 07/02), Zakonom o prostornom uređenju (NN 94, 68/98, 61/00, 32/02 i 100/04) i pripadajućim podzakonskim aktima propisana je obavezna potreba izrade:

- **Urbanističkog plana uređenja naselja Otok**

PPUO-om Otok predviđena je također i izrada:

- **Urbanističkog plana uređenja naselja Komletinci**
- **Urbanističkog plana uređenja Športsko rekreacijske zone s ugostiteljsko - turističkim sadržajima "Virovi"**

Izrada detaljnog plana uređenja predviđena je za centar naselja Otok, te za izdvojena građevna područja predviđena za novu kompleksnu izgradnju gdje se previđa preparcelacija i uređenje novih prometnica, infrastrukture i javnih površina, i to:

- **Detaljni plan uređenja "Središte II" Otok**
- **Detaljni plan uređenja "Športsko rekreacijskog centra Otok"**
- **Detaljni plan uređenja proširenja Poduzetničke zone "Otok"**

Donošenjem PPUO Otok ostaju na snazi te se omogućavaju njihove izmjene i dopune u skladu s važećim propisima:

- **DPU "Središte" - Otok** iz 1994. godine s Izmjenama i dopunama iz 2005. godine
- **DPU "Središte" - Komletinci** iz 1994. godine

Dinamika izrade dokumenata prostornog uređenja užih područja propisuje se Programom mjera za unapređenje stanja u prostoru Općine Otok.

Obveza procjene utjecaja na okoliš utvrđena je za građevine i zahvate u prostoru koji su određeni posebnim propisom, odnosno Prostornim planom Vukovarsko - srijemske županije (SV VSŽ 07/02).

3.7.7. Smjernice za zaštitu od požara, elementarnih nepogoda i ratnih opasnosti

3.7.7.1. Požar otvorenog prostora (moguće opasnosti i prijetnje) ⁸⁴

Sa sve većim razvojem i industrijalizacijom, povećanjem kapaciteta, proizvodnjom zapaljivih, eksplozivnih i otrovnih materijala, javljaju se brojne mogućnosti za katastrofalne požare sa velikim štetama i teškim posljedicama.

Na osnovu iskustvenih podataka za proteklih 10 godina, na području Općine Otok godišnje nastane oko 4,5 požara sa prosječnom materijalnom štetom u iznosu od cca 77.000 kuna. Iako je mogućnost i opasnost izbijanja požara otvorenog prostora, na području Općine Otok, s obzirom na šumske površine, te površine pod žitaricama, velika, u proteklom desetljeću izbila su 43 požara ili 4,3 požara godišnje, sa prosječnom materijalnom štetom oko 18.000 kuna.

Od ukupnog broja požara, najveći broj (17 ili 40%) nastane na građevinskim (stambenim i gospodarskim) objektima, dok na prometnim sredstvima izbije oko 4 do 5 požara.

Na gašenjima požara otvorenog prostora angažirano je cca 70 ljudi iz DVD-a Otok (od čega je 55 osposobljenih vatrogasaca) i 15 vatrogasaca (nisu ispitani vatrogasci) iz DVD-a Komletinci. U gašenju požara u Komletincima sudjelovali su i građani.

Na osnovu iskustvenih podataka za proteklo razdoblje za očekivati je da će se trend izbijanja požara otvorenog prostora nastaviti istom učestalošću.

Ugroženost kritične infrastrukture na području Općine Otok

Izbijanjem požara otvorenog prostora na poljoprivrednim površinama za ljetnih mjeseci (te šumskim površinama), došlo bi do ugrožavanja pojedinih objekata i funkcija infrastrukture na području Općine Otok.

Opskrba stanovništva hranom: Obzirom na velike obradive poljoprivredne površine, postoji realna opasnost od izbijanja požara otvorenog prostora u vrijeme žetve. Opskrba stanovništva hranom ne bi bila znatnije ugrožena (u svakom naseljenom mjestu na području općine nalaze prodavaonice prehrambenih proizvoda). Međutim, u slučaju izbijanja požara otvorenog prostora čije bi gašenje trajalo znatno duže, kao i ukoliko bi isti izbio u neposrednoj blizini naseljenog mjesta ili samom mjestu, problemi sa opskrbom stanovništva hranom bi bili veliki. Prometnice koje povezuju naselja unutar Općine, te Općinu sa drugim dijelovima Županije, uglavnom prolaze između poljoprivrednih površina, i u slučaju požara na istim, te bi komunikacije bile prekinute ili bi promet istima bio znatno otežan.

⁸⁴ izvod iz "Procjene opasnosti od požara otvorenog prostora na području Općine Otok"; prema podacima: DRŽAVNA UPRAVA ZA ZAŠTITU I SPAŠAVANJE, PODRUČNI URED VUKOVAR - VINKOVCI, Odjel za zaštitu i spašavanje Vukovar - Vinkovci (dopis klasa: 350-01/05-01/01, urbroj: 543-19-01-05/2 od 19. kolovoza 2005.)
napomena: Temeljem Zakona o zaštiti i spašavanju od prvog siječnja 2005. godine počela je s radom Državna uprava za zaštitu i spašavanje koja objedinjuje i koordinira rad dosadašnjih službi Civilne zaštite, vatrogastva te Službe motrenja i obavješćivanja u zaštiti i spašavanju stanovništva i dobara od katastrofa i većih nesreća (npr. veliki katastrofalni požari, poplave, potresi i drugo).

Opskrba stanovništva vodom: Požar otvorenog prostora neće ugroziti vodocrpilišta i izvore vode za piće, nego ih samo može staviti u funkciju izvora za gašenje požara u nedostatku potrebnog broja cisterni sa vodom. Samim tim, distribucija vode za piće bi mogla biti otežana i znatno smanjena, pošto bi velike količine vode bile iskorištene za gašenje požara. Gašenje požara otvorenog prostora na poljoprivrednim i šumskim površinama ne bi imalo za posljedicu zagađivanje površinskih i podzemnih voda, s obzirom da ne bi gorjele niti se gasile opasne materije. Međutim, u slučaju požara većih razmjera na deponijama za odlaganje otpada (uključujući divlje deponije uz prometnice i poljoprivredne površine) gdje se protuzakonito odlažu i opasne tvari, moglo bi gašenjem vodom doći do rastakanja istih i njihovog otjecanja i prodora u površinske i podzemne vode.

Energija: Područje Općine Otok je ispresijecano vodovima elektroenergetske mreže koji bi u slučaju požara otvorenog prostora, bili pod udarom vatre i predstavljali dodatnu opasnost za požar još širih razmjera. Kako bi se preduprijedila takva dodatna opasnost, nužno bi bilo iskapčanje tih prenositelja električne energije čime bi i opskrba stanovništva privremeno bila znatno manja ili bi se u potpunosti obustavila.

Industrijska postrojenja: Na području Općine Otok nema industrijskih niti kemijskih postrojenja koja bi mogla biti izložena požaru otvorenog prostora, iz kojih bi se mogle osloboditi opasne tvari i zagađiti okoliš. Jedina moguća opasnost su poljoprivredne zadruge, veterinarske stanice i poljoprivredne apoteke, koje skladište opasne tvari u vidu sredstava za zaštitu bilja, čija bi zahvaćenost požarom mogla iste osloboditi u atmosferu i okoliš sa štetnim posljedicama po zdravlje ljudi.

Objekti od posebnog značaja: Osim požara otvorenog prostora koji mogu zahvatiti poljoprivredne i šumske površine, mogući su, na području općine Otok, požari na građevinskim objektima. Najvećoj opasnosti od požara su izloženi:

- osnovne škole ("J. Lovretić" i "V.Nazor")
- dječiji vrtić "Pupoljak"
- crkva sv. Antuna
- Šumarija Otok
- PIK Vinkovci, Poljoprivreda Otok i INA benzinska postaja
- "LOMBAROVIĆ" d.o.o., te poljoprivredne površine u vlasništvu fizičkih lica

Od svih objekata koji bi mogli biti zahvaćeni požarom, najveće i najteže posljedice bi bile na predškolskim objektima, školskim i socijalnim ustanovama, te vjerskim objektima. Naime, čak i da nema ljudskih žrtava, uništenje navedenih objekata požarom bi prčinilo veliku materijalnu štetu i gubitak.

Specifična ugroženost pojedinih dijelova Općine Otok

Specifičnosti područja Općine Otok, koje bi mogle utjecati na povećanje opasnosti i razmjerno povećanje žrtava, te veličinu nastalih materijalnih šteta, prouzročenih požarom otvorenog prostora, nema tako da nema ni multipliciranja štetnih posljedica.

Požar otvorenog prostora, koji je realno moguć na području Općine, cijenimo da bi bio lokalnog karaktera, tj. ne bi poprimio šire razmjere. Međutim, obzirom na veličinu Općine i ravničarski kraj, kao i međusobnu povezanost poljoprivrednih (i šumskih) površina s istima na području susjednih općina, požar otvorenog prostora bi neminovno imao tendenciju širenja. Spletom nepovoljnih okolnosti (neblagovremena pomoć sa strane, jak vjetar, nedostatak vozila za gašenje) moglo bi doći do širenja požara van teritorije Općine Otok, ali bi u tom slučaju krivac bio, uglavnom, ljudski faktor.

U ovisnosti na kom dijelu teritorije Općine bi izbio požar otvorenog prostora (bilo na poljoprivrednim ili šumskim površinama) i u blizini kojih naseljenih mjesta, i broj ugroženog stanovništva bi bio različit. U svakom slučaju, osim opasnosti po ljude bila bi ugrožena i ostala materijalna dobra.

Zahvaljujući dobroj cestovnoj povezanosti, kako unutar same Općine Otok, tako i s ostalim općinama u susjedstvu, i sa cijelom županijom, stvoreni su potrebni preduvjeti za dostavu žurne pomoći.

Moguće posljedice katastrofe za stanovništvo

U slučaju nekontroliranog širenja požara otvorenog prostora posljedice po stanovništvo, imovinu i način života bile bi znatno teže. Procjenjujemo da bi u gašenju požara otvorenog prostora, koji bi poprimio karakteristike vatrene stihije, broj povređenih gasitelja (profesionalnih vatrogasaca i građana) rastao u srazmjeri s intenzitetom požara. Iako je teško točno procijeniti broj stradalih pri gašenju požara, Državna uprava za zaštitu i spašavanje cijeni da broj stradalih ne bi bio veći od 5%.

Oštećenja i uništenja osobne imovine (uglavnom nepokretne) kod požara otvorenog prostora su također moguća, ali do istog bi, obzirom na dobru cestovnu povezanost s ostatkom Županije i mogućnosti žurnog pristizanja pomoći, došlo samo na rubnim dijelovima naseljenih mjesta. Međutim, u slučaju izostanka pomoći, oštećenja i uništenja imovine mogla bi biti velika, te bi materijalne štete u najnepovoljnijem razvoju situacije mogle iznositi i do nekoliko milijuna kuna.

Požar koji ne bi bio pod kontrolom i čije bi lokaliziranje ovisilo samo o pomoći sa strane i spletu sretnih okolnosti, neminovno bi doveo do prekida uobičajenog načina života. Izvanredna situacija bi značila prekid opskrbe životnim namirnicama, električnom energijom, vodom, prekid prometa, rada školskih ustanova i drugih institucija. Iako je požar otvorenog prostora na području Općine Otok, ma kakvog intenziteta bio i pod bilo kakvim splotom najnepovoljnijih i najnepredvidljivijih okolnosti, moguće lokalizirati i ugasiti najkasnije u roku od 24 sata, isti bi nedvojbeno ostavio traumatske psihološke posljedice na stanovništvo.

Snage potrebne za zaštitu i spašavanje stanovništva i materijalnih dobara na području Općine Otok

Obzirom na moguće štetne posljedice po stanovništvo i materijalna dobra izazvane požarom otvorenog prostora, potrebna snaga za zaštitu i spašavanje istih je vatrogasna postrojba koja bi brojala dvadesetak ljudi i bila odgovarajuće materijalno - tehnički opremljena i obučena.

Državna uprava za zaštitu i spašavanje, Područni ured Vukovar - Vinkovci cijeni da bi narečena postrojba, uz pravovremenu pomoć od strane Županije, kao i lokalnog stanovništva, bila dovoljna snaga za zaštitu i spašavanje stanovništva i materijalnih dobara od posljedica požara otvorenog prostora.

Procjena vlastitih mogućnosti Općine Otok za zaštitu i spašavanje

Općina Otok ne raspolaže dovoljnim snagama (ljudskim i materijalno - tehničkim resursima) potrebnim za otklanjanje opasnosti od požara otvorenog prostora, te smanjene stradanja stanovništva i oštećenja imovine.

Na području Općine Otok postoje dobrovoljna vatrogasna društva: DVD Otok s 55 članova i DVD Komletinci sa 15 članova, čiji sastav i opremljenost, čak i uz pomoć mještana, nisi dovoljni za lokaliziranje i gašenje požara otvorenog prostora. Stoga je za gašenje požara otvorenog prostora potrebna pomoć profesionalne vatrogasne postrojbe sa područja susjednih općina, ukoliko ih i one imaju, ili sa razine Županije.

3.7.7.2. Smjernice za zaštitu od požara i eksplozije ⁸⁵

Na području Općine Otok predviđene su slijedeće mjere zaštite od požara i eksplozije :

- Građevine i postrojenja u kojima će se skladištiti i koristiti zapaljive tekućine ili plinovi, u skladu s odredbama Zakona o zapaljivim tekućinama i plinovima (NN 108/95), Pravilnika o zapaljivim tekućinama (NN 54/99), Pravilnika o postajama za opskrbu prijevoznih sredstava gorivom (NN 93/98) i Pravilnika o izgradnji postrojenja za ukapljeni naftni plin i o uskladištenju i pretakanju ukapljenog naftnog plina (SL 24/71) moraju se graditi na sigurnosnoj udaljenosti od ostalih građevina i komunalnih uređaja.
- Zaštitni koridori magistralnih i ostalih plinovoda prilikom svih intervencija u prostoru te izrade dokumenata prostornog uređenja užeg područja odrediti će se u skladu s odredbama Pravilnika o tehničkim uvjetima i normativima za siguran transport tekućih i plinovitih ugljikovodika magistralnim naftovodima i plinovodima (SL 26/85) ⁸⁶.
- Mjesta za gradnju građevina u kojima se obavlja proizvodnja, smještaj i čuvanje eksplozivnih tvari, sukladno članku 44. Zakona o eksplozivnim tvarima za gospodarsku upotrebu (NN 12/94) biti će određena detaljnim planovima prostornog uređenja, u skladu sa zahtjevom nadležne službe za zaštitu od požara.
- U slučaju potrebe određivanja mjesta za civilna strelišta, poslovne prostore za proizvodnju oružja, promet oružja i streljiva te popravljivanje oružja potrebno je na odgovarajući način primijeniti odredbe Zakona o oružju (NN 46/97 i 27/99) i Pravilnika o posebnim uvjetima što ih moraju ispunjavati poslovne prostorije za proizvodnju oružja, promet oružja i streljiva, popravljivanje i prepravljivanje oružja, vođenje civilnih strelišta te zaštitu od požara, krađe i drugih nezgoda i zlouporaba (NN 8/93).
- Prilikom gradnje ili rekonstrukcije vodoopskrbnih mreža mora se, ukoliko ne postoji, predvidjeti hidrantska mreža u skladu s Pravilnikom o tehničkim normativima za hidrantsku mrežu za gašenje požara (SL 30/91).
- Prilikom projektiranja potrebno je:
 - predvidjeti otpornost nosivih konstrukcija građevinskih elemenata prema požaru sukladno važećim normama HRN DIN 4102 (NN 74/97),
 - osigurati propisane sigurnosne visine i udaljenosti od nadzemnih elektroenergetskih vodova, plinovoda, kao i njihovih postrojenja,
 - za skladišne objekte - u potpunosti zadovoljiti uvjete iz Pravilnika o tehničkim normativima za zaštitu skladišta od požara i eksplozija (SL 24/87),
 - za ugostiteljske objekte - u cijelosti primijeniti uvjete iz Pravilnika o zaštiti od požara ugostiteljskih objekata (NN 100/99),
 - za hidrantsku mrežu - obavezno se pridržavati normi grupe HRN Z.C1. 650 glede vatrogasnih spojnika te norme HRN Z.C1. 020 (tehnički uvjeti vatrogasne armature),
 - za plinsku mrežu - primijeniti DVGW regulativu te DIN norme vezane uz tu regulativu,
 - u glavnom projektu izraditi prikaz predviđenih mjera zaštite od požara te za svaku primijenjenu mjeru navesti odredbu primijenjenog propisa ili norme,
 - u glavnom projektu, unutar programa kontrole i osiguranja kvalitete, prema prikazu predviđenih mjera zaštite od požara, utvrditi odredbe primijenjenih propisa i normi u svezi osiguranja potrebnih dokaza kvalitete ugrađenih konstrukcija, proizvoda i opreme, kvalitete radova, stručnih djelatnika koji su tu ugradnju obavili, kao i potrebnih ispitivanja ispravnosti i funkcionalnosti.
- Sukladno članku 15. stavak 1. Zakona o zaštiti od požara (NN 58/93 i 33/05) potrebno je ishoditi suglasnost Policijske uprave Vukovarsko - srijemske na mjere zaštite od požara primijenjene u glavnom projektu za zahvate u prostoru na:
 - sve građevine i prostore u kojima se obavlja držanje, skladištenje ili promet zapaljivih tekućina i / ili plinova;
 - sve građevine koje nisu obuhvaćene člankom 2. Pravilnika o građevinama za koje nije potrebno ishoditi posebne uvjete građenja glede zaštite od požara (NN 25/94).

⁸⁵ prema podacima: MINISTARSTVO UNUTARNJIH POSLOVA, Policijska uprava Vukovarsko - srijemska, Odjel upravnih, inspekcijskih i poslova zaštite i spašavanja (dopis broj: 511-15-06/5-2741/1-05. od 16. lipnja 2005.g.)

⁸⁶ Primjenjuje se na temelju članka 26. Zakona o zapaljivim tekućinama i plinovima (NN 108/95).

- U svrhu sprečavanja širenja požara na susjedne građevine, građevina mora biti udaljena od susjednih građevina najmanje 4,0 m. Navedena udaljenost može biti i manja:
 - ako se dokaže, uzimajući u obzir požarno opterećenje, brzinu širenja požara, požarne karakteristike materijala građevina, veličinu otvora na vanjskim zidovima građevina i drugo, da se požar neće prenijeti na susjedne građevine;
 - ako je građevina odvojena od susjednih građevina požarnim zidom vatrootpornosti najmanje 120 minuta, koji u slučaju da građevina ima krovnu konstrukciju (ne odnosi se na ravni krov vatrootpornosti najmanje 120 minuta) nadvisuje krov građevine najmanje 0,5 m ili završava dvostranom konzolom iste vatrootpornosti dužine najmanje 1,0 m ispod pokrova krovišta, koji mora biti od negorivog materijala najmanje u dužini konzole.

Prilikom izrade detaljnih planova uređenja koji se izrađuju na temelju Prostornog plana uređenja Općine Otok te projektiranja objekata obavezno je predvidjeti rješenja koja će u cijelosti zadovoljiti uvjete propisane Pravilnikom o uvjetima za vatrogasne pristupe (NN 35/94, 55/94 i 142/03), člankom 5. Pravilnika o tehničkim normativima za zaštitu skladišta od požara i eksplozija (SL 24/87), Pravilnika o tehničkim normativima za zaštitu visokih objekata od požara (SL 07/84)⁸⁷ i Pravilnikom o tehničkim normativima za hidrantsku mrežu za gašenje požara (SL 30/91) kako bi se do svih građevina osigurao pristup vatrogasnoj tehnici radi spašavanja osoba i gašenja požara na građevini i otvorenom prostoru.

3.7.7.3. Smjernice za zaštitu od elementarnih nepogoda i ratnih opasnosti⁸⁸

Kriteriji za određivanje naseljenih mjesta u kojima se moraju graditi skloništa i druge građevine za zaštitu stanovništva, stupnjevi ugroženosti naseljenih mjesta, otpornost skloništa ovisno o zonama gdje se grade i način određivanja zona ugroženosti utvrđeni su:

- Zakonom o policiji (NN 129/00)
- Pravilnikom o mjerama zaštite od elementarnih nepogoda i ratnih opasnosti u prostornom planiranju i uređivanju prostora (SL 29/83, 36/85 i 42/86)
- Pravilnikom o kriterijima za određivanje gradova i naseljenih mjesta u kojima se moraju graditi skloništa i druge građevine za zaštitu (NN 47/90 i 02/91).

Građevine za zaštitu stanovništva grade se prema Procjeni ugroženosti i Planu zaštite od požara i tehnoloških eksplozija Općine Otok te Procjeni opasnosti od požara otvorenog prostora na području Općine Otok u skladu s:

- Pravilnikom o tehničkim normativima za skloništa (SL 55/83)
- Pravilnikom o tehničkim normativima za izradu zaklona (SL 31/75).

Prema stupnju ugroženosti od ratnih opasnosti naseljena mjesta svrstavaju u I. do IV. stupnja ugroženosti koja se potom razvrstavaju se u jednu ili više zona u kojima se grade skloništa određene otpornosti ili osigurava zaštita stanovništva na drugi način⁸⁹. Prema stupnju ugroženosti od ratnih opasnosti na području Općine Otok **naselje Otok ulazi u kategoriju naselja IV. stupnja ugroženosti (manje ugrožena naseljena mjesta) u kojima živi 2.000 do 5.000 stanovnika**. U skladu s navedenim Pravilnikom, u naseljima Otok i Komletinci **zaštita stanovništva se osigurava u zaklonima**.

Skloništa i druge građevine za zaštitu stanovništva grade se samo u naseljenim mjestima u kojima živi preko 2.000 stanovnika, a samo izuzetno i u naseljenim mjestima s manje od 2.000 stanovnika (ako se nalaze na području stupnja ugroženosti I. do IV).

⁸⁷ Primjenjuje se na temelju čl.20. Zakona o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjeni sukladnosti (NN 158/03).

⁸⁸ prema podacima: MINISTARSTVO UNUTARNJIH POSLOVA, Policijska uprava Vukovarsko - srijemska, Odjel upravnih, inspekcijskih i poslova zaštite i spašavanja (dopis broj: 511-15-06/5-2741/1-05. od 16. lipnja 2005.g.)

⁸⁹ Zone ugroženosti određuje jedinica lokalne samouprave na određenoj daljini od građevina koje bi mogle biti cilj napada u ratu i od građevina kod kojih bi veliki kvarovi (havarije) na postrojenjima mogli uzrokovati kontaminaciju zraka i okoliša, a prema procjenama ugroženosti i stupnju ugroženosti grada ili naseljenog mjesta.

